

KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKI HIVATAL

2005. november 16.

Szlovénia, Lendva

Sólyom László köztársasági elnök a szlovéniai Lendvára látogatott, ahol találkozott Janez Drnovšek szlovén köztársasági elnökkel.

2005. december 8.

Szlovákia

Sólyom László köztársasági elnök kétnapos hivatalos látogatásra Szlovákiába utazott.

2006. szeptember 10.

Zenta

Sólyom László köztársasági elnök Boris Tadić, a Szerb Köztársaság elnöke meghívására a város fennállásának 500. évfordulójának központi ünnepségére Zentára látogatott.

Az MTI tudósítása Sólyom László zentai látogatásáról

A délvidéki magyarság életével ismerkedett Sólyom László

Az észak-bácskai Zenta jubileumi ünnepségének díszvendége volt, Boris Tadić szerb államelnökkel a magyar-szerb kapcsolatokról tárgyalt, s a délvidéki magyarság helyzetével ismerkedett vasárnap Sólyom László köztársasági elnök.

A városi rang elnyerésének ötszázadik évfordulóját ünneplő Tisza-parti város képviselőtestülete ünnepi ülésének nagy tapsal fogadott díszvendége volt a két államfő, aki a megemlékezés után a tervezettnél jóval hosszabbra nyúló négyszemközi tárgyalást is folytatott. Sólyom László ezt követően, a sajtónak adott nyilatkozatában leszögezte, hogy Magyarország stratégiai partnerének tekinti Szerbiát, és mindent megtesz azért, hogy segítse csatlakozását az Európai Unióhoz.

A szerb államfő a zentai városházán megtartott találkozó utáni nyilatkozatában nagyon konstruktívnak nevezte a megbeszélést, amelyen a kétoldalú együttműködés kérdésein kívül áttekintették a tágabb kelet-közép-európai régió belüli helyzetet, s a két ország szerepét annak alakulásában. Boris Tadić leszögezte, hogy szerb részről nagyra értékelik Magyarországnak az EU-tagság terén elért eredményeit. Mint mondta,

Szerbia számára alapvetően fontos az EU-csatlakozás, és ennek elérése érdekében a zavartalan együttműködés a szomszédos országokkal.

Sólyom László felhívta a figyelmet arra, hogy az EU-csatlakozásra vágyó országoknak teljesíteniük kell bizonyos meghatározott követelményeket, s úgy ítélte meg, hogy Boris Tadić személye és a szerbiai demokratikus erők összefogása kellő garancia arra, hogy ezek Magyarország déli szomszédjánál teljesülni fognak.

A követelmények közül külön kiemelte a kisebbségi jogok biztosítását, hozzátéve, hogy ezen a téren is magától értetődő a kölcsönösség. Tadić elnök például megkérte, hogy segítse a szerb nyelv Magyarországi fennmaradását, s ő ezt örömmel vállalta. Végezetül a magyar államfő reményének adott hangot, hogy a Szerbiában zajló alkotmányozási folyamat eredményeként a Vajdaság megfelelő autonómiát kap, s ezzel javulni fog az ottani kisebbségi magyarság helyzete is.

A megbeszélés után a két államfő együtt leplezte le a Tisza partján a Révész című szobrot, Dudás Sándor bácskátolyai szobrász Zentát, a zentai szellemiséget jelképező alkotását.

A szoboravatón Zenta viharos történelméről megemlékezve Sólyom László rámutatott arra, hogy ismét megnyílt az újrakezdés lehetősége az észak-bácskai régió, az egész Vajdaság, sőt Szerbia előtt – ez az Európához való csatlakozás lehetősége. Hogy milyen lesz a régió jövője, az persze nem csak ott dől el, hanem függ a szerbiai választópolgárok döntéseitől is, attól, hogy milyen parlamentet, milyen kormányt választanak, s főleg milyen alkotmányt fogadnak el – utalt a készülőben lévő szerb alkotmányra, amelytől a Vajdaságban élők nagy része azt várja, hogy helyreállítja a tartománynak a milosevici időkben nagyon megnyirbált, régi autonómiáját.

Magyarország őszintén kívánja és segíti az európai integrációs folyamat sikerét – mondta Sólyom László. Reméljük, hogy Szerbia és a Vajdaság minden polgára élvezheti a jogállam biztonságát, s nem kell senkinek sem attól tartania, hogy támadások érik csak azért, mert más a nemzetisége, az anyanyelve, mint a többségé. Reméljük és elvárjuk, s örömmel jelenthetem, hogy Boris Tadić elnök személyes garanciát is vállalt arra, hogy nem ismétlődnek meg a vajdasági kisebbségek, köztük a magyarok elleni támadások – mondta a magyar köztársasági elnök.

A demokratizálódási folyamatnak nagyon fontos része, mutatott rá Sólyom László, hogy a vajdasági magyarság realitán, de öntudatosan és bátran határozza meg saját jövőképét. Ennek központi eleme, hogy a régió és az egész vajdasági magyarság fontos szerepet kíván játszani Magyarország és Szerbia, továbbá a magyarok és a szerbek európai együttműködésében.

Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, szükség van több, Európában már működő, és a térségben is ismert megoldásra. Ezek közé tartozik, hogy a kisebbségek arányuknak megfelelő számban legyenek képviselve a közigazgatásban, a rendőrség és a bíróság apparátusában.

Magyarország osztja a vajdasági magyarok jövőképét, Európában látja Szerbia – és így a vajdasági magyarság – helyét. Érdekelte ennek az országnak a felzárkózásában. Kiemelt partnerként tekint Szerbiára, és azt szeretné, hogy a magyar-szerb együttműködésben az észak-bácskai régió, a vajdasági magyar közösség, és a Vajdasági Autonóm Tartomány meghatározó szerepet játsszon – szögezte le ünnepi beszédében Sólyom László.

Zentai programjának végén a köztársasági elnök a Bolyai Farkasról elnevezett tehetséggondozó gimnáziumba látogatott, amely az egyetlen matematikai-természettudományi szakirányultságú magyar oktatási intézmény a délvidéken, s ahol a Vajdaság 28 településéről érkezett diákok tanulnak. Az iskola, s a hozzá kapcsolódó művelődési központ megtekintése után a délvidéki magyar szellemi élet képviselőivel folytatott kötetlen beszélgetést az államfő, mielőtt hazaindult Magyarországra.

2006. október 29.

Szlovákia, Kassa

Sólyom László köztársasági elnök részt vett II. Rákóczi Ferenc és bujdosótársai földi maradványai hazahozatalának és újratemetésének centenáriuma alkalmából rendezett ünnepségen.

Tisztelt Főpolgármester Úr!

Tisztelt Kassai Polgárok, Tisztelt Ünneplő Közönség!

Köszöntök mindenkit, aki eljött ünnepelni ezt a nagyon szép ünnepet – látom a zászlókat, látom a feliratokat – Borsitól kezdve a Kárpátaljáig!

Nagyon köszönöm főpolgármester úrnak ezt a kedves meghívást! Ezzel alkalmat adott arra, hogy Kassa példát mutasson az egész országnak, hogyan lehet és hogyan kell együtt ünnepelni történelmi múltunk közös gyökereit.

Örömmel jöttem ide, tudom, hogy Rákóczi emlékét a szlovák nép is szívében őrzi, tudom, hogy vannak népdalok és mondák Rákócziról. Azt pedig, hogy nekünk mit mond a Rákóczi-nóta, mit mond a Rákóczi-induló, azt nem kell hangsúlyoznom.

Rákóczi korában nem volt nemzetiségi kérdés. Jól tudjuk, hogy amikor Rákóczi kibontotta zászlaját I. Lipót abszolutizmusa ellen, akkor a zászlónál gyűltek szlovákok is. A följegyzésekből hatezer szlovák kurucról tudunk, akik együtt harcoltak Rákóczi seregében. Fennmaradtak azok a szlovák nyelvű pátensek is, amelyeket Rákóczi adott ki, többek között arról, hogy felszabadítást ígért a vele harcoló jobbágyoknak. Kassa azok közé a városok közé tartozik, amelyek hűek múltjukhoz, őrzik azokat az értékeket, amelyeket vallottunk háromszáz évvel ezelőtt is.

Mindig örömmel jöttem Kassára, először 1960-ban voltam Rákóczi sírjánál. Büszkén néztem meg a Rákóczi Emlékházat, szívesen mentem el a ferencesekhez, ahol Rákóczi imádkozott. És megtiszteltetésnek érzem, hogy Kassa meghívására most már Magyarország képviselőjeként mint a magyar nép egységének kifejezője vehetek részt azon a szentmisén, amelyet a nagy fejedelem emlékére tartanak.

Ahogy annak idején kiálltunk közös értékeinkért, úgy kell most is az Európai Unión belül hasonló értékeket érvényesíteni. Ez nem olyan aktualizálás, ami nem illik ehhez az ünnephez. Amikor földézzük azt a múltat, ami összeköt, rá kell mutatni arra a jelenre, ahol szintén együtt vagyunk egy nagy nemzetközi közösségen belül. Az Európai Unió nem csak gazdasági közösség, az mindenekelőtt az értékek és jogok közössége.

Ne felejtsük el, hogy az Unió azért jött létre, hogy az európai népek békében és barátságban éljenek egymással, és hogy ezen belül mindenkinek a jogait megvédje. Minden hetedik uniós polgár kisebbségben van a saját államában. Az Unió is azt vallja, hogy mindenkinek megvan a joga saját történelméhez, saját nyelvéhez.

Azonban a demokratikus országokban, amelyek az Uniót alkotják, mindenkinek megvan a maga legitim politikai képviselete is.

Még egyszer szeretném kifejezni hálámat Kassa városának, hogy lehetővé tette ezt az áprilisban kezdődött nagyon szép ünnepségsorozatot. Hadd fejezzem ki a reményemet, hogy mindaz, ami ma itt történik, valóban példa lesz, és tovább tudunk menni ezen az úton, hogy Kassa megőrzi a maga nyíltságát, nyitott szívűségét. Mi pontosan ilyen nyitott, őszinte szívvel jövünk ide.

Köszönöm szépen.

2006. november 16.

Besztercebánya (Szlovákia) és Piliscsaba

Sólyom László magyar és Ivan Gašparovič szlovák köztársasági elnök november 16-án a besztercebányai Bél Mátyás Egyetemen, november 17-én a piliscsabai Pázmány Péter Katolikus Egyetemen nyilvános beszélgetés keretében párbeszédet folytattak egymással és egyetemistákkal.

Tisztelt Elnök Úr, Tisztelt Hallgatóim!

Különös örömmre szolgál, hogy ennek a diákok előtti és diákokkal való beszélgetésnek a második fordulójára éppen itt, Piliscsabán kerül sor, ez az én egyetemem, büszke vagyok rá, és köszönöm, hogy ilyen sokan eljöttek.

Amikor közel egy éve hivatalos látogatást tettem Szlovákiában, Gašparovič elnök úr pohárköszöntőjében azt mondta, örülne annak, ha közösen lennének pártfogói a két ország közötti kapcsolatok bővítésének, méghozzá különösen a közvetlen emberi kapcsolatokénak, elsősorban a fiatalok körében. Ez vezethetne, mint mondta ő, a kölcsönös előítéletek lebontásához, így magunk mögött hagyhatnánk azt a terméketlen időszakot, amelyben a történelmi sérelmek és félreértések voltak túlsúlyban.

Biztos vagyok benne, hogy a tegnapi besztercebányai és mai piliscsabai, és remélhetőleg a következő, jövődi közös beszélgetések az egyetemi ifjúság körében meghozzák gyümölcsüket a magyar-szlovák viszonyban. Az országaink közötti kapcsolatot különösen fontosnak tartom. A Szlovák Köztársaság nemcsak szomszédunk, nemcsak szövetségünk az Európai Unió és a NATO értékközösségében, hangsúlyozom, értékközösségében. A két nép történelme egy évezreden át több mint közös: azonos volt a Magyar Királyság

keretében. A történelmi Magyarország (Uhorsko) területén élt nagyobb lélekszámú nemzetek a románok, horvátok, németek, szerbek, rutének – közül kultúrában, mentalításban a szlovákok állnak a legközelebb a magyarokhoz. Szemben a sok tekintetben önálló utat járó Erdéllyel, vagy az államjogilag elkülönülő horvátokkal, itt összefonódtak nagyon szorosabban az emberi és a történelmi szálak. A szlovák nemzetnek egészen a nagy amerikai kivándorlásig nem is voltak a történelmi Magyarországon kívül eső részei. Viszont ma kölcsönösen élnek nemzeteink részei mind a Szlovák, mind a Magyar Köztársaságban; szórványban is és tömbben is.

Mikor a szlovák nagykövet úrnak, Migas nagykövet úrnak azt mondtam, hogy a magyar oldalon a találkozó Piliscsabán lesz, így kiáltott fel: „hiszen az már mi vagyunk!”. Biztos így is van: az egykori esztergomi egyházmegyének a Dunától délre eső részén voltak a sváb és szlovák falvak, míg az északi oldalon a tiszta magyar vidék. Nyugodtan mondhatják a szlovákok: itt vagyunk a Pilisben, a Mátrában, Pest környékén, Békésben, a Galga mentén, Nógrádban, a Bükkben és Zemplénben. Miként a szlovákiai magyarok is Pozsonytól Nagykaposig, a Csallóköztől a Bodroghözíig sok várost, kistérséget, folyó völgyet, tájegységet, sok száz falut tekintenek magától értetődően szülőföldjüknek. Ott voltunk, ott vagyunk és ott is maradunk.

Ehhez az összefonódott történelemhez nemcsak a történészeknek kellene visszatérniük. Ugyanis a múlt, ha ismerjük, és ha nyitott szívvel közelítünk hozzá, szilárd alapja lesz az olyannyira kívánatos együttműködésnek. És a mi együttműködésünknek különös esélyt hordoz magában arra, hogy az Európai Unióban fontos szerephez jussunk.

Mit tehetnek a köztársasági elnökök ezért az együttműködésért?

Politikai nézeteltérések, napi súrlódások megoldása nem tartozik az elnöki szintre. Mi legföljebb demonstrálhatjuk, itt is, a párbeszéd lehetőségét és hasznosságát. És ha a pártok napi politizálása esetleg a fenti célok ellen hatna, meg tudjuk mutatni, hogy van a politikának egy másik, perspektivikusabb, elvi és történelmi alapokra helyezett rétege. (Az én elnökségem jelszava: „lehet más a politika”).

Nem az elnökök dolga az sem, hogy a közös fejlesztési projekteket javasoljuk, felügyeljük, menedzseljük. Megmutathatjuk persze ezeknek az előnyeit külföldön és támogathatjuk őket otthon.

Ami igazán ránk tartozik, a mi feladatunk, az, hogy a hosszú távú stratégiai együttműködésen dolgozzunk. Szándékosan nem „megbékélést” mondtam, bármennyire is szokásos manapság, tegnap ugye éppen a román-magyar viszonyban, a német-francia megbékélést dicsérni. Hasonlóan emlegetik az olasz-osztrák megbékélést. Ugyanis annak ellenére, hogy voltak közöttünk konfliktusok, sőt súlyos sérelmek is, olyan meggyökeresedett, háborúk sorával súlyosbított szembenállásról a két nép között nem lehet beszélni, magyarok és szlovákok nem voltak soha olyan viszonyban, mint mondjuk a németek és a franciák. Ezért tehát az együttműködés szót fogom használni, amelyen a jóindulatú és felszabadult kölcsönösséget értem. Párhuzamként a svéd-finn viszonyt ajánlanám példának.

Szerencsének tartom, hogy az együttműködést két olyan elnök szorgalmazhatja, akik egyetemi tanárként kapcsolatban állnak az ifjúsággal, és pályájuk és szakmájuk is az objektivitásra predesztinálja őket.

Ez az együttműködés akkor lehet sikeres, ha nem áll meg taktikai, politikai gesztusoknál, hanem megteremi saját alapjait.

Ilyen szükséges alap egymás megismerése. Ez az ismeret egymásról gyógyír mindenféle szélsőséges nézet ellen, hiszen a szélsőségek táptalaja – tudjuk – a tények nem ismerete, vagy elferdítése. Ahhoz, hogy egymás történelméről és jelen helyzetéről kölcsönösen tájékozódhassunk, megfelelő források kelljenek már az iskolában is: sajtó, könyvek, tankönyvek, internetes portálok – az iskolától egészen a médiáig. De nagyon fontos a személyes érintkezés is, vagyis a civil kapcsolatok, a turizmus, a gazdasági együttműködés, az egyetemek közös programjai és így tovább. És bár a fiatalok ismét beszélnek közös nyelvet – tudniillik az angolt –, nagyon fontos a szomszéd nyelvének ismerete. Szlavisztikai intézeteinkben – Piliscsabán különösen – sok magyar egyetemista tanul szlovákul, és nagyon örülnék, ha a szlovákiai hungarológiai tanszékek hallgatói között nem csak ottani magyarok, hanem minél több szlovák lenne. De ez mégiscsak korlátozott szám. Annál fontosabb a Szlovákiában élő magyarok kétnyelvűsége. Ezt érdemes lenne végre mindkét nemzet részéről megőrzendő többletértéknek tekinteni és támogatni. Büszke vagyok az szlovákiai magyar közösségre, mert megőrzi és fejleszti az anyanyelvét, hozzájárul a magyar egyetemes kultúrához, nagy íróink élnek Szlovákiában, és hozzájárultak mindig is a magyar irodalom teljességéhez. Eközben a szlovák államnyelv ismerete, az ezen alapuló tájékozottság és a szlovák események és a kultúra közvetítése egy olyan privilégiuma az ottani magyarságnak, amely egyrészt nagyon hasznos nekünk, másrészt nagyon fontos a két ország kapcsolatának. Egyformán jelentős értéke például a két ország közös kultúrájának a pozsonyi Kalligram kiadó tevékenysége, a kiadó saját programja keretében készíti elő a magyar-szlovák nagyszótárt. Ennek a kiadónak köszönhetem, hogy erre a találkozóra felkészülésként L'ubomir Lipták tanulmányait olvashattam magyarul.

Az együttműködés megalapozásához tartozik közös európai értékeink engedmény nélküli, szakadatlan képviselete. Az Európai Unió három alapszabadsága mellett olyan értékek és elvek tartoznak ide, mint a szubszidiaritás elve, a decentralizáció és a regionalizmus. Az Alapjogi Chartában rögzített jogok, s ezekkel összhangban a mindkettőnk kötelező Európa Tanácsi alapidokumentumok, az Emberi Jogok Európai Egyezménye, a Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezmény, a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája mind alapvetően fontosak. Az együttműködés alapja az is, hogy a kisebbségek intézményeit és – mindenek előtt – politikai képviseletét – a pártot – elismerjük és támogatjuk.

Végül szeretném hangsúlyozni, hogy a két ország kapcsolatáról szólva, együttműködéséről beszélve, és ezt semmiképpen nem szeretném a kisebbségi kérdésre korlátozni. Magyarország és Szlovákia együttműködéséről szólok.

Teljesen egyetérték Gašparovič elnök úrral, hogy a jövő felé kell fordulnunk, s ezt a jövőt az Európai Unió jelenti. A jövőbe úgy érdemes belépni, hogy megszabadulunk a múlt terheitől. Ezért is mondtam az előbb, hogy felszabadult és jóindulatú kölcsönösséget szorgalmazom. A sérelmi politizálás sehova nem vezet. Nagyon meg kell gondolni, napirenden tartjuk-e a múltbeli sérelmeket, de ha nem hallgatunk, az önkritikai szemlélet nélkülözhetetlen.

Ez a találkozó nem az az alkalom, amikor azokkal a sérelmekkel és jogtalanságokkal kellene foglalkozni, amelyek a dualizmus korában estek a szlovákokon vagy mindkettőnkkel a 20. század közepén történtek. Gyökerük azonban ugyanaz volt: a nemzetállami koncepció erőltetése olyan országhatárokon belül, ahol több nemzet fiai élnek. A soknemzetiségű Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása után, a szintén soknemzetiségű Magyar Királyság utódai szintén soknemzetiségű államok lettek, noha tiszta nemzetállami aspirációkkal keletkeztek. Hogy rajtunk kívüli példát hozzak: voltak olyan, mindig is erősen központosított országok, ahol valószínűleg sikerült az asszimiláció és homogenizálás. Franciaországra gondolok, ahol még a huszadik század elején is megbüntették azt a breton parasztot, aki nem áttalott bretonul beszélni – és nem franciául –, megszegényítő táblát akasztottak a nyakába, és úgy kellett a faluban sétálnia. Ez nem követendő példa, ez lehetetlenség Közép-Európa sokszínű vidékén, s a 20. század közepe óta jogilag is kizárt.

Az állam integritása egyfelől, és a nemzeti sokféleség másfelől nem egymást kizáró fogalmak. Az a politika viszont, amely ezt nem ismeri el, gyanakvást kelt a többségi állampolgároknak a kisebbségek ellen. A gyanakvás – mint tudjuk – az egyik legrombolóbb érzelem.

Engedjék meg, hogy felhasználjam ezt a kivételes alkalmat arra, hogy ennyi fiatal előtt beszélhetek, hogy érzelmi oldalról közelítem meg a kérdést. Talán példát tudok adni arra, hogy egy magyar értelmiségi hogyan viszonyul a nemzetek együttéléséhez a Kárpát-medencében.

Kisdiák koromban Kodály Zoltán könnyű, kétszólamú darabokat, főleg népdalfeldolgozásokat tartalmazó füzetéből, a Bicinia Hungarica-ból énekeltünk. Sokszor elolvastam a minden kötet hátlapjára a Kodály Zoltán által írt ajánlást. Mezőtlábas galántai pajtásainak ajánlotta a Mester ezeket a gyakorlatokat, nekik, és a hozzájuk hasonló szegénysorsú iskolatársaknak, akiket ezekkel a művekkel akart bevezetni a zene magas világába. Már akkor nagyon megfogott ez a szép szöveg, s a szívembe zártam Galántát, a mezőtlábas iskolásokat, a környéket, ahonnan a népdalok egy része származott – holott akkoriban még fogalmam sem volt arról, hol is fekszik Galánta.

Engedjék meg nekem, hogy szeressem egykor közös országunk egészét! Miért ne szerethetnénk mindnyájan azt a történelmet és azt a kultúrát, amit minden itt élő nép és ember alkotása hozott létre? És azt a tájat is? Mint elkötelezett környezetvédőnek, mint „zöld elnöknek”, a Kárpát-medence ökológiai egysége és különlegessége, ez a szépség mindig megdobogtatja a szívemet.

És ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy összerosnám a különböző nemzeteket és a teljesítményüket. De Lőcsei Pál gótikus oltára és szobrai akkor is a minden magyar és minden szlovák és minden cipszer közös kultúrájának a része, ha a mester nyilvánvalóan szepességi német volt. És Bél Mátyást nyugodtan érezhetem a saját magyar kultúráim részének, éppúgy, mint Tessedik Sámuel, jóllehet szlovákok voltak. Szülővárosom, a Pécs környékének hegyvidéki sváb falvai éppen mint sváb települések tartoznak szeretett tájaim közé. És ez fordítva is áll. Tőlem nem vesz el semmit, ha a szlovákok a történelmi identitásukat a történelmi Magyarországról is meggyökereztetik, s így szeretik a Mátrát vagy az Alföldet, vagy Rákóczit, vagy valamely festőnket vagy íróknat. Nyolcszáz évig ez így volt a természetes.

A mai Európát, és még inkább a jövő Európáját a sokszínűség jellemzi. Ma az Európai Unió minden hetedik polgára kisebbségként él saját hazájában. Nyelvükre, kultúrájukra, történelmükre ugyanolyan joguk van, mint a többségnek, s ezt nemzetközi egyezmények garantálják. Különösen fontos ezt hangsúlyozni az őshonos kisebbségek esetében, amelyek a közös történelem és közös kultúra köt össze és közelít egymáshoz – egészen más az ő helyzetük, mint az új bevándorlóknak, akik idegen kultúrából érkeznek, és sokszor nem is akarnak beilleszkedni.

Az integrációra, amely nagyon sok területen (kultúrában, nyelvben) megvalósult, igent kell mondani. Az integráció jelenti egyrészt az állampolgári lojalitást, másrészt pedig, hogy a kisebbséget jogai és intézményei az állam politikai és jogrendszerének részévé teszik. Más azonban az asszimiláció, ne tévesszük össze az asszimilációt az integrációval. Az asszimiláció: az eredeti identitás feladása. A természetes asszimiláció még akkor is fenyeget, ha az állam minden kisebbségi jogok teljességét megadja a kisebbségnek. Éppen ez ellen nyújtanak védelmet a kisebbség többletjogai, és – ha van – az anyaország segítsége.

Minden elismerésem a Magyarországon élő szlovákoké, akik még az anyaországtól távoli vidéken letelepedve is megőrizték identitásukat! Ez azért hősies teljesítmény, mert nem kaptak hozzá segítséget, legfeljebb az egyház támogatását. Ma a magyar jogrend – az Alkotmány és a kisebbségi törvény – a nemzeti kisebbségeknek kollektív jogokat ad, s államalkotó tényezőként ismeri el őket. Helyi és országos önkormányzatokat működtethetnek, azaz gyakorlatilag nálunk a kisebbségek teljes kulturális autonómiát élveznek. A magyar álláspont az, hogy szórvány-helyzetre a teljes körű kulturális autonómia a megoldás, de más nemzetek tömbben élő közösségei igényelhetnek és élvezhetnek területi autonómiát is. Az, hogy egy nemzetrész egy másik államban élve milyen fajta autonómiát igényel, követel és küzd ki magának, az az illetőkön múlik, nem az anyaország dolga eldönteni. Vannak más formák is, üdvözlöm az itteni szlovákoknak azt a kezdeményezését, hogy társulásokat alkotnak, és így működnek együtt. És nagyon remélem, hogy a szlovák nemzet Magyarországon élő része százezerre becsült létszámának megfelelően fog megjelenni legközelebb, és nem annak egyötödeként az identitás hivatalos megvallásakor, amikor

népszámlálás van, amikor jelentkezni kell a kisebbségi választói névjegyzékbe. Ha ez megtörténik, akkor leszek nyugodt.

A Szlovákiában élő magyar közösség létszáma viszont hivatalosan is több, mint félmillió. Ottlétük tény, amint az is, hogy teljes, integrált társadalmi struktúrát alkotnak. Ezzel összhangban, külön kedvezmények nélkül, az általános szabályok szerint is erős politikai, parlamenti képviselőket tudtak létrehozni. Bár jogállásuk nem azonos a Magyarországon élő más nemzetiségek jogi helyzetével, reméljük, hogy Szlovákiában a kisebbségi törvény megszületése, a nyelvhasználat kiszélesítése, a kulturális támogatások emelése vagy legalább szinten tartása segíteni fogja a szlovákiai magyarságot. Az ő támogatásukat a magyar állam számára az alkotmány előírja, hiszen a magyar nemzet részének tekinti őket. Ezen a jogi helyzeten túl azonban hadd jelentssem ki teljes érzelmi azonosulásomat ezzel a közösséggel.

Ha tehát a jövőről beszélünk, ezt az egymás országában élő nemzetiségeink fennmaradásával és közreműködésével kell elképzelni mindkét részről.

S ha az európai jövőt nézzük, a történelem tanulságait érdemes szintén szem előtt tartanunk. Láthatjuk, egyes vidékek hogyan emelkednek fel és süllyednek vissza a nagyobb léptékű európai vagy világfolyamatok hatására. Ahol tegnap jártunk, Besztercebányát, Körmöc- és Selmecebányával együtt az itt bányászott arany és a Fuggerek a 15./16. század fordulóján néhány évtizedre Európa közepévé tették. Azután jött Amerika felfedezése, az Újvilágból áramló arany, és ezek a vidékek aztán elvesztették jelentőségüket, és átkerült a súlypont máshová.

Szlovákia és Magyarország számára, Európa közepén ismét kivételes lehetőségeket kínál az Unió. Ezt együttműködve lehet kihasználni. Teljesen egyetértek Elnök úrral abban, hogy össze kellene hangolni a Nemzeti Fejlesztési Programjainkat. Ez ad egész területek és mind a két ország átfogó fejlesztésére. A regionális együttműködés keretei már létrejöttek a határ mentén, és ideje, hogy tartalommal töltsük meg ezeket. Olyan sikeres példát tudom mondani, mint a 102 szlovákiai és magyarországi települést összefogó Ister-Granum-Eurorégió, a Gömör-Expo, a csallóközi ökológiai tapasztalatok alkalmazása a Szigetközben, vagy nemrég jártam Kassán, Kassa szellemi téren éppen idén nyújtott követendő példát a Rákóczi-év megrendezésével.

Más szemszögből nézve azonban azt is mondhatjuk, hogy 700 kilométeres közös határunk Európa közepén 700 kilométer periferia. A pozsonyi és győri térséget leszámítva ezek leszakadt területek, a dunai határszakaszon összesen három híd van, de csak kettőn mehet teherforgalom, s azok sem felelnek meg semmilyen korszerű igénynek. Ám milyen igény lenne, ha komoly út sem vezet oda? S azután keletebbre, csak beszélünk évek óta az Ipolyon szükséges legalább hat kis hídról, arról, hogy a ma a semmibe vezető, vagyis az egykor hermetikusan zárt határra futó utakat végre össze kéne kötni. Pedig ezek az utak adnának kommunikációs lehetőséget a két ország között, a civil forgalom itt indulhatna meg, a gazdasági programok

itt tudnának feltámadni végre, és létrejönne szervezeten is, spontán is a helyi együttműködés. És ezt az együttműködést aztán országaink teljes együttműködésébe kell majd illesztenünk.

A regionális együttműködésnek éppen olyan szimbolikus jelentősége van, mint például annak, hogy Magyarország és Szlovákia egyszerre kerüljön a schengeni határon belülre. Majd ha úgy mehetünk át egyik országból a másikba, hogy nem kell semmilyen igazolványt felmutatni, és az lesz kiírva a határon, hogy „ne lassítson!”, akkor elmondhatjuk, hogy helyreállt a világ rendje.

Szeretnék szólni két olyan tényezőről is, melyek a jövő szempontjából különösen fontosak. Az egyik a sajtó szerepe és felelőssége. A délszláv térségben volt olyan nemzetiségi összecsapás, melyet kimutathatóan a sajtó nem hiteles tájékoztatása idézett elő. Tehát én azt kérném a sajtótól, hogy a normális, nem szenzációs dolgokról is tájékoztasson, és mutassa be, hogy mi történik a másik országban, még akkor is, ha nem rendkívüli dolgok történnek. Ez segít az együttműködésben. De nem csak arról van szó, hogy a szlovákokat kell Magyarországról tájékoztatni és viszont, hanem a nemzeti identitás fenntartásában is óriási szerepe és felelőssége van a sajtónak. Tudniillik a nemzeti identitás – és különösen egy másik államban élő nemzetiség öntudata – nem szorítkozhat a népi táncrea, a hagyományőrzés rezervátumaira. Sokkal inkább a nemzet egészéhez, s kiemelten az anyaországhoz való sajátos viszony az, ami fontos. Az anyaország eseményei tájékoztatói pontok a kisebbség életében, másrészt az ő igényüket is kell közvetíteni, hogy integrálódjanak a magyarság egészébe, kulturálisan és máshogy is. Ezt az igényt ki lehet ma elégíteni. Tudom, hogy nem könnyű betölteni ezt a szerepet, de tudatosítsák magukban, ez a kérés.

A másik terület az oktatás. A felnőtt generációk olyan tudásanyaggal rendelkeznek, amely több évtizeddel ezelőtti elképzeléseken alapul. A rendszerváltás óta történetírás is új utakat keresett és jelentős eredményeket tud felmutatni. Noha szomszédok vagyunk, keveset tudunk egymásról, és a képet egymásról meghatározzák olyan történelmi sztereotípiák, amelyeket a tudomány már felülvizsgált, és legfeljebb egyes politikai irányzatok tartanak még mindig életben. Az igaz, hogy a népek emlékezete megőrzi a sérelmeket és ezek aztán klisékbe gyűlnek. De a történelemtanítás, az általános iskolai történelemtanítás, egy normális szemléletnek, egy objektív szemléletnek a közvetítése nagyon sokat segíthet. Tehát az iskolának alapvető szerepe van a nemzetek közeledésében. És ezért minden olyan együttműködést, mint például a történész vagy a tankönyv vegyes bizottság jelent, én szívből üdvözlök és támogatok.

Különösen sokat tehet a közeledésért mind a Bél Mátyás Egyetem, mind a Pázmány Péter Egyetem bölcsészkarja, különösen a szlavisztikai intézetek, másik oldalon a magyar intézetek, hiszen az ott tanuló diákok mindenkinél jobban megértik és közvetítik mindazt, amiről ma itt szó esett.

Köszönöm szépen.

2007. február 13.

Románia, Marosvásárhely, Kolozsvár

Sólyom László köztársasági elnök kétnapos állami látogatást tett Romániában.

Az MTI tudósításai Sólyom László romániai látogatásának második napjáról

A kultúrnemzet fogalmáról is beszélt Sólyom László Marosvásárhelyen

A kultúrnemzet és az állam fogalmát próbálja tudatosítani a román partnerekben Sólyom László köztársasági elnök, aki kedden Marosvásárhelyen a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) aulájában is beszélt erről.

A köztársasági elnök a helyi közigazgatási intézmények irányítóival, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) tisztségviselőivel és a Sapientia egyetem vezetőivel, valamint értelmiségiek egy csoportjával találkozott Marosvásárhelyen. Fogadta őt Dorin Florea polgármester, Czegzi Sándor alpolgármester, Ciprian Dobre prefektus. Sólyom László az RMDSZ marosvásárhelyi elnöki irodájában ismét eszmecsere-t folytatott Markó Bélával, a szövetség elnökével és a szervezet több más tisztségviselőjével. Ezután kereste fel a Sapientia egyetemet, majd a Kultúrpalotában helyi értelmiségiekkel találkozott.

Tartalmas, jó légkörű beszélgetés zajlott a Sapientia aulájában. A magas rangú vendéget Kató Béla, a Sapientia Alapítvány elnöke köszöntötte, a rendezvényen Dávid László, az egyetem rektora és Hollanda Dénes, a marosvásárhelyi kar dékánja is jelen volt. Kató Béla köszöntőjében arra kérte Sólyom Lászlót: segítsen tekintélyével, hogy az egyetem továbbra is megkaphassa a működéséhez szükséges támogatást.

Az államfő a zsúfolt terem hallgatósága előtt kifejtette: a mostani romániai útnak számos hivatalos célkitűzése volt. Mint elmondta, két nap alatt egyszer sem ejtette ki azt a szót, hogy magyar kisebbség,

mindig csak magyar társadalomról beszélt. Szükségesnek tartotta, hogy bizonyos fogalmak honosodjanak meg. Van kultúrnemzet és vannak államok - hangsúlyozta.

Ismételten kifejtette: a romániai magyar közösség, a magyar társadalom csak akkor tudja fenntartani magát, csak akkor tud asszimiláció nélkül integrálódni, ha megvan az infrastruktúrája, működnek a szükséges intézményei. A magyar név nem merülhet ki abban, hogy népi táncot járunk - hangsúlyozta az elnök.

A Sapientiaról szólva elmondta: örül annak, hogy olyan helyen tesz látogatást, ahol a műszaki tudományok vannak többségben. A magyar értelmiség kiegyensúlyozottsága szempontjából ugyanis szerinte rendkívül nagy jelentősége van annak, ha ezeken a területeken is megfelelően sok magyar értelmiségi van, nem csak a humán tudományok területén.

Úgy vélte: a magyar államfőnek ugyan nincs túl nagy hatásköre, de jelentős erkölcsi súlya van. Ígéretet tett, hogy ennek szellemében fogja képviselni a Sapientia fenntartásának, finanszírozásának az ügyét.

Sólyom László ígéretet tett arra is, hogy a jövőben gyakran jön majd el Erdélybe, s jelezte, hogy egy hónap múlva ismét látogatást tesz.

Az erdélyi magyarság jövője volt a fő téma Sólyom László marosvásárhelyi és kolozsvári látogatásán

Az erdélyi magyarság jövője központi témája volt Sólyom László keddi marosvásárhelyi és kolozsvári megbeszéléseinek, amelyek keretében a köztársasági elnök a helyi közigazgatási szervek román és magyar vezetőivel, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) tisztségviselőivel, valamint Tőkés László református püspökkel találkozott.

Sólyom László és felesége népes kísérettel Bukarestből különgépen repült Marosvásárhelyre, ahol fogadta őt Dorin Florea polgármester, Czegzi Sándor alpolgármester, Ciprian Dobre prefektus, s ahol az RMDSZ marosvásárhelyi elnöki irodájában eszmecsere folytatott Markó Bélával, a szövetség elnökével. Ezután kereste fel a Sapientia Egyetemet, majd a Kultúrpalotában helyi értelmiségiekkel találkozott.

A Sapientiaról szólva a köztársasági elnök a sajtó előtt örömmel állapította meg, hogy az egyetem tanítványai nemzetközi versenyeket nyertek, az államvizsgák eredményei rendkívül jók. Úgy értékelte, rendkívül hasznos volt a magyar állam részéről az egyetem létrehozására és fenntartására szánt befektetés. Ígéretet tett: elnöki minőségében megtesz mindent, hogy ez a támogatás fennmaradjon, amíg ennek az oktatási intézménynek szüksége van rá.

Marosvásárhelyről a gépkocsikonvoj Kolozsvárra vitte a küldöttséget. A kincses városban az államfőt Emil Boc polgármester fogadta, az RMDSZ ügyvezető elnökségén tett látogatást, ezen kívül Tőkés Lászlóval, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnökével ült közös asztalhoz.

A Románia európai uniós csatlakozásából adódó lehetőségekről, a romániai magyarság versenyképességének, általános helyzetének javításáról ezen a napon is tanácskozott az elnök az RMDSZ

vezetőivel. E téma szerepelt a Tőkés Lászlóval folytatott megbeszélésen is. Az utána tartott tájékoztatón Sólyom László a sajtónak elmondta: a püspök partiumi látogatásra hívta meg őt.

Megbeszélésükön szó volt arról is, hogyan fog az erdélyi magyarság szerepelni a májusban tartandó európai parlamenti választásokon. Sólyom László kifejezte reményét, hogy talán mégis sikerül egységes listát indítania a romániai magyarságnak, felhívta a figyelmét arra a felelősségre, amely ezzel a listaállítással és a választással jár.

Tőkés felhívta a figyelmet a szerinte egyre inkább előtérbe kerülő székelyföldi és partiumi régióra. Arra kérte a magyar köztársasági elnököt: „vigyázó szemekt” tartsa a Székelyföldön, segítsen abban, hogy ne érhesse bántódás azokat, akik ezekben a napokban a székelyföldi megyékben a területi autonómiáról rendeznek belső körökben népszavazást.

Tőkés hangsúlyozta: e népszavazás semmiképpen sem ütközik a romániai törvényekbe. E megjegyzésével Traian Basescu román államfő előző napi megnyilatkozására utalt: a Sólyom Lászlóval tartott közös bukaresti sajtótájékoztatón a román elnök törvénytelennek és alkotmányértőnek nevezte a székelyföldi népszavazás kezdeményezőit.

A püspök újságírók, köztük az MTI tudósítójának kifejtette: Basescu elnök kissé „elragadtatta magát”, bár később árnyalta véleményét. Tőkés László úgy vélte: mindennek belpolitikai üzenete van, a román politikai közszereplők próbálják befolyásolni így a közvéleményt. Egyébként ezzel kapcsolatosan Sólyom László még marosvásárhelyi találkozóján így fogalmazott: „Az, hogy valami alkotmányellenes-e, nem politikai minősítés kérdése, hanem annak nagyon pontos jogi kritériumai vannak, tehát ilyen jelzőkkel nem szabad könnyelműen bánni”.

Sólyom László Kolozsváron megtekintette az Erdélyi Múzeum Egyesület (EME) székházát, este pedig az erdélyi történelmi egyházak vezetőivel vett részt közös vacsorán.

Az EME esti rendezvényén megjelent Hantz Péter, a Babes-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) magyar feliratok kiakasztásáért elbocsátott adjunktusa is. Nagy feltűnést keltett a sajtó számára, hogy az államfő a magasba emelt a fotósok előtt egy magyar nyelvű feliratot Magyar irodalomtörténeti tanszék felirattal. Ez a felirat egyike volt azoknak, amelyeket Hantz Péter ki akart tűzni az egyetemen, és ezért bocsátották el őt.

2007. március 12.

Románia, Erdély

Sólyom László köztársasági elnök nem hivatalos látogatásra Romániába, Erdélybe utazott.

Az MTI tudósítása Sólyom László erdélyi látogatásának első napjáról

Két erdélyi helyszínen – az elárasztott Bözödújfalú helyén és Szovátán – tett látogatást hétfőn Sólyom László köztársasági elnök négynapos magánlátogatásának első napján.

Az államfő délután repülőgéppel érkezett Marosvásárhelyre, ahonnan gépkocsival azonnal továbbutazott a programban szereplő helyekre. Így a gépkocsikonvoj először a Ceausescu-rendszer idején víztározó létesítése céljából elárasztott Bözödújfalú helyét tekintette meg. Bözödújfalú, a Ceausescu-diktatúra idején elpusztított falú Erdőszentgyörgytől öt kilométerre, a Küsmöd-patak partján helyezkedett el. Első okiratos említése 1566-ból származott. A Ceausescu-rendszer azért árasztotta el ezt a falút, hogy víztározót építsen a helyére. Az Erdőszentgyörgyi-víztározó (Bözödi-tó) építése 1988-ban kezdődött, a gátépítés azonban már 1975-ben megindult, a falú kitelepítése 1985-ben kezdődött el. 1994-re a falucska házai, két temploma, középületei mind víz alá kerültek, gyakorlatilag eltűnt a település, lakosai elköltöztek. Az elöntéstől mindössze 12 ház menekült meg, amelyekben negyvenen laknak. A falú első világháborús emlékművét 1996-ban kiemelték a vízből, és áthelyezték egy magasabb pontra. Minden év augusztusának első szombatján a falú egykori lakói falutalálkozót tartanak itt. A település emlékét egy falmaradványon elhelyezett márványtábla őrzi. Napjainkban egyre többen gondolnak és tesznek valamit a tó nyújtotta lehetőségek kihasználására, bár a vízből kiálló korhadt farönkök és az emlékek kísérteties benyomást keltenek.

A Sükösd Árpád által 1995-ben emelt emlékművön a következő szöveg olvasható: „A tó fenekén Bözödújfalun nyugszik, 180 házában volt lakói szétszórva a nagyvilágban ma is siratják. A diktatúra gonosz végrehajtói lerombolták, és elárasztották, ezzel egy egyedülálló történelmi-vallási közösséget szüntettek meg, melyben különböző nemzetiségű és felekezetű családok éltek együtt évszázadokon át, egymást tisztelve, és szeretve, példás békeben. Immár a katolikus, unitárius, görögkatolikus és a székely szombatosok fohásza örökre elnémultak. Legyen e hely a vallásbéke helye és szimbóluma.”

A szovátai Teleki Oktatási Központ vendége volt hétfőn az erdélyi magánlátogatáson tartózkodó Sólyom László köztársasági elnök, aki a megyei és városi vezetőkkel, helyi előjárókkal is találkozott.

A székely Sóvidék legnagyobb települése, közismert fürdő- és üdülőhely. A Kis-Küküllő felső vidékén, 500 méter tengerszint feletti magasságban, a Hargita és a Görgényi havasok nyugati lábánál fekszik. Területe két részből áll: Szováta városból és Szováta-fürdőből. A köztársasági elnök a vidék egyik legfiatalabb települését kereste fel, amely hivatalosan 1952 óta számít városnak. Nemzetközi hírű gyógyfürdő és üdülőtelep, amit a sónak, a sós tavaknak, de elsősorban a világhíres Medve-tónak köszönhet.

A Teleki Oktatási Központ 1994-óta működik. Az eredetileg vállalati üdülővillának tervezett épület számos átalakítási és bővítési munkálat után modern konferencia- és üdülőközponttá nőtte ki magát. Szervezett turista- és szakmai csoportokat, magánszemélyeket lát vendégül, ezen kívül üdülési és továbbképzési lehetőséget nyújt.

Ezt a központot kereste fel hétfőn délután Sólyom László, aki az Illyés teremben folytatott beszélgetést Lászlóffy Pállal, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnökével és Burus Botonddal, az RMPSZ főtitkárával.

Sólyom László és felesége este közös vacsorán vett részt a megyei és városi vezetőkkel, helyi előjárókkal a Danubius szálloda éttermében.

2007. március 13.

Románia, Erdély

Sólyom László köztársasági elnök nem hivatalos erdélyi látogatásának második napján Fehéregyházára, Gyulafehérvárra, Nagyenyedre és Torockóra látogatott.

Az MTI tudósítása Sólyom László erdélyi látogatásának második napjáról

Sólyom László Erdélyben az anyaország felelősségét hangsúlyozta a határon túli magyarságért

Petőfi Sándor hősiességét megörökítő emlékműveket koszorúzott meg kedd reggel Fehéregyházán Sólyom László köztársasági elnök, megkezdve ezzel erdélyi magánlátogatásának második napját.

Az államfő feleségével és népes kíséretével együtt a Segesvár és Fehéregyháza között, az út mentén álló Ispán-kútnál helyezett el először koszorút. A feltételezések szerint ezen a helyen látták utoljára Petőfi Sándort a segesvári csata után. A küldöttség ezután Fehéregyházára ment, ahol az elnök megtekintette a Petőfi-múzeumot. A múzeum kertjében található emlékműnél is koszorút helyezett el.

Ezen a helyen a sajtónak adott rövid nyilatkozatában azt mondta, azért jött Erdélybe, hogy a helyiekkel együtt ünnepelje március 15-ét. Ez szimbolikus aktus, ezzel szeretné kifejezni a nemzet egységét. A látogatással – mondta az elnök – alkotmányos kötelességének akart eleget tenni, ez a látogatás azt fejezi ki, hogy az anyaország felelősséget érez a határon túli magyarság iránt.

Sólyom László megtekintette a faluban működő Petőfi Emlékmúzeumot is, amelyben a XIX. századi Magyarországról, a szabadságharcról és Petőfi utolsó napjairól szóló, 2000-ben felújított kiállítás látható. A múzeumot Haller Louise grófnő alapította, örök emléket állítva az 1849. július 31-i csatában elhunyt honvédeknek. Kertjében Petőfi és Bem szobra áll.

Sólyom László keddi programjának következő állomása Gyulafehérvár volt. A köztársasági elnök itt meglátogatta a Batthyáneumot, amelyet gróf Batthyány Ignác erdélyi püspök alapított 1794-ben. Először csillagvizsgálónak készült, majd a püspök fokozatosan bővítette ásvány- és éremgyűjteménnyel, könyvtárral. A Batthyáneum 55 000 kötetes püspöki könyvtárának kódexei világhírűek. Egy itteni latin nyelvű kódexből került elő a harmadik legrégebb összefüggő magyar nyelvemlék, a Gyulafehérvári sorok 1310-ből, és itt található az úgynevezett Arany Kódex.

Útjának következő állomásán, Nagyenyeden a köztársasági elnök a Bethlen Gábor Kollégium vendége volt, itt megtekintette a kollégium udvarán lévő emléktáblát és a könyvtár ritkaságait. Ezután találkozott az intézmény dísztermében a tanárokkal és a diákokkal.

Az iskola után adott újabb rövid nyilatkozatában a gyulafehérvári papneveldét és a nagyenyedi kollégiumot egy-egy őrtoronynak nevezte egy olyan vidéken, ahol túlnyomó román többség van. Ezek az intézmények őrzik színvonalukat, hagyományaikat, a magyar identitást, megdöbbentő életerővel rendelkeznek - hangsúlyozta.

Délután a hegyek között fekvő Torockóra vezetett az államfő útja. Sólyom László szűk kíséretével kiránduláson vett részt a falu fölött magasodó Székelykőre. Esti programjában az Europa Nostra-díjas, rehabilitált faluközpont megtekintése szerepelt, találkozó Bőjte Csaba ferences rendi atyával és a torockói árvaházi gyermekekkel, valamint látogatás a helyi polgármesteri hivatalban és a Falumúzeumban.

Sólyom László köztársasági elnök nyilatkozata a fehéregyházi Petőfi Emlékműnél

Azért jöttünk Erdélybe, hogy együtt ünnepeljük március 15-ét. Ez egy szimbolikus aktus, ezzel szeretném kifejezni a nemzet egységét, ezzel szeretnék a magyar Alkotmány kötelezettségének eleget tenni, hogy az anyaország felelősséggel tartozik a határon túli nemzetrészekért. Ezt fejezi ki a látogatás, ezért jöttünk ide,

hiszen március 15-ének Petőfi az emblematikus alakja. Itt, Erdélyben tudunk tisztelegni, ez a leghitelesebb hely. Ezért nagyon örülök, hogy ilyen sokan részt vettek ezen az ünnepségen.

Sólyom László nyilatkozata a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumban

Ezen az úton a szórványmagyarságot látogatom végig. Lehet látni, hogy tulajdonképpen iskoláról iskolára járok. Előbb voltam a gyulafehérvári papnevelőben, most ebben a nagy hírű kollégiumban, holnap pedig két apró szórványközpontot látogatok meg, ahol kisiskolás koruktól kezdve tanulnak a gyerekek.

A gyulafehérvári és a nagyenyedi intézmény is olyan helyzetbe került, hogy voltaképpen mindkettő őrtorony egy olyan vidéken, ahol túlnyomó román többség van. Mindkettő őrzi sok évszázados alapításának a nyomait, őrzi a színvonalát, őrzi a könyvtárát, őrzi a hagyományait. És látjuk azt, hogy milyen sokan tanulnak bennük, Gyulafehérváron hetvenen, itt, Nagyenyeden, hétszázan. És ezt azt jelenti, hogy évente szétrepülnek innen szerte a szórványba a tanárok, és fönntartják a magyar identitást. Nagyon fontos azt hangsúlyozni, hogy az ilyen intézményeknek az életereje megdöbbentő, hiszen ezt a kollégiumot háromszor kellett újraindítani, kétszer földig rombolták, egyszer leminősítették, mégis mindig, újra és újra feltámadt. Láthatjuk a régi épületeket, láthatjuk az újakat, a könyvtárát, láthatjuk a diákságot. Az egészről óriási életerő árad, ami megfog engem. Örülök, hogy itt lehettem.

2007. március 14.

Románia, Erdély

Sólyom László köztársasági elnök nem hivatalos erdélyi látogatásának harmadik napján Bonchidára, Válaszútra és Zsobokra látogatott, valamint beszédet mondott a kolozsvári Állami Magyar Operában rendezett március 15-ei ünnepségen.

Az MTI tudósítása Sólyom László erdélyi látogatásának harmadik napjáról

Bonchidára és Válaszútra utazott szerdán Sólyom László

Bonchidára, majd Válaszútra utazott szerdán Sólyom László köztársasági elnök, aki ez utóbbi helyen a híres Kallós Zoltán Alapítvány vendége volt.

Bonchida Kolozsvár és Szamosújvár között fekvő, román többségű szórványmagyar község. 1918-ig a Bánffy grófok birtoka volt, ők építették az erdélyi Versailles-nak nevezett hatalmas kastélyegyüttest. A kastély építése a XVI. században kezdődött, utolsó tulajdonosa gróf Bánffy Miklós volt, aki 1905. és 1918. között a magyar parlament képviselője, az első világháborút követően pedig Magyarország külügyminisztere volt. A kastélyt Bánffy közismert németellenessége miatt a visszavonuló német csapatok 1944-ben kifosztották, felgyújtották, majd a lakosság folytatta a még megmaradt értékek széthordását.

Rendkívül szívélyes fogadtatásban volt része Sólyom Lászlónak Válaszúton. Az ottani Kallós Zoltán Alapítványt 1992-ben hozta létre Kallós Zoltán Kossuth-díjas néprajzkutató. Az alapítvány oktatási, szociális, kulturális téren tevékenykedik. Kallós Zoltán fáradhatatlanul gondozza néprajzi gyűjteményét, nyári kézműves, népzene- és néptánc-táborokat szervez különböző korosztályoknak. Szakképzést, továbbképzést biztosít pedagógusoknak, mezőgazdászoknak. Legjelentősebb állandó tevékenysége a

környékbeli, szociálisan hátrányos helyzetű 4-10 éves gyerekek nevelése és oktatása bentlakásos rendszerben. A szülők nem tudnak fizetni ezért, ugyanis ezen a vidéken az országos átlagnál nagyobb a munkanélküliség. Pályázatokból, támogatásokból próbálja az alapítvány fedezni költségeiket.

Kallós Zoltán neve Magyarországon mindig is ismert volt – mondta Válaszúton a köztársasági elnök szerdán a sajtó képviselőinek, hozzáfűzve: „nemzedékek nőttek fel abban a tudatban, hogy összetartozunk”. Kallós egész életműve mutatja, hogy nem volt sohasem elfogult vagy egyoldalú, ugyanakkor nagyon öntudatosan vallotta saját értékeinket, és mindent megtett, hogy megőrizzük őket – mondta Sólyom László.

**

Telt ház előtt mondta el ünnepi beszédét Sólyom László Kolozsváron

Több, mint ezerfős közönség előtt mondta el ünnepi beszédét szerdán a kolozsvári Állami Magyar Operában Sólyom László köztársasági elnök, aki március 15. alkalmából kitüntetések is átadott.

Az opera épülete előtt este már a gálaműsor megkezdése előtt nagy tömeg várta Magyarország államfőjét, aki erdélyi magánlátogatásának harmadik, utolsó előtti napján érkezett Kolozsvárra.

A Duna Televízió által élőben közvetített ünnepség telt ház (több, mint ezer ember) előtt zajlott. Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke mondta el először beszédét. Mondanivalóját arra a gondolatra építette, hogy az európai integrációnak köszönhetően végre elérhető távolságra került egy új állameszme, egy új nemzetfelfogás az Európai Unióban, végre együtt lehet magyar a magyarral. Markó szerint az európai integrációnak köszönhetően most új esély kínálkozott az erdélyi magyarság számára.

Az Európai Unió nagy kihívás, nagy lehetőség, nagy felelősség a romániai magyarság számára, amely könnyen válhat valamiféle fogyatkozó, egzotikus népcsoporttá, ha nem lesz szolidáris – hangoztatta Markó, hozzáfűzve azonban: ha e közösségben van erő, képesség az egységre, akarat és hűség az összefogáshoz, akkor felépíthet egy svájci mintájú Erdélyt.

Sólyom László beszédében így szólt hallgatóságához: „Boldog vagyok, hogy ma este itt lehetek és közösen ünnepelünk, mert ez a magyar nemzet egységét fejezi ki”. Leszögezte, hogy Magyarország nem fordított hátat a környező országokban élő magyar közösségeknek.

A köztársasági elnök emlékeztetett rá, hogy Románia csatlakozásával az Európai Unióhoz a magyar nemzet túlnyomó többsége ismét az európai jog- és értékközösség része lett. Hangsúlyozta: a kisebbségek kulturális autonómiája magától értetődő minimum, a kisebbségi jogok teljessége pedig – ott, ahol minden feltétel és az igény megvan – a területi autonómia lehetőségét is magában foglalja. Hiba lenne azonban – vélekedett az államfő –, ha a kisebbségi jogok és kisebbségi problémák mintegy bezárnák vagy elszigetelnék a magyarokat az adott országokon belül.

Azt is fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy csak érzelmi alapú politizálással nem lehet előre jutni, az új európai lehetőségek józan mérlegelésére van szükség, fel kell mérni Magyarország és a szomszéd államok szükséges együttműködésének esélyeit, tiszteletben kell tartani az egyes nemzetrészek társadalmainak önállóságát. Az új viszonyoknak megfelelő, az anyaországot és a többi nemzetész jövőjét egységben látó nemzetstratégia kidolgozása nem halogatható tovább – szögezte le az államfő.

Sólyom László ezután kitüntetésekkel adta át. A Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét adományozta Ausch Sándornak, a marosvásárhelyi izraelita hitközség elnökének, Boér Ferenc színművésznek, Cs. Erdős Tibor festőművésznek, Gálfalvi György írónak, a Látó című folyóirat főszerkesztőjének, Marius Tabacunak, a Videopontes Stúdió vezetőjének, Márkos Albert hegedűművésznek. A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével Horváth Andor esszéíró és Ilyés Gyulát, Szatmárnémeti polgármesterét, tüntette ki. A Magyar Köztársaság Arany érdemkeresztjét Öllerer Ágnes zenetanár, a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjét Szilágyi Júlia író kapta.

Az ünnepség további részében zenei koncertet hallhatott a közönség. Sólyom László a késő esti órákban Nagyváradra utazott tovább.

2007. március 15.

Románia, Nagyvárad

Sólyom László köztársasági elnök nem hivatalos erdélyi látogatásának zárónapján Nagyváradra látogatott.

Az MTI tudósítása Sólyom László erdélyi látogatásának zárónapjáról

Sólyom László erdélyi magánlátogatásának zárónapja

A magyar nemzet egységéről, az anyaország és a határon túli magyarság kapcsolatának fontosságáról beszélt Sólyom László köztársasági elnök csütörtökön Nagyváradon a Tőkés László református püspökkel lezajlott találkozóján, és az erdélyi magánlátogatását lezáró nap programjának keretében eszmecsere folytatott Tempfli József katolikus megyéspüspökkel.

A köztársasági elnök a nemzeti ünnepen Nagyváradon e két történelmi egyház helyi vezetőivel találkozott. Részt vett a Partiumi Keresztény Egyetem március 15-i ünnepi műsorán, amelyet az újvárosi református

templomban tartottak. A zsúfolásig telt templomban – ahol az Erdélyi Magyar Ifjak kisebb csoportja is megjelent, és tagjai a koronás címeres nemzeti lobogó mellett néhány árpádsávós zászlót is tartottak kezükben – imádsággal és kóruszenével egybekötött ünnepség keretében mind Tőkés László, mind Sólyom László köszöntőt mondott.

Tőkés visszatekintett a magyar nemzet elmúlt évszázadainak történetére, hangoztatva, hogy ezt a nemzetet többször is kárhoztatta a „kollektív feledékenység”. Ez a „közösségi amnézia” – mondta – nemrég az anyaországon is elhatalmasodott, és a 2004. december 5-i népszavazásba torkollott. Ebből a szempontból értékelte nagyra Sólyom László mostani látogatását, mondván: a köztársasági elnök szakított ezzel a feledékenységgel, segített ismét tudatosítani, hogy az erdélyi magyarság a magyar nemzet elidegeníthetetlen része.

A püspök felhívta a figyelmet az egységes, egyetemes nemzettudat fontosságára, valamint arra, hogy ma már le kell bontani a nemzetrészeket eddig elválasztó falakat, a jövő felé kell tekinteni. „Bontsuk le a hazugság és a félelem falát!” – mondta Tőkés László.

Sólyom László köszöntőjében – ahogy előző nap a kolozsvári Operában elhangzott ünnepi beszédében – leszögezte, hogy ez a látogatás a magyar nemzet egységét kívánta kifejezni, azt, hogy Magyarország nem fordított hátat a határon túli magyarságnak. Felidézte négynapos útjának főbb állomásait, külön kiemelve azt, hogy magyar nyelvű iskolákat is végiglátogatott, a Partiumi Egyetemre is eljött. Mint mondta, a magyarság megmaradásának záloga a tanulás, az értelmiség képzése. Olyan nemzetstratégiára van szükség – tette hozzá –, amely nem csak gazdasági értelemben integrálja a nemzetet, hanem szellemileg is. Fontosnak nevezte, hogy a különböző országokban élő magyar kisebbségek ne zárkózzanak be, legyenek szellemileg is versenyképesek a világban. A nemzeti ünnepnek a nemzet egységét kell szolgálnia - szögezte le.

Az ünnepség után Sólyom László a Partiumi Keresztény Egyetem Bolyai-termében találkozott az oktatási intézmény vezetőivel.

Az államfő Tempfli József nagyváradi katolikus megyéspüspököt is felkereste. A Szent László székesegyház kapujában az egyházi személyiség a körben állók füle hallatára meghatottan mondta: Sólyom László ezzel az erdélyi látogatásával helyre hozta a december 5-i népszavazás kedvezően hatását.

A köztársasági elnök megtekintette a székesegyházat és a visszaszolgáltatót püspöki palotát.

A csütörtöki program egyik kedves színfoltja volt a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálatnál tett látogatás.

Itt egy környezetvédelmi rajzpályázat nyerteseinek, 6-12 éves gyermekeknek adott át ajándékokat.

Sólyom László ezután gépkocsival sietett haza Budapestre, hogy délután kitüntetések adjon át a parlamentben.

2007. május 4.

Horvátország

Sólyom László köztársaság elnök kétnapos hivatalos látogatásra Horvátországba utazott.

Az MTI tudósításai Sólyom László horvátországi látogatásának második napjáról

Kelet-Horvátországba látogatott Sólyom László

A szlavóniai Orahovicába, régi magyar nevén Raholcába érkezett pénteken, horvátországi látogatása második napján Sólyom László köztársasági elnök, aki vendéglátója, Stjepan Mesic horvát államfő társaságában folytatja kelet-horvátországi útját.

A magyar elnök péntek reggel Zágrábban Vladimir Seks horvát parlamenti elnökkel tárgyalt, majd a fővárosból indult útnak a festői szépségű hegyvidéki környezetben fekvő Orahovicára, a horvát államfő szülővárosába. A szlavóniai látogatás a horvát vöröskereszt orahovikai gyermektáborában kezdődött, itt fogadta a magyar politikust Stjepan Mesic. A nap folyamán Sólyom László vendéglátója jelenlétében átadja a város felújított parkját, és leleplezi az ebből az alkalomból készült emléktáblát. A két elnök együtt vesz részt az orahovikai előjárók ünnepi ülésen, amelyet a város ünnepe alkalmából tartanak.

A vidéki látogatást a két elnök Eszéken folytatja, felkeresi a Magyar Oktatási és Művelődési Központot és az eszéki Strossmayer Egyetemet. A horvát oktatási minisztérium engedélyezte, hogy az idén ősszel megkezdődhessen az oktatás az eszéki egyetem újonnan létrahozandó magyar tanszékén, s az erről szóló, frissen aláírt dokumentumot Ivo Sanader horvát miniszterelnök mutatta be Sólyom Lászlónak csütörtöki zágrábi megbeszélésük során.

Eszék után a két elnök felkeresi a Kopácsi-rétet (Kopacki rit), majd a magyar elnöki látogatás záróakkordjaként mindketten ellátogatnak Vörösmartra (Zmajevac).

Magyar kollégium építéséről állapodott meg Stjepan Mesic az eszéki polgármesterrel

Magyar kollégium fog épülni az eszéki Magyar Oktatási és Művelődési Központnál – erről állapodott meg Eszéken Sólyom László magyar köztársasági elnök jelenlétében Stjepan Mesic horvát államfő a város polgármesterével.

A szóbeli megállapodás létrejöttéről Sólyom László számolt be újságíróknak, miután Mesic társaságában felkereste a hét éve épült eszéki magyar intézményt. A művelődési központban általános és középiskolai tanulmányokat folytatnak magyar ajkú diákok, de kollégium híján sok idejük ment el az ingázással.

Ez a második, horvátországi magyar oktatást érintő kézzelfogható eredménye Sólyom László kétnapos horvátországi útjának. Előzőleg, csütörtökön Ivo Sanader horvát miniszterelnök felmutatta budapesti vendégének az eszéki egyetemen létrehozandó magyar tanszék engedélyeztetéséről szóló minisztériumi határozatot.

Stjepan Mesic az eszéki magyar központban felhívta a figyelmet arra, hogy a Magyarországon élő horvátoknak vannak iskoláik és kollégiumaik, és - mint mondta – „itt az ideje, hogy Horvátország is megerősítse a magyar oktatást magyar nyelven”. Az elnök reményei szerint a magyar kollégium pénzügyi fedezete gyorsan létrejöhet, és a horvát állam, a megye, illetve Eszék is részt vehet a beruházásban.

Eszéki látogatása előtt a két elnök együtt kereste fel Stipe Mesic szülővárosát, Orahovicát (régi magyar nevén Raholca). A két politikus átadta a város felújított parkját és leleplezte az ebből az alkalomból készült emléktáblát. A városi előljárási ünnepi ülésén mondott beszédében Stjepan Mesic hangsúlyozta, hogy Magyarországot és Horvátországot hosszú történelmi múlt és sors köti össze, s a demokrácia megteremtése óta a két ország kapcsolatai nagyon barátságosak. Mesic megköszönte Magyarországnak, hogy támogatást nyújtott Horvátországnak a háborúban, az ellene irányuló agresszió idején, illetve az európai uniós integráció folyamatában. Ünnepi beszédében a horvát elnökhöz hasonlóan Sólyom László is hangsúlyozta, hogy a két országban élő magyar, illetve horvát kisebbség fontos összekötő kapocs, a híd szerepét játssza a két ország kapcsolatban. Sólyom László hangsúlyozta, hogy Horvátország az a szomszédos ország, amellyel Magyarországnak semmiféle problémája nincsen. Kijelentette, hogy Budapest minden segítséget megad Horvátországnak az EU és a NATO teljes jogú tagságának elnyeréséhez. Mint mondta, nincs olyan külföldi útja, amelyen ne vetné fel Horvátország euroatlanti integrációjának kérdését.

A délutáni órákban a két elnök felkereste az eszéki egyetemet, és útnak indult a kopácsi rétre.

Sólyom László javasolta Stjepan Mesicnek a Kopácsi rét háromoldalú közös védelmét

Sólyom László magyar köztársasági elnök és Stjepan Mesic horvát államfő felkereste pénteken a Duna és a Dráva összefolyásánál fekvő Kopácsi Rét Természeti Parkot, s a magyar politikus javasolta partnerének, hogy a terület védelme és fejlesztése váljék közös magyar-horvát-szerb projektté.

A horvátországi Baranyában található Felső-Duna völgy területe érintkezik a Magyarországon található Duna-Dráva Nemzeti Parkkal. A két terület teljes egészében összefüggő egységet képez, azonos élőhelyeket jelent, és a Duna mentén található védett területekkel együtt az egyik legnagyobb európai vizes élőhely-rendszert fűzi egységbe. A 23 ezer hektárnyi Kopácsi réten 295 madárfaj, 54 emlős faj, 60 halfaj és 19 szúnyogfaj él.

Sólyom László és Stjepan Mesic - kíséretükkel együtt - hajókiránduláson vett részt a Kopácsi rét egyik csatornáján, és Sólyom javasolta vendéglátójának, hogy váljék háromoldalú közös projektté a Kopácsi rét megőrzése és fejlesztése. Újságíróknak nyilatkozva felhívta a figyelmet arra, hogy mivel a szerb-horvát határon is fekszik ez a természetvédelmi terület, ezért Szerbia is részt vehetne a projektben. Rámutatott arra, hogy ha a három ország együtt tudna működni, az megkönnyítené a szerbek és a horvátok közeledését és ezt az elgondolást támogatná az Európai Unió is. Sólyom László közölte, hogy e célból hamarosan felveszi a kapcsolatot Boris Tadić szerb elnökkel is. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Kopácsi rét sok helyütt alá van aknásítva még a háború óta, ami életveszélyessé teszi a természetvédelmet. Szerinte az aknamentesítéshez lehetne szerezni pénzt az Európai Uniótól is. A köztársasági elnök felhívta a figyelmet arra, hogy a Kopácsi rét mentén fekvő horvát-szerb határvonal kérdése sincs rendezve még.

Zlinszky János, a köztársasági elnök környezetvédelmi tanácsadója közölte az MTI-vel, hogy a Kopácsi rét európai mércével mérve is rendkívüli természeti értéket képvisel, és a határ magyar oldalán fekvő Duna-Dráva Nemzeti Park ökológiai állapota is kiemelkedő. A Kopácsi rét fennmaradása a Duna és a Dráva vízkormányzásától és vízminőségétől is függ. A 90-es években a horvát és a magyar kormány között szó volt már a Kopácsi rét együttes védelméről, illetve a védett területek hatékonyabb kezelése érdekében 1999-ben együttműködési szerződést is kötött a Duna-Dráva Nemzeti Park igazgatósága és a Kopácsi Rét Természeti Park igazgatósága. Zlinszky János szerint Sólyom László látogatásával lökést akart adni az együttműködésnek, hogy megvalósuljon ez az elképzelés.

Látogatása záróakkordjaként Sólyom László felkereste a magyarok lakta Vörösmart (Zmajevac) általános iskoláját, ahol megtekintette az 1848-49-es magyar szabadságharc eseményeiről szóló, a tanulók által készített állandó kiállítást, és beszélgetett a diákokkal.

A köztársasági elnök tankönyveket, kötelező olvasmányokat és térképeket adott ajándékba az iskolának.

A látogatás befejezésével a két államfő elbúcsúzott egymástól és Sólyom László ezzel befejezte horvátországi látogatását.

2007. augusztus 19.

Szlovákia, Deáki

Sólyom László köztársasági elnök részt vett és beszédet mondott a Szent István napi ünnepségen.

Sólyom László beszéde a szlovákiai Deákiban rendezett Szent István napi ünnepségen

Tisztelt Ünneplő Közösség!

Deáki Lakosai!

Azért jöttünk, hogy együtt ünnepeljünk Szent István ünnepét. Együtt ünnepeljünk ennek a falunak a népével, amely már Szent István korában állt, és azóta is fennmaradt, és megmaradt magyarnak. Hogy együtt ünnepeljünk a Felvidék magyarságával. Hogy együtt ünnepeljünk minden magyarral, aki Szent István egykori országában él. Hogy együtt ünnepeljünk a világ magyarságával, bárhol is éljenek, bármelyik kontinensen. Hiszen ez a nap egységbe forraszt minket, ez a nap megmaradásunknak is az ünnepe. És ünnepelni hívunk mindenkit, aki nyitott szívvel velünk akar ünnepelni, hiszen Szent István egykor az ő őseiknek is a királya volt.

Szent István nagyon sok értelemben az egység királya, szentként pedig az egység szentje. Milyen kevesen vannak, akiket mind a nyugati egyház, mind a keleti ortodox egyház is szentként tisztel! De István király ilyen szent.

Gondoljuk meg, micsoda művet hagyott maga után! Bármerre járunk a Kárpát-medencében, a szívünk vidám lesz, ha látjuk, hogy azok a templomok, melyeket ő alapított, vagy az általa alapított kis templomokból teljesebben ki, mindenütt állnak. Állnak Deákiban, Gyulaféheváron, Pécsváradon, és szerte az országban. Van, ahol ezek a templomok már csak szigetként állnak ki a megváltozott népekből, de még mindig ellátják ősi feladataikat, mint ezt nemrég Gyulaféhevárott is tapasztaltam.

Gondoljuk meg, hogy István alatt milyen óriásit változott a magyarság élete! 38 évig uralkodott, és ez alatt teljesen megváltozott minden. Nem csak külsőleg, nem csak úgy, hogy épültek a templomok, épültek a várak, hanem úgy is, hogy szilárd szerkezetet kapott Magyarország, olyan alkotmányt, mely megtartotta több, mint ezer évig. Nem lehet eléggé dicsérni ezt az államszervező munkát. Istvánnak ez az igazi nagy műve, ami túlélte minden történelmi vihart. Ez alapvetés kapcsolta be Magyarországot az akkori modern Európába. Vonatkozik ez a technikai modernizációra is: a behívott német lovagokat a legmodernebb harci eszközökkel és harci technikával ellent tudtak állni a hódító törekvéseknek. Szent István országa volt Európának ezen a felén az egyetlen ország, amely nem lett hűbérese senkinek, se a császárnak, se a pápának. Hasonló teljesítményt annak idején csak a kontinens másik végén Franciaország nyújtott.

Nem csak művének a maradandóságára kell emlékeznünk, hanem emberi nagyságára is. Micsoda hatalmas király volt ő, kiteljesedett óriási személyiség, aki minden személyes tragédiája ellenére, fia elvesztését is elviselve befejezte a művét. Nem csak vitéz király és nagy államférfi volt, hanem jámbor ember is. Nem ok nélkül kezdték őt rögtön halála után boldogságosnak nevezni. Nem egészen két emberöltő telt el halála után, amikor ezen a napon, az augusztus tizenkilencedikéről huszadikára virradó éjszakán megtörtént a csoda, és testét oltárra emelték. Azóta szentként tiszteljük.

Az ő emberi nagyságának a tükré az Intelmek, amelyet a templomban a püspök úr, és itt, előttem a polgármester úr is idézett, és amely mintegy tankönyve annak, hogy milyen az igazi király. Azaz milyen szellem kell, hogy áthassa az államot. Szokásosan egyes mondatokat idézünk belőle, például a soknyelvűségről. Ha azonban az egészet nézzük, ezen a művön keresztül átragyog István szellemisége. Mert mi van ebben a műben? Mi a latin címe is az erkölcsökre utal. Mást nem találunk benne, figyelmeztetést az erényekre: egyenest, egyenes tekintetet követel a királytól, de alázatosságot és türelmességet is. Figyelmeztet arra, hogy mindenkit egyformán becsüljünk meg, mert minden ember azonos állapotban születik. Ne csak a nagyokkal törődjünk, a kicsiket is gyámolítsuk. Meg kell hallgatni a tanácsot. Mindez máig megszívlelendő.

Ma az a kérdés: mit tudunk mi ebből hasznosítani, mi válik a lelkünk javára, mi válik az ország javára? Hiszen az erények nem évülnek el. Ő ősi példákat követett, mint arra maga hivatkozik az Intelmekben. Istvánnak ezeket a tanításait mai fogalmakkal is ki tudjuk fejezni. Szent István intelmeiből sok érvényesül a mai jogállamokban is, sőt kell, hogy érvényesüljön. Ugyanis egy jogállam nemcsak az államszervezetet jellemző fogalom, hanem az alapjogok uralmát is jelenti. Minden emberi jog pedig erkölcsi követelményeket fordít le a jog nyelvére, és tesz kikényszeríthetővé. Mi áll az emberi jogok élén már az ENSZ Alapokmányától kezdve egészen a mai alkotmányokig? Az emberi méltóság. Az ember önazonosságához való joga. Ezért sorolhatjuk István érvényes példái közé azt, hogy ő mindenkit meg akart hagyni abban az állapotában, amelyben született. Külön tanítja az Intelmekben, hogy mindenkit a saját szokása szerint, a saját nyelve szerint kell kormányozni. Nem akart senkit asszimilálni, nem akarta egyneművé tenni országa lakosságát. Soknemzetiségű államában mindenkit meg akart hagyni a maga nyelvében, a maga szokásában. Óriási tanulság a mai kor számára. István törvényei máig híresek. Akkoriban azonban főleg azért volt hírük, mert István betartatta őket. Magyarország annak idején, ezer évvel ezelőtt, a jobbiztonság országa volt. Azért jöttek ide az idegenek, mert tudták, hogy itt vagyonbiztonságot találnak, személyi biztonságot találnak, Az országban eleve sokfajta nép élt, István pedig még hívta is a különféle népekből való vendégeket. Akik a templomokat építették, gyakran voltak francia mesterek. Hívta az olaszokat, hívta a német lovagokat. Befogadta a keletről menekülő egész néptörzseket. Magyarország az ő példája nyomán később is befogadó ország maradt. A török elől fölfelé vonuló délszláv népek, török kiűzése utáni óriási német és szlovák telepítések csak fokozták a nemzetiségi sokféleséget az ország belsejében is.

Ebben a sokféleségben azonban a magyarok mindig megmaradtak ott, ahol Szent István korában letelepedtek. Ezt mutatják a helynevek, tanúsítják a régészeti leletek, a sírleletek, és ezt mutatja a magyarság mai elhelyezkedése is. egyes helyeken már csak szigetként, de máshol még nagy tömbben, egységként. A történelem során hányszor szabdalták határok a magyarságot! Három államba szakadva éltünk a török hódoltság idején. Milyen sokáig élt a köznyelvben a „két hazában” formula, Erdély önálló államjogi státusza idején! Az államhatár a magyar nemzetnek, ennek az összetartozó, nyelvében, kultúrájában egységes népnek az egységét soha nem törte meg. Nem is törheti meg. Otthon vagyunk mindenhol, ahol otthon voltunk ezer évvel ezelőtt. Otthon is leszünk, adja Isten, még ezer év múltán is! Az egykori magyar királyság területén az első világháború után nemzetállamok osztoztak. Olyan népek államai, amelyek szintén őshonosként éltek itt. De azt nem tudta senki véghezvinni, hogy tiszta nemzetállamok alakuljanak ki. Még ja az akkor sokkal élesebb nyelvhatárokat követték volna is az új államhatárok, akkor is maradtak volna kisebbségek minden országban. Azonban a magyarságból került a legnagyobb rész más országokba.

Ebben a helyzetben a Kárpát-medencében az egyik legfontosabb követelmény, hogy a kisebbségi jogokat tiszteljék. A magyar Alkotmány meg is adja meg minden ott élő nemzetiségnek az államalkotó tényező státuszát. A nemzeti kisebbségeknek kollektív jogaik vannak nálunk. Joggal követeli a magyarság a szomszédos államokban azokat a jogokat, amelyeket most már egész Európa kodifikált. Joggal követeli, hogy a nemzetközi egyezményekben is lefektetett jogokat az ő államuk is érvényesítse. Meg kellene érteni, hogy a nemzetiség léte és jogaik gyakorlása nem jelent fenyegetést az államok egységére nézve. Az gazdagodást jelent.

Én mint Magyarország államfője, itt, Deákiban, ezen az ünnepen arról szeretnék beszélni, Magyarország mint anyaállam a magyar nemzetnek a magyar határok körül élő részeiért, amelyekkel ezeréves az egységünk, és amelyekért mi a magyar Alkotmány értelmében felelősséggel tartozunk. Ezt a helyzetet először is meg kell értetni egész Európával. Államfői törekvéseimnek ez az egyik fontos eleme. Minden találkozomat európai államfőkkel felhasználok arra, hogy ismertessem helyzetünket. Nem sérelmi és érzelmi felhangokkal, hanem elhelyezve a mai nemzetközi jogrendben, és hangsúlyozva, hogy ennek a kérdésnek a napirenden tartása nem fenyegeti, hanem szolgálja a stabilitást. Alapvető követelmény, hogy jogainkat megkapjuk, és hogy a jogainkkal élhessünk. Ezért kell azon fáradoznunk, hogy az Európai Unió alapokmányaiba bekerüljenek a kisebbségi jogok. Az Európai Alkotmány tervezetében magyar kezdeményezésre sikerült belevenni a kisebbségi jogokat, és sikerült elérni, hogy ezek benne legyenek a majd nemsokára megkötendő új alapszerződésben is.

Fontos eredmény az is, hogy Európa elismerte: az anyaországnak jogai vannak a határain kívül élő kisebbségei segítésére a nemzeti identitás fenntartása érdekében. Hiszen tudjuk, hogy még ott is, ahol egy kisebbség élvez a jogok teljességét, fenyeget a beolvadás. Ezért van szükség arra, hogy a kisebbségek pozitív diszkriminációban, különleges jogokban részesüljenek. Ezért van szükség arra, hogy az alapoktól kezdve az egyetemig legyen anyanyelvű oktatásuk. Ezért van szükség arra, hogy a kulturális intézményeiket maguk igazgathassák, egyáltalán megteremtsék a saját intézményeiket.

A kapcsolat az anyaország és a magyar nemzet határon túli részei között, tudjuk, nem problémátlan. Nehéz egy magyarországbelinek átérzeni azt, milyen lehet kisebbségben élni. Nekünk, akik soha nem tapasztaltuk meg ezt a sorsot, törekednünk kell ennek teljes megértésére. Ám mégiscsak az anyaország a központja a magyarságnak. Lélekszámánál, nagyságánál, gazdasági erejénél fogva, de mindenek előtt azért, mert szuverén állam, annak minden eszközével és lehetőségével. Éppen ezért szükséges az, hogy szót értsünk, és együtt dolgozzuk ki a nemzetstratégiát közös megmaradásunkért.

Alapvető változások történnek ezekben az években. Az Európai Unióban immár 12 millió magyar az unió polgára. Néhány hónap múlva leomlanak a határsorompók Szlovákia, Szlovénia, Ausztria és Magyarország között. Folytatódni fog ez majd Románia felé is, és ha majd belép az unióba Horvátország, idővel az ottani

magyarság is a schengeni határokon belülre kerül. Olyan lehetőségek nyílnak meg a kapcsolatok új minősége előtt, amelyekről régebben nem is álmodhattunk. Helyreállhatnak azok a természetes egységek, amelyeket nem a politika, hanem a gazdasági élet, a természetes fejlődés alakított ki. Ehhez persze nem elég, hogy leszereljük a határsorompót és elvonul a határőrség. Helyre kell állítani azokat az egykor élő utakat, amelyek most a semmibe vezetnek, mert véget érnek a határnál. Fel kell építeni a hidakat. Miért nincsenek hidak a Dunán? Összesen három, azok közül is az egyik szinte csak gyalogoshíd. Miért nincsenek hidak az Ipolyon? Régóta megvannak a tervek. Elhatározás kérdése, és kölcsönös belátás kérdése, hogy a határrégiók fejlesztése az egymással szomszédos országoknak is érdeke. Azoknak az érdeke, akiket összeköt az, hogy egymás nemzetrészei kölcsönösen élnek államainkban. Az Európai Uniótól pénzügyi támogatást lehet kapni pontosan a határrégiók fejlesztésére. Miért van az, hogy a hétszáz kilométer hosszú határ Szlovákia és Magyarország között egy elmaradott régió? Itt van az óriási lehetőség a közös fejlesztésre.

De gondoljunk arra is, hogy nemcsak gazdasági közösségben vagyunk most már az Európai Unión belül, hanem jogközösségben is. Az Európai Unió megköveteli a maga jogi normáinak betartását, a jogállamiságot. Minden tagállamban megköveteli azt a normát is, hogy nem lehet diszkriminálni senkit nemzetisége, vallása, faja miatt. Nem lehet és nem szabad azt elviselni, hogy valakit is bántódás érjen azért, mert anyanyelvét használja. Megköveteli az Unió az igazságszolgáltatás pártatlan működését is.

Visszatérve a kapcsolattartásra, azt tartom természetesek és magáról értetődőnek, hogy a szomszédos államok államfői tartják a kapcsolatot a másik országban élő nemzetrészeikkel. Örülök annak, ha Gašparovič elnök úr megjelenik egy magyarországi szlovák faluban. Éppúgy legyen magától értetődő, hogy a magyar köztársasági elnök átjön Szlovákiába, elmegy Erdélybe, hogy közösen ünnepeljük nagy ünnepeinket, vagy akár a hétköznapiakon is. Mesic elnök Horvátországból minden évben átjön a magyarországi horvátokhoz, és ez magától értetődő. Mikor fogjuk a szívünket úgy kinyitni egymás iránt, mikor lesz annyi bizalom egymás iránt, hogy ezt úgy vesszük, ahogy szent István korában volt! Mi itt élünk és mi itt maradunk. Nem lesz még egyszer kiűzés, kitelepítés. Hanem békében, és a magyarságunkat megőrizve élünk itt továbbra is.

Szent István király ünnepén többször felcsendültek az ősi énekek. Amikor azt kérdezzük, hol vagy István király, ne azt a strófát folytassuk, hogy gyászban öltözötten, sírva állunk itt, hanem azt mondjuk, hogy ünneplő szívvel, vidám szívvel és bizakodva állunk itt. Ez fogja megőrizni egységünket!

2007. szeptember 13.

Szerbia, Szabadka

Sólyom László köztársasági elnök a szerbiai Szabadkára látogatott.

Sólyom László rövid sajtónyilatkozata Szabadkán

Szabadka város vendégeként érkeztem ide, az egész vajdasági magyarsághoz jöttem. Rendkívül örülök annak, hogy az összes magyar párt képviselői részt vettek itt a találkozón, melyen nem tapasztaltam a széthúzás jeleit. Azt hiszem, hogy egy ilyen együttműködésre óriási szükség van, tekintettel a szerb belpolitikai helyzetre, és tekintettel azokra a kihívásokra is, amelyek az itteni magyarság előtt állnak.

Kaptam egy nagyon részletes tájékoztatást az itteni helyzetről, azokról a legfontosabb problémákról, amelyek a közösséget foglalkoztatják. Kettőt emelnék ki ezek közül. Az egyik az autonómia kérdése, melyet minden szervezet fölvetett. Az itteni pártok álláspontja megegyezik az én korábban többször kifejtett álláspontommal, ami azt jelenti, hogy a kulturális autonómia, a kulturális szervezetalkotás és öngazgatás az Európában magától értetődő joga a kisebbségi közösségeknek, a területi autonómia pedig lehetséges ott, ahol ennek megvannak a feltételei, tehát egy kompakt területen együtt élő nemzetiség.

Különös súllyal esett latba a schengeni határok után bekövetkező helyzet. Előadták az itteni közösségek a képviselői, hogy milyen lehetséges megoldások vannak. Ezek ismeretesek, ezek közül különös súllyal szerepelt az úgynevezett kettős állampolgárság, ami jogilag korrekten azt mondja, hogy a magyar állampolgárság megszerzése egyéni kérelemre magyarországi letelepedés nélkül. Ezt a megoldást én már korábban is otthon nyilatkozatban támogattam és továbbra is kiállok mellette, hangsúlyozva azonban, hogy ez az egyik a lehetséges megoldások közül. Lehetséges a kishatárforgalom, amelynek vannak előnyei és

hátrányai, ezekről mi hosszasan beszéltünk, és a vízumkönnyítések, amelyek azonban Schengennel együtt járnak – tehát Schengennek vannak pozitív oldalai is.

Különös öröömre szolgált, hogy külön tanácskoztam a Nemzeti Tanács képviselőivel. Kell azt tudni, és nem lehet elég süllyal üdvözölni, hogy Szerbiában elismerik a nemzeti kisebbségek kollektív jogait. Ennek a kollektív joggyakorlásnak a szervezete a nemzeti tanács, amely valóban a kulturális téren, vagyis a nyelvhasználat terén komoly eredményeket tudott elérni.

Érdeklődtem az itteni gazdasági helyzetről. Azt hiszem nagyon fontos, hogy a nemzetiségi kérdést ne csak kulturális kérdésként kezeljük, nagyon fontos, hogy egy társadalomnak meglegyen az a gazdasági ereje, az az intellektuális ereje, itt beleértve az iskoláztatást és a művelődést, hogy egy teljes és önmagát megújítani képes társadalmat tudjon fenntartani. A délvidéki magyarságnak megvan ez az ereje létszámát tekintve, és megvan ez az ereje szellemi potenciálját tekintve is. Én megértem az itteni törekvéseket, és lehetőségem szerint támogatni fogom a továbbiakban is.

Azt hiszem, hogy egy ilyen látogatás nagyon fontos annak a kifejezésére, hogy az anyaország nem fordít háttat egyik kisebbségének sem. Tervezem azt, hogy nem csak az ilyen közeli városokba fogok ellátogatni, mint Zenta, ahol már voltam, és Szabadka, ahol most vagyok, hanem szeretném egyszer az egész Vajdaságot bejárni, olyan helyeken találkozni a magyarokkal, ahova nem szokott egyébként menni magyar politikus, de még szerb sem. Köszönöm.

Sólyom László sajtónyilatkozata, miután találkozott Boris Tadić szerb köztársasági elnökkel

Rendkívül örülök annak, hogy tíz nappal az előző találkozásunk után együtt tudjuk bejelenteni az egyetértésünket az itteni magyarság magyar állampolgársága megszerzése érdekében. Elnök úr arról tájékoztatott, hogy itt már folyik a parlamenti munka a törvényhozásban, a törvény előkészítése megkezdődött. Magyarországon én ezt mindig is támogattam, továbbra is támogatni fogom, ugyanakkor a döntés a magyar Országgyűlés kezében van.

Nagyon örülök annak, hogy elnök úr egyetért a kulturális nemzet koncepciójával, amelyet itt ő is kifejtett, minden nemzet kulturális egységet képez határoktól függetlenül. Valóban, egy olyan Európában, ahol a határoknak egyre kevésbé van jelentőségük, ez a jövő útja.

Addig is azonban nem csak a kulturális együttműködés szükséges, hanem a határrégiók közös gazdasági fejlesztése, amit mind a ketten nagyon fontosnak tartunk. Azt hiszem, hogy a magyar-horvát-szerb közös természetvédelmi terület a Duna-Dráva mentén is egy mintapéldája lehet ennek az együttműködésnek.

Köszönöm szépen.

Az MTI tudósításai Sólyom László szabadkai látogatásáról

A vajdasági magyarsághoz látogatott Sólyom László

– A Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) meghívására, de az egész délvidéki magyarságnál tesz egynapos látogatást csütörtökön Sólyom László – fogalmazott maga az államfő, miután megbeszélést folytatott a helyi magyar politikai vezetőkkel.

A VMSZ székházában megtartott találkozón a többi délvidéki magyar politikai erő – a Vajdasági Magyar Demokrata Párt, a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége és a Magyar Polgári Szövetség – elnöke is jelen volt. Mint Sólyom László sajtónyilatkozatában örömmel megállapította, nem tapasztalta köztük a széthúzás jeleit.

A magyar politikusok nagyon részletesen tájékoztatták az államfőt a vajdasági helyzetről, s a magyar közösséget foglalkoztató problémákról. Sólyom László ezek közül az autonómia és a kettős állampolgárság kérdését emelte ki. A délvidéki magyar pártok álláspontja megegyezik a köztársasági elnök korábban már kifejtett álláspontjával, miszerint a kulturális autonómia, a szervezetalkotás Európában magától értetődő joga a kisebbségeknek, a területi autonómia pedig szintén lehetséges ott, ahol kompakt, egybefüggő területen él egy nemzetiség.

Ami a vajdasági magyarok által igényelt kettős állampolgárságot illeti, Sólyom László továbbra is kiáll a magyar állampolgárság egyéni kérelemre, letelepedés nélkül történő megadásáért. Ezt azonban csak egynek tartja azon lehetséges megoldások közül, amelyek azt szolgálják, hogy 2008. január 1., Magyarország schengeni övezetbe való belépése után se nehezüljön meg elviselhetetlenül a határon túli magyarok kapcsolattartása az anyaországgal.

Sólyom Lászlónak külön öröme szolgált, hogy tanácskozhatott a Magyar Nemzeti Tanáccsal, amely a magyar kisebbség kollektív joggyakorlásának a szerve. Ezen a találkozón is hangsúlyozta, hogy Magyarország nem fordít háttat határon túl élő nemzeti kisebbségeinek. Ennek kapcsán mondta el a köztársasági elnök, hogy nemcsak olyan nagyvárosokba kíván ellátogatni, mint Zenta, ahol tavaly járt, vagy Szabadka, hanem szeretné egyszer az egész Vajdaságot bejárni, olyan helyeken is találkozni az emberekkel, ahová nem szokott eljutni magyar politikus.

A tárgyalások után a szabadkai Pannon Televízióknak adott majd félórás interjújában az államfő kijelentette: Magyarországnak kötelessége minden, az EU-tagságból adódó lehetőségét kihasználni arra, hogy gazdaságilag, a kultúra, s az élet minden más területén segítse a határon túli magyarokat. Tennie kell ezt azért is, mert neki is szüksége van rájuk, ő is rájuk van szorulva, nemcsak azok órá.

Szölt arról, hogy – mint Pásztor István, a VMSZ elnöke korábban jelezte – megkérték, terjesszen be törvényjavaslatot a parlamentben a kettős állampolgárság letelepedés nélküli megadásáról. Sólyom László ezt nem tartja járható útnak, mint fogalmazott, „jól tudjuk, hogy ezt leszavaznák”. Szerinte ehelyett hosszan

elő kell készíteni a dolgot, s ha az megtörtént, és létrejön a politikai akarat, akkor nem kell az elnöknek törvényjavaslatot beterjesztenie.

A találkozót követően a köztársasági elnök a helyi nemzetiségi önkormányzat feladatát betöltő Magyar Nemzeti Tanács vezetőivel találkozott.

Délvidéki magyarokat tüntetett ki Sólyom László

Kiemelkedő munkásságú délvidéki magyar személyiségeknek adott át kitüntéseket csütörtökön a szabadkai magyar főkonzulátuson Sólyom László.

Huzsvár László nagybecskereki (zrenjanini) katolikus püspök, Balla László nyugalmazott nagykövet, Horváth Militic Emília tanárnő, s a posztumusz kitüntetett Dévavári Dér Zoltán – aki helyett fia vette át a kitüntetést – augusztus 20. alkalmából kapta az elismerést.

Az egynapos vajdasági látogatáson tartózkodó államfő útja ezután Csantavérra (Cantavir), egy Szabadkához közeli faluba vezetett, arra az ünnepségre, amelyen a helyi, eddig a jugoszláv nemzeti hősök (titói partizánharcokra utaló) nevét viselő helyi általános iskola felvette Hunyadi János (szerbül Sibinjani Jank) nevét.

Sólyom László már a késő délutáni órákban a vajdasági civil szféra képviselőivel találkozott az Újvidéki Egyetem magyar tannyelvű szabadkai tanítóképző karán, s utána a vajdasági nagycsaládosok képviselőivel beszélgetett.

Ezt követően ült le Boris Tadić szerb államfővel egy pizzázóban, hogy a mintegy félórás beszélgetést követően a szabadkai városháza kapujában elbúcsúzva tőle, az egynapos látogatás záró programjaként meghallgassa Miklósa Erika, a világhírű magyar koloratúrszoprán – a Városnapok nevű kéthetes szabadkai rendezvénysorozatot záró – koncertjét.

2007. október 2.

Szlovákia, Révkomárom

Sólyom László köztársasági elnök látogatást tett a szlovákiai Révkomáromban.

Az MTI tudósítása Sólyom László révkomáromi látogatásáról

Sólyom László Révkomáromban a város szellemi értékeit dicsérte

Sólyom László kedden látogatást tett a szlovákiai Révkomáromban, melyet a magyar szellemi értékeket óvó és megbecsülő városnak nevezett, és amelynek szellemisége szavai szerint messze meghaladja a 38 ezres határváros kereteit, és jövőbe mutató tanulságokkal szolgál.

A magyar államfő nem titkolta, hogy a hűvösre fordult szlovák-magyar viszony fejleményei miatt most aligha látogatott volna Szlovákiába, ha hivatalos programra kapott volna meghívást, nem pedig egy civil szervezet, a Palatinus Polgári Társulás invitálására érkezett volna „civil elnökként” Szlovákiába.

A hitvese, Sólyom Erzsébet kíséretében érkezett elnök előbb Bastrnák Tibor polgármesterrel és az önkormányzat vezetőivel, majd meghívóival, a polgári társulás tagjaival és vezetésével találkozott. Városnéző sétája közben az elnöki pár virágot helyezett el a városban született Jókai Mór szobránál. Utána az elnök a Magyar Kultúra és Duna Mente Múzeumát tekintette meg, ahol „szomorúan értesült” arról a friss hírről, hogy a Nyitra megyei önkormányzat a múzeum nevéből törölni akarja a Magyar Kultúra megjelölést.

Sólyom a Magyar Koalíció Pártja (MKP) vezetőivel folytatott rövid megbeszélés után az MTI-nek nyilatkozva kijelentette: „Jómagam természetesnek tartom, ha két szomszédos ország államfői a másik

országába látogatnak. A napokban a vajdasági Szabadka vendége voltam, ahol este Tadič elnök úr is felugrott, hogy egy kávé mellett beszéljünk. Ha Gašparovič elnök úr bármelyik magyarországi városba átjön, mi örömmel látjuk.” A szlovák elnök a látogatáson nem volt jelen, maga helyett hivatalvezetőjét, Milan Cícet küldte el.

Sólyom László az egyetlen határon túli önálló magyar felsőoktatási intézményben, a Selye János Egyetemen az intézmény tanáraival, majd a zsúfolásig megtelt előadóteremben több mint félezer magyar hallgatójával találkozott. Egy kérdésre válaszolva „rendkívül megalázó és súlyos aktusnak” nevezte azt, hogy a szlovák parlament a közelmúltban megerősítette a szlovákiai magyarok II. világháború utáni jogfosztását törvényesítő Benes-dekrétumokat. „Nem fogok mellette szó nélkül elmenni” – mondta.

Sólyom szerint a szlovák parlamenti határozatnak a kollektív bűnösség elvétől elhatárolódó preambuluma nem semlegesíti a dokumentum harmadik pontjában megerősített tételeket, ezért szerinte a szlovák törvényhozás lépése elfogadhatatlan. Emlékeztetett: Magyarország már a kilencvenes évek elején legsürgetőbb teendői közé sorolta, hogy megkövesse és jelképesen kárpótolja azokat az embereket, akiket – már 1938-tól kezdődően – sérelmek értek.

A világörökségi címre pályázó révkomáromi erőrendszer megtekintése után az államfő a város rendszerváltás óta felépült nevezetességében, az európai népek kultúráját és építészetét megjelenítő Európa Udvarban Csáky Pállal, az MKP elnökével együtt leleplezte II. András Árpád-házi király szobrát. Az eseményen mindketten szóltak a nagyszámú közönséghez. Sólyom az Aranybulláról és a magyar alkotmány jogerejéről beszélt, Csáky pedig az aktuálpolitikai fejleményekre utalva kijelentette: „Megértést várunk és kínálunk. Tiszteletet adunk, és ugyanezt várjuk el, nem pedig azt, hogy másodrendűeknek tekintsenek bennünket. Tiszteljük egymást egyenrangúan.” II. András szobrát Várszegi Asztrik püspök, pannonhalmi főapát szentelte meg.

Ugyancsak az Európa Udvarban került sor a múlt század elejének jeles építésze, Medgyaszay István emléktáblájának leleplezésére. Az ünnepi beszédet Makovecz Imre, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke mondta.

Révkomáromi látogatását lezáró sajtóértekezletén az államfő kijelentette: „Nyitott, biztos és szolidáris kapcsolatokat szeretnénk látni a magyar-szlovák viszonyban, mert a politikai nyilatkozatoknál mindig sokkal fontosabb a tényleges jogi helyzet”. A Benes-dekrétumok szentesítéséről szóló határozatot ismételtén bírálva elzárkózott annak kommentálásától, hogy Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke a szlovák parlamenti döntés miatt lemondta csütörtökre tervezett kassai látogatását, de megjegyezte: „Ha előre egyeztetett hivatalos szlovákiai programom lett volna, jómagam is ugyanezt teszem”. Egyúttal annak a meggyőződésének adott hangot, hogy két nép viszonyát egy ilyen „politikai manőver” (a szlovák parlamenti határozat) nem tudja igazán megváltoztatni. Ha Szlovákia a bocsánatkérés gesztusát meg tudta

tenni a zsidók és a németek irányában, akkor a szlovákiai magyarokkal szemben ugyan miért nem teszi meg ezt – kérdezte a látogatását záró sajtóértekezleten a magyar államfő.

2008. január 13.

Ukrajna, Kárpátalja

Sólyom László köztársasági elnök Ukrajnába, Kárpátaljára látogatott.

Az MTI tudósításai Sólyom László kárpátaljai látogatásáról

Sólyom László a kárpátaljai magyar oktatás gondjairól tájékozódott Beregszászon

– A beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola nem kap semmi támogatást az ukrán államtól, ugyanakkor döntő szerepe van abban, hogy a magyarság megmaradjon Kárpátalján – közölte az MTI-vel Sólyom László magyar köztársasági elnök, miután vasárnap elsősorban a magyar oktatás kérdéseiről tárgyalt Beregszászon a kárpátaljai magyar vezetőkkel.

A megbeszélés a beregszászi főiskolán zajlott, magyar politikai és egyházi vezetők, a főiskola vezetői és diplomaták vettek részt rajta. Sólyom László a távirati irodának nyilatkozva felhívta a figyelmet arra, hogy problémák vannak az akkreditációval, a diplomák elismerésével. A legnagyobb probléma azonban a felvételi rendszer, s a gond azzal hárulna el, ha az érettségi vizsgák (amelyek egyben felvételit is jelentenek) magyar nyelven folyhatnának, mert ez biztosíthatná az utánpótlást a magyar főiskola számára.

„Ha ez az főiskola nem tud tovább ilyen intenzitással működni, mint most, ha a középiskolát végzett gyerekek nem tudnak bekerülni az egyetemekre az ukrán nyelvű felvételik miatt, akkor nem fogják a gyerekeket magyar iskolába adni (a szülők), ami rettenetes pusztítást okozna” – mondta Sólyom László. A köztársasági elnök felhívta a figyelmet arra, hogy a beregszászi főiskolán végzett diákok 90 százaléka Kárpátalján marad, ami – mint mondta – óriási dolog.

Oktatási kérdések álltak Sólyom László kárpátaljai látogatásának homlokterében

A magyar kisebbséget érintő oktatási kérdések álltak Sólyom László egynapos vasárnapi kárpátaljai látogatásának homlokterében, Viktor Juscsenko ukrán államfő pedig ígéretet tett a magyar köztársasági elnöknek a magyar diákok, tanárok, illetve oktatási intézmények számára hátrányos problémák orvoslására.

Az ukrán elnökkel Munkácson tartott megbeszélése után Sólyom László magyar újságíróknak elmondta, mindenképpen hátrányosan érinti a kárpátaljai magyar diákokat az, hogy újabban az egységes érettségi-felvételt ukránul kell letenni. Sólyom László közölte, hogy „forszírozta” ennek a kérdésnek a rendezését, az ukrán félben pedig van szándék a segítségre.

A magyar államfő szerint késés tapasztalható a magyar nyelvű tankönyvek terjesztésében, a könyveket Romániában nyomtatják. Viktor Juscsenko ígéretet tett arra is, hogy a magyar iskolák tankönyveit Ukrajnában fogják szerkeszteni és nyomtatni. Közölte, hogy ez az ígéret számon kérhető tőle a legközelebbi elnöki találkozón, amelyre márciusban kerül sor Kijevben.

Sólyom László érthetetlennek mondta azt, hogy amennyiben van kétoldalú ekvivalencia-szerződés – amely értelmében a Magyarországon szerzett PhD Ukrajnában egyetemi kandidátusi fokozatnak felel meg -, akkor egy későbbi rendelet miatt követeli meg, hogy gyakorlatilag az egész eljárást meg kell ismételni, a disszertációt le kell fordítani ukrán nyelvre és ukránul meg kell védeni. Sólyom László ígéretet kapott arra, hogy gyorsított eljárás alá fognak esni a beregszászi magyar főiskola oktatói, akik Magyarországon szereztek tudományos fokozatot.

A magyar köztársasági elnök szerint ez előbbi probléma valószínűleg meg fog oldódni. Felhívta ugyanakkor a figyelmet, hogy a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola léte nem ezen fog múlni, hanem azon, hogy kap-e elég támogatást Magyarországról. A beregszászi iskola ugyanis magánintézmény (alapítványi iskola), és az ukrán törvények szerint az állam nem támogathat magánintézményt. Sólyom László felhívta a figyelmet arra, hogy a beregszászi főiskolán végzett diákok Kárpátalján helyezkednek el, vagyis a főiskola alapvető fontosságú intézmény a helyi magyarság megmaradása szempontjából.

A magyar köztársasági elnök vasárnapi kárpátaljai látogatását Beregszászon kezdte, a magyar főiskolán tárgyalt kárpátaljai magyar politikai és egyházi vezetőkkel, a főiskola vezetőivel és Ukrajnába akkreditált diplomatákkal. Beregszász után Sólyom László az ukrán államfő társaságában felkereste Tiszaújlakot, látogatást tett az ottani magyar, majd az ukrán tannyelvű iskolában, találkozott a tanári kar képviselőivel, és ajándékokat adott át a két tanintézménynek.

Az ukrán iskola előtt tartott beszédében Sólyom László közölte, hogy Juscsenko minden megnyilatkozásából érzi: „Ukrajna igen komolyan veszi azt, hogy támogatja a nemzetiségeknek a

megmaradását”. A magyar államfő rámutatott arra: Magyarország is alapvetően érdekelt abban, hogy a magyar nemzet határain kívüli élő részei is „számban, erőben megmaradjanak”.

„A megmaradás kulcsa pedig az oktatás, az, hogy a gyerekeknek legyen lehetősége anyanyelven tanulni a kezdetektől a legmagasabb szintig” – hangzott Sólyom László, aki hozzátette: épp olyan fontos, hogy a magyar gyerekek a legmagasabb szinten tudják az ukrán nyelvet, hiszen ez nyitja meg a társadalmi felemelkedésük útját, mivel bárhol az országban tovább tanulhatnak. Az ukrán elnök beszédében elismerte, hogy lemaradás van a kárpátaljai magyarság oktatási gondjainak orvoslásában.

Sólyom beszédében rámutatott arra, hogy a kárpátaljaiak is megtapasztalhatták: Magyarország csatlakozása a schengeni rendszerhez nem emelt újabb vasfüggönyt a két ország közé, és Magyarország mindent megtesz annak érdekében, hogy minél könnyebben átutazhatóvá váljanak a határok. Felhívta a figyelmet arra, hogy ennek érdekében európai uniós források is felhasználhatók.

Az elnöki találkozó után Viktor Juscsenko köszönetet mondott Magyarországnak az utazási rend könnyítése, a kishatárforgalmi megállapodás létrejötte érdekében tett diplomáciai erőfeszítéseiért. Egyetértett Sólyommal abban, hogy Magyarország csatlakozása nem húzott „új határvonalat” a két ország közé. Mindkét államférfi hangsúlyozta a határon átvelő gazdasági együttműködés fontosságát, Juscsenko szólt a határon való gyorsabb átjutás fontosságáról, új határátkelők megnyitásáról. A magyar államfő külön szólt a Tisza vízminőségéről, arról, hogy a folyó rendkívül sok kommunális hulladékot sodor magával, ezért meg kell oldani a hulladékgyűjtés kérdését is.

Sólyom László örömmel vette Viktor Juscsenko nyitottságát arra, hogy csatlakozzon a „zöld elnökök” mozgalomhoz.

2008. augusztus 19.

Ukrajna, Beregszász

Sólyom László köztársasági elnök az ukrajnai Beregszászra látogatott, ahol részt vett a Szent István ünnepségen.

Az MTI tudósítása Sólyom László beregszászi látogatásáról

Sólyom László Kárpátaljára látogatott

Egy nemzetnek ahhoz, hogy fennmaradhasson, intézményekre van szüksége, teljes társadalmat kell képeznie, s különösen fontos ez azoknak a nemzetrészeknek az esetében, amelyek Magyarország határain kívülre kerültek – mondta Sólyom László Beregszászon, a Szent István-napi ünnepségen tartott ünnepi beszédében.

Az egynapos kárpátaljai látogatáson tartózkodó magyar államfő azt követően beszélt a beregszászi Szent Kereszt katolikus templom előtt álló Szent István-szobornál összegyűlt, több száz fős tömeg előtt, hogy a három történelmi egyház püspökeivel és vezetőivel együtt istentiszteleten vett részt. Beszédében a köztársasági elnök a többi között kiemelte: a határok változhatnak, a nemzet meg fog maradni, mert független a határoktól, amint azt az elmúlt nyolcvan év során több államalakulathoz tartozó Kárpátalja példája is mutatja. „Amíg magyarok akarunk maradni, legyünk bárhol, azok is fogunk maradni” – tette hozzá.

Sólyom László hangsúlyozta: a kisebbségek számára rendkívül fontos, hogy alkossanak intézményeket, és őrizzék meg a már meglévőket, mert az a kisebbség, amelyik csak a nyelvét tartja meg, nem tud fennmaradni. A Magyarországon kívül élő kisebbségek közül – mint mondta – csak azok tudnak

megmaradni, amelyek teljes társadalmat képeznek, megvan az anyagi erejük, szellemi elitjük, vállalkozóik, intézményrendszerük, iskoláik, templomaik, politikai érdekvédelmi szervezeteik.

Ebből a szempontból Kárpátalja szerencsés helyzetben van, hiszen megvannak még a magyar iskolák, a templomok, működnek a politikai pártok, s a legfontosabb, hogy ezek megmaradjanak – mutatott rá a magyar államfő, aki az ukrajnai nemzetiségi iskolák ukránosítását célzó miniszteri rendeletre utalva kijelentette: a kétnyelvű iskola a nyelvvesztés iskolája. Emlékeztette a hallgatóságát, hogy a magyarság megmaradásának záloga a magyar iskolai oktatás megőrzése, ezért arra szólította fel a kárpátaljai magyarokat, őrizzék meg iskoláikat. Hangsúlyozta: mindent megtesz a magyar kormányzattal együtt a soron következő ukrán-magyar tárgyalásokon a – mint fogalmazott – nagy nehezen kivívott önálló magyar iskolarendszer megmaradása érdekében. Meg kell maradnia a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolának, hiszen a helyiek anyanyelvű egyetemi végzettséget szerezhetnek a falai között – hangoztatta a köztársasági elnök.

Az anyaország és a határain kívül élő kisebbségek kapcsolatáról szólva Sólyom László kiemelte, hogy a kapcsolattartás folyamatos és megszakíthatatlan, mert a magyar nemzet egységet alkot, függetlenül attól, hogy egyes részeit határok választják el egymástól. Hangsúlyozta közös stratégia kidolgozásának szükségességét a magyarság jövőjének biztosítása érdekében. Emlékeztetett arra, hogy Magyarország támogatja Ukrajna euroatlanti törekvéseit, ami javíthatja a kárpátaljai magyarság helyzetét, és napirenden fogja tartani a kisebbségi jogok betartásának kérdését Brüsszelben.

Kárpátaljai látogatásának legfontosabb üzeneteként a köztársasági elnök hangsúlyozta: „Ne legyünk kicsinyhitűek, legyen olyan öntudatunk, küldetésstudatunk, mint Szent Istvánnak volt, és akkor biztosak lehetünk abban, hogy száz, ötszáz vagy ezer év múlva is itt maradunk, ahol szent királyunk kora óta mindig is voltunk”.

Sólyom László beregszászi tartózkodása során felavatta, majd megtekintette a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola felújított, 1700 négyzetméter alapterületű épületszárnyát, amelyhez a költségek több mint felét az Apáczai Alapítvány biztosította.

A főiskolán tartott ünnepi fogadáson a köztársasági elnök kötetlen megbeszéléseket folytatott a kárpátaljai magyar szervezetek, egyházak vezetőivel és közéleti személyiségekkel.

Sólyom László a kora esti órákban visszautazott Budapestre.

2008. szeptember 13.

Szlovákia

Sólyom László köztársasági elnök Pöstyénben részt vett a Visegrádi Négyek csúcstalálkozójának második napi programjain, valamint Nyitrára és Bucsra látogatott.

Az MTI tudósításai a visegrádi országok államfői csúcstalálkozásának második napjáról

Sólyom: a legmagasabb szinten is jelen van a magyarellenesség Szlovákiában

Sólyom László szerint a legmagasabb politikai szinten is jelen van a magyarellenesség Szlovákiában, a szlovák kormány pedig továbbra sem határolódik el ettől. Az államfő erről szombaton beszélt a szlovákiai Pöstyénben.

Sólyom László szerint a legutóbbi, a magyar nyelvhasználat ellenzését mutató felmérés eredménye is más lett volna, ha a legmagasabb politika szintjén nem lenne kifejezett magyarellenesség Szlovákiában. „Amit hiányolok, hogy kormányzati szinten ettől soha el nem határolódtak” – mondta az államfő a V4-es csoport államfőinek csúcstalálkozója után tartott sajtóértekezleten.

Nagyon sajnálatos, hogy a Szlovák Nemzeti Párt – főleg a pártelnök, Ján Slotka – nyilatkozatai kétheti, havi rendszerességgel követik egymást, amelyek mind az itteni magyar közösséget, mind pedig Magyarországot sértik – hangsúlyozta Sólyom László.

Az elnök ugyanakkor hozzátette: a szlovák-magyar kapcsolatoknak több rétege van, és ezeken a szinteken más-más a viszony. A határmenti együttműködésben például nincs baj, a minisztériumok közötti is jó az együttműködés – fűzte hozzá.

Ivan Gašparovič szlovák államfő ugyanakkor úgy vélte: a két ország kapcsolata egyáltalán nem rossz, persze vannak olyan problémák, amelyek időről-időre felszínre kerülnek. Ezek a problémák azonban nem olyan mélyek, hogy megromítsák a gazdasági, kereskedelmi kapcsolatokat és a külpolitikai együttműködést – tette hozzá.

Az MTI azon kérdésére, hogy vajon erősödik-e a nacionalizmus és a rasszizmus Szlovákiában, Ivan Gašparovič azt mondta: országa demokratikus ország, demokratikus alkotmánnyal, s Szlovákia betartja ezt az alkotmányt.

Sólyom László két napon belül másodszor értékelte a szlovák-magyar viszonyt a pöstyéni V4-es elnöki csúcshoz kapcsolódóan. A köztársasági elnök pénteken arról beszélt, hogy túrhetetlen a szlovák oktatási miniszter magyar nyelvhasználattal kapcsolatos kijelentése.

Szlovákiában egy felmérés szerint a tizenöt éves fiatalok több mint hatvan százaléka úgy véli, hogy nyilvánosság előtt a magyar szónak nincs helye. Ezt kommentálva a szlovák oktatási miniszter csütörtökön a parlamentben azt mondta, hogy „van abban egyfajta logika, hogy a gyerekek érteni akarják, amit az államnyelvet nem beszélő polgártársaik mondanak”. Ján Mikolaj egyúttal visszautasította a Szlovák Köztársaság területén élő kisebbségek jogainak megkérdőjelezését.

Eközben továbbra sem lehet tudni, hogy lesz-e a közeljövőben hivatalos kétoldalú elnöki találkozó Magyarország és Szlovákia között. Sólyom László szerint már 2005 decemberében elküldte meghívóját szlovák partnerének. Ivan Gašparovič viszont azt mondja, hogy még nem kapott hivatalos invitálást a magyar oldalról.

Elítélték a kaukázusi erőszakot a V4-es államfők

Elítélték a grúz-orosz konfliktussal kapcsolatban az erőszakot a visegrádi együttműködés államfői kétnapos szlovákiai találkozásjukon. Az esemény végén tartott szombati pöstyéni sajtóértekezleten a négy elnök arról is beszélt, hogy a kaukázusi konfliktus eredetét továbbra is eltérően értékelik.

Sólyom László magyar köztársasági elnök kiemelte: a visegrádi együttműködésnek ügyelnie kell arra, hogy az EU-Oroszország tárgyalásokra az unió ne a V4-ek háta mögött alakítsa ki álláspontját. A négy ország álláspontját az érintettségüknek megfelelően kell érvényre juttatni - fűzte hozzá.

Ivan Gašparovič szlovák államfő is arról beszélt: a találkozón megállapodtak abban, hogy a jövőben is egységesen fogják kialakítani az álláspontjaikat a visegrádi országok, a V4-ek.

A szlovák elnök szerint a koszovói megoldás a grúziai konfliktusra is kihatással volt.

Václav Klaus cseh köztársasági elnök hangsúlyozta: az összes V4-ország kész arra, hogy gazdasági, pénzügyi segítséget nyújtson a kaukázusi régióknak.

Az MTI kérdésére az államfők egyetértettek abban, hogy mind a négy ország számára fontos az energiaforrások diverzifikációja, ennek részleteiről azonban eltérően vélekedtek.

Sólyom László szerint a V4-eknek együtt kell működniük az energiaforrások diverzifikálása érdekében.

Ivan Gašparovič szerint napirenden kell tartani azokat az elképzeléseket is, hogy a visegrádi országok esetleg közös energetikai projektet valósítsanak meg. A szlovák elnök egyúttal rámutatott, hogy az Európai Uniónak még mindig nincs közös elképzelése arról, hogyan fog megoldódni az energiafüggőség kérdése.

Václav Klaus ezzel szemben úgy vélte: az energiapolitikai elképzeléseket nem szabad a külpolitikának alárendelni. A cseh elnöknek az a véleménye, hogy a gázvezeték-építést gazdasági és nem külpolitikai kérdésként kell kezelni.

Lech Kaczyński lengyel elnök kiemelte: egyetért azzal, hogy az energiapolitikát nem szabad a külpolitikával összekötni, a gyakorlatban azonban ma ez így történik. Lengyelország korábban arra törekedett, hogy megépüljön egy észak-déli gázvezeték a kelet-közép-európai régióban, a grúziai események azonban módosították a tervet – tette hozzá.

A lengyel elnök egyúttal bejelentette, hogy 2009-ben Sopotban lesz a V4-es államfői csúcs.

A szokásos évi V4-es csúcstalálkozót idén a nyugat-szlovákiai üdülővárosban, Pöstyénben tartották. A kétnapos megbeszélésen a grúz-orosz konfliktus mellett szó volt a visegrádi együttműködés jövőjéről is.

Az uniós témák közül egyebek mellett az unió bővítéséről tárgyaltak. Az államfők egyetértettek abban, hogy folytatni kell az új tagok felvételét az EU-ba.

A találkozót kihasználva Sólyom László pénteken tárgyalt lengyel partnerével, szombaton pedig a szlovák kollégájával folytatott nem hivatalos megbeszélés volt napirenden.

A visegrádi csoport Magyarország, Csehország, Szlovákia (1993. január 1-jéig Csehszlovákia) és Lengyelország lazán szervezett együttműködési kerete. Az első csúcstalálkozót 1991. február 15-én Budapesten és Visegrádon rendezték.

Gašparovič: nem erősödik a nacionalizmus Szlovákiában

A szlovák elnök szerint se Magyarországon, se Szlovákiában nem erősödik a rasszizmus és a nacionalizmus.

Ivan Gašparovič erről szombaton Nyitrán beszélt az MTI kérdésére.

Meggyőződésem, hogy se Szlovákiában, se Magyarországon nincs ilyesmi. Nem szabad általánosítani különböző helyi történéseket, illetve egyes egyének megnyilvánulásait – mondta Ivan Gašparovič.

Sólyom László ehhez hozzátette: a magyar kisebbség helyzete nem egyszerű Szlovákiában. A romák kérdéséről pedig jövőre tárgyalnak a V4-es csúcson – mondta az MTI kérdésére.

A két elnök azt követően nyilatkozott újságíróknak, hogy a nyitrai egyetemen tanárokkal és diákokkal találkozott. A Konstantin Filozófiai Egyetemen tartott kerekasztal-beszélgetésen is a magyar-szlovák viszonyról volt szó.

Ivan Gašparovič a beszélgetésen kiemelte: egyetért azzal, hogy a kisebbségeknek meg kell őrizniük saját nyelvüket és kultúrájukat, ugyanakkor szolidaritást kell vállalniuk az iránt az állam iránt, amelyben élnek. A kisebbségben élőknek csak a hasznukra válik, ha megtanulnak szlovákul – tette hozzá.

Sólyom László erre reagálva hangsúlyozta: a szlovák állampolgárok lojalitással tartoznak a szlovák állam iránt, de az államnak is vannak kötelezettségei. A kisebbségben élő állampolgárokkal szemben pedig fokozott kötelezettségei vannak az államnak – fűzte hozzá.

„Az állam tanuljon meg magyarul ott, ahol magyarok élnek”. Nemcsak a népitáncsoport és a kórus fontos, hanem az is, hogy bíróságon és a hivatalokban magyarul tudjanak beszélni – emelte ki Sólyom László.

A magyar államfő az Ipoly-hidak példájával jellemezte a magyar-szlovák viszonyt: a határ két oldalán élők évek óta kérik, hogy épüljenek meg az átkelők, kormány szinten azonban nem jut egyről a kettőre Magyarországra.

A két államfő a V4-es elnökségi csúcscról érkezett Nyitrára. A közös program után Sólyom László egyedül látogatta meg az egyetem magyar oktatással foglalkozó közép-európai tanulmányok tanszékét.

Nyitra után a határmenti Búcs községbe utazott Sólyom László, ahol a Magyar Koalíció Pártjának politikusaival találkozott. A közös vacsora végén az államfő egy esküvőt is meglátogatott a magyarlakta faluban.

2008. október 23.

Románia, Székelyföld

Sólyom László köztársasági elnök ötnapos látogatásra Romániába, Székelyföldre utazott. Az államfő találkozott Traian Basescuval, a Román Köztársaság elnökével.

Az MTI tudósításai Sólyom László székelyföldi látogatásának első napjáról

Traian Basescuval és Markó Bélával tárgyal a köztársasági elnök Erdélyben

Négyszemközti megbeszéléssel kezdi közös csíkszeredai programját Sólyom László köztársasági elnök és Traian Basescu román államfő.

Sólyom László délután érkezett a marosvásárhelyi repülőtérre. Ezután a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) marosvásárhelyi székházában rövid megbeszélést folytatott Markó Bélával, a szövetség elnökével. Markó tájékoztatta vendégét az RMDSZ választási előkészületeiről és esélyeiről.

Fontosnak nevezték Erdély és ezen belül Székelyföld gazdasági fejlődését, Markó ennek érdekében szükségesnek látta, hogy minél több magyar vállalkozó jöjjön Romániába. Az RMDSZ elnöke nagyra értékelte, hogy Sólyom László Székelyföldön ünnepli az 1956-os forradalom évfordulóját.

Az elnök rögtön ezután Csíkszeredába utazott, ahol tárgyalóasztalhoz ült Traian Basescu államfővel. Románia első embere együtt kívánt ünnepelni a magyarokkal az évfordulón, így mindkét államférfi beszédet mond az ötvenhatos hősök emlékére tartott csíkszeredai ünnepségen.

A köztársasági elnök még a nap folyamán várhatóan Szász Jenővel, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnökével is rövid eszmecsere folytat.

A csíkszeredai Fenyő hotelben tartandó esti fogadáson az elnök kitüntetések ad át.

Sólyom László szerint 56 nagy ajándéka a nemzeti egység, ez az ünnep egyetemes

– Az 1956-os októberi forradalom nagy ajándéka a nemzeti egység, ma ismét magunkra kell találnunk, tisztázni kell helyzetünket, elveinket, viszonyainkat a magyar nemzetrészek közt, ünnepünk ugyanakkor egyetemes is – mondta csütörtökön Sólyom László Csíkszeredában.

A Gloria Victis emlékműnél tartott ünnepi megemlékezésen az államfő felidézte: a forradalom idején mindennél hatalmasabb volt a végre visszanyert emberi méltóság öröme, az emberek magukra találása egybeesett a nemzet magára találásával, a nemzeti egység bizonyosságát érezte mindenki.

Az ünnepségen Traian Basescu román államfő is részt vett, a forradalom romániai vonatkozásait Sólyom László is részletesen taglalta. Romániában a magyarok és magyarul értők a magyar rádióból azonnal és részletesen nyomon követhették az eseményeket – emlékeztetett -, egy időben jelentek meg röplapok a Bolyai és a Babes egyetemeken, Bukarestben, Craiován és Brassóban is szervezkedtek az egyetemisták – mondta Sólyom László.

Az elnök utalt az akkori széles körű nemzetközi szolidaritásra, amely az egykori szovjet blokkban, így Romániában is megnyilvánult. „Öröm számunkra, hogy ezt a szolidaritást viszonzhattuk Romániának az 1989-es forradalom idején. Ezzel az érzéssel, a viszonzás és a közös cél érzésével indult útra segítséggel a teherautók sokasága Magyarországból Romániába. S ismét jó érzéssel tölt el a kölcsönösség és szolidaritás mai megnyilvánulása, Basescu elnök úr részvétele nemzeti ünnepünkön” – hangsúlyozta a köztársasági elnök.

Külön beszélt az elnök a magyarországi 56-osokkal szolidaritást vállaló romániai (magyar és román) személyek elleni megtorlásokról. Romániában 1956-tól 1965-ig tartottak az ezzel összefüggő perek – emlékeztetett, hivatkozva a Romania Libera című napilap 2006. december 22-i számának mellékletére, amely 1460 elítélt nevét tette közzé, köztük 94 románét.

Sólyom László felidézte tavaly februári hivatalos romániai látogatását, amelynek során találkozott az egykori ötvenhatos elítéltekkel Bukarestben és Kolozsvárott. Hozzáfűzte: már akkor kérte Traian Basescut, hogy a román állam rehabilitálja és kárpótolja az ötvenhatos forradalommal kapcsolatban elítélteket. „Most megismételtem kérésemet, és örömmel hallottam az elnök úrtól, hogy ez a folyamat elindult” – mondta.

Sólyom László ezzel kapcsolatban felidézte az októberi forradalom nagy ajándékát, a nemzeti egységet. Amikor a szabadság lehetősége megcsillan, mindig rendezni akarják a nemzetiségi viszonyokat is. Romániában 1956 nyarán már nyilvánosságot kapott a tiltakozás a főleg a Magyar Autonóm Tartományon kívüli magyarság visszaszorítását célzó, diszkriminatív intézkedések ellen. Szeptembertől kezdve különféle intézkedésekkel próbálták kifogni a szelet a vitorlából. A forradalom után azonban a hivatalos propaganda nemcsak ellenforradalomnak, fasiszta-horthysta terrornak állította be a magyarországi eseményeket, hanem

a kapitalista rend visszaállítása mellett Erdély visszakövetelésének teljesen alaptalan vádját is bevitte a köztudatba – hangoztatta a magyar elnök.

A „magyar veszélyre” való hivatkozás azóta is az antidemokratikus gondolkodás sajátja – állapította meg. Szerinte ugyanakkor az is beigazolódott: a nemzetiségi problémák megoldására csakis szabad és demokratikus államban van lehetőség. Ez a viszony egyben a szabadság és demokrácia fontos minőségi mutatója is egy adott államban – mondta.

Sólyom László szerint 1989-ben és azóta egy újabb, forradalmi változást élünk meg, amely sok tekintetben beteljesítette '56 követeléseit. Újabbban hozzájárult ehhez államaink új viszonya az Európai Unióban való közösség révén, továbbá nemzetközi kötelezettségvállalások alapján és a globalizáció viszonyai között. „Ebben a helyzetben ismét magunkra kell találnunk; tisztázni kell helyzetünket, elveinket, viszonyainkat a magyar nemzetrészek közt, ezek viszonyát államukhoz és a magyar államhoz is” – fejtette ki az államfő. A magyar nemzet mint kulturális nemzet egységet alkot, ez pedig nem áll ellentétben azzal, hogy a magyar nemzet különböző politikai nemzetekbe integrálódva él, különböző államok lojális állampolgára – hangsúlyozta az elnök. „Szeretném, ha látogatásom a Székelyföldön azt az üzenetet hordozná, hogy a hazaszeretet az egész magyar nemzetet felöleli” – mondta az elnök.

„Örülök, hogy Basescu elnök úr velünk együtt ünnepli a magyar forradalom napját. Ez azt jelenti, Románia államfője megérti, milyen érték a román állam számára a magyar nemzet itt élő részeinek megmaradása és fejlődése” – hangoztatta a magyar államfő.

A Székelyföldet – és más országok hasonló tömb-magyar vidékeit – ugyan óvja a nemzetközi jog tilalma az etnikai arányok megváltoztatásától, de szükség van az ottani magyarság gazdasági, politikai és kulturális erejére is – hangsúlyozta a magyar köztársasági elnök. Szerinte román részről szükség van mindannak az előnynek a belátására, amelyet a romániai magyarság gazdaságilag, kulturálisan, továbbá politikai aktivitásával és politikai kultúrájával Romániának jelent.

Kitüntetések adott át Sólyom László Csíkszeredában

A Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetést adta át csütörtökön Csíkszeredában Sólyom László köztársasági elnök tizenöt volt politikai fogolynak, köztük két román származású egykori elítéltnak.

Az állami elismerést a köztársasági elnök Harai Pálnak, a medgyesi római katolikus plébánia nyugalmazott plébánosának, esperesnek, Orbán Péternek, a Volt Politikai Foglyok Országos Szövetsége alelnökének, az 56-os Bajtársi Társaság alelnökének, Stanca Toader volt parlamenti képviselőnek, Maier Alexandru nyugalmazott orvosnak, Szilágyi Árpádnak, Török Józsefnek, Páll Lászlónak, a Volt Politikai Foglyok Országos Szövetség alapító tagjának.

Kitüntetést kapott még ugyanennek a szervezetnek a tagjaként Sándor Bálázs, Puskás Attila, Kelemen Csongor és Biczó János. Ugyanebben az elismerésben részesült Orbán Etelke, Czimbalmos Károly, Vorzsák János és Kovács Gyula.

Basescu szerint a románok és a magyarok úgy gyógyíthatják be a múlt sebeit, ha közös jövőjükre tekintenek

– A románok és a magyarok úgy gyógyíthatják be a múlt sebeit, ha a közös jövőjükre tekintenek, amely ugyanúgy összeköti a két népet, mint múltjuk – ezt a gondolatot fogalmazta meg csütörtökön Traian Basescu román államfő Csíkszeredában.

Basescu – aki Sólyom Lászlóval együtt vett részt az ötvenhatos hősökre emlékező ünnepségen – úgy fogalmazott: bármennyire is sötétek a történelem 1956-os pillanatai, azok összekötik a román és a magyar nép múltját. Hangoztatta: a románok és a magyarok egy virágzó Európában képzelik el jövőjüket, és ezt kell szem előtt tartaniuk, hogy begyógyíthassák a múlt sebeit, ez viszont bölcsességet, jóindulatot és odafigyelést igényel.

Basescu rámutatott: azzal, hogy részt vesz az 1956-os csíkszeredai megemlékezésen, elsősorban a romániai magyarok, másodsorban pedig a 1956-os forradalom iránti tiszteletét akarta kifejezésre juttatni.

Kijelentette: a kelet-európai államokban a kommunistaellenes forradalmak Magyarországon kezdődtek el 1956. október 23-án, és Romániában értek véget 1989. decemberében. Rámutatott: a kelet-közép-európai népeknek kötelességük, hogy tiszteljék a magyarok 1956-ban tanúsított bátorságát. Szabadságszerető nép bátorsága volt ez – folytatta a szónok –, amellyel a többi államban élők is kifejezték szolidaritásukat.

A román államfő emlékeztetett arra, hogy a romániai kommunizmus bűneinek elítéléséről készült jelentés – amit 2006-ban fogadott el a román parlament Basescu kezdeményezésére – a magyar forradalom eseményeit, valamint a romániai megtorlások áldozatait is rögzíti. Hozzátette: a román és a magyar nép 45 éven át élt törvénytelen és bűnös rendszerben.

Leszögezte: hisz az egyéni szabadságjogokban, és egyformán tekint a románok, a romániai magyarok, és valamennyi romániai kisebbség szabadságjogaira. Rámutatott: a többségeknek és kisebbségeknek egyaránt joguk van arra, hogy megőrizték nemzeti azonosságukat, kultúrájukat és annak a nemzetnek a szellemiségét, amelyhez kötődnek. A szabadságjogok nevében pedig minden közösségnek – függetlenül nemzetiségétől – joga van arra, hogy saját sorsáról maga döntsön. Hozzátette: egyforma mértékű szabadságra és autonómiára van szüksége Románia valamennyi helyi közösségének, vagyis arra, hogy helyi szinten dönthessenek az ott élőket érintő ügyekben.

Sólyom és Basescu a székelyföldi régió kérdéséről is beszélt találkozásán

Sólyom László a pénzügyi válság hatásairól, a székelyföldi fejlesztési régiók kérdéséről, valamint a két ország kapcsolatairól beszélt csütörtökön Csíkszeredában Traian Basescu román államfővel.

A magyar köztársasági elnök az 1956-os ünnepség után este a sajtó képviselői előtt elmondta: meglehetősen hosszú négyszemközti beszélgetést folytatott a román államfővel.

Áttekintették, hogy a mostani pénzügyi válságnak milyen hatásai lehetnek a két országra és Európa egészére.

A másik téma a székelyföldi fejlesztési régió kérdése volt. Megkérdezte román kollégájától, mi a véleménye a jelenlegi romániai fejlesztési régiók nagyságáról. (A romániai magyarok érdekképviselője szerint a jelenlegi fejlesztési régiók túlságosan nagyok, nem alkalmasak a fejlődésre, és nem veszik figyelembe a gazdasági, társadalmi és kulturális hagyományokat, így a székelyföldi megyéknek egy közös fejlesztési régiót kellene alkotniuk – a tud.). Basescu kifejtette: ő annak a híve, hogy ezek a régiók minél nagyobbak legyenek, de ne akkorák, mint a mostaniak. „Történelmi leckét tartott arról, hogyan alakultak a megyék Erdélyben, mi volt Ceausescu alatt, mi volt később” – mondta Sólyom László.

Beszéltek a két ország kapcsolatairól. Külön említette a magyar elnök a romániai ötvenhatosok kárpótlásának témáját, Basescu arról tájékoztatta őt, hogy már elindult ennek a hivatalos folyamata.

2008. október 24.

Románia, Székelyföld

Székelyföldi látogatásának második napján Sólyom László köztársasági elnök csíkszeredai programokon vett részt, valamint Csíksomlyóra, Barótra és Apácára látogatott.

Az MTI tudósításai Sólyom László székelyföldi látogatásának második napjáról

Sólyom László Csíkszeredában Tőkés Lászlóval, diákokkal és tanárokkal, nagycsaládosokkal találkozott Tőkés László református püspökkel, székelyföldi megyék és városok önkormányzati vezetőivel, egyetemistákkal, középiskolásokkal, nagycsaládos magyarokkal találkozott pénteken Csíkszeredában Sólyom László.

A köztársasági elnököt székelyföldi magánlátogatásának második napján az Erdélyi Családszervezetek Szövetségének és a Csíkszeredai Egyesület a Nagycsaládokért szervezet vezetői, nagycsaládos szülők és gyermekek fogadták a Segítő Mária Római Katolikus gimnáziumban. Az elnök „szívet melengető találkozásnak” nevezte az eseményt, hangsúlyozva: ahhoz, hogy a magyarság fennmaradjon, sok magyar gyereknek kell születnie. Örömet fejezte ki, hogy a Kárpát-medencében a nagycsaládosoknak egész mozgalma alakult már ki.

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) csíkszeredai karán az államfő a diákokkal és az egyetem vezetőivel találkozott. Örömmel nyugtázta, hogy a Partiumi Keresztény Egyetem nemrég megkapta az akkreditációt, remélve, hogy a Sapientia is elnyeri majd ezt az elismerést. Újságíróknak elmondta: A Sapientia vezetői jól tudják, hogy egy egyetem esetében minőségi szintet kell elérni. Ennek az egyetemnek ez sikerült is, hiszen több karát már akkreditálták, gazdag kiadványai vannak, várhatóan a jövőben ezt az intézményt a komoly romániai egyetemek között fogják számon tartani. Kifejezte reményét, hogy miután államilag hivatalosan is elismerik az egyetemet, egy idő után a román állam is hozzájárul az intézmény finanszírozásához.

Nagy szeretettel fogadták az elnököt a Márton Áron Líceumban is, amely egy épületben működik a Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium több osztályával.

A köztársasági elnök külön megbeszéléseket folytatott a Székelyföldi Városok Szövetségének tagjaival, öt polgármesterrel és két megyei tanácselnökkel. Erről a sajtónak beszámolva elmondta: teljes odaadással támogatja azokat a törekvéseket, amelyek Székelyföldet egy önálló fejlesztési régióként képzelik el, és igyekeznek megteremteni ennek az intézményeit az összehangolt fejlődés érdekében. Alapvetően fontos, hogy minden közösségnek legyenek intézményei, legyen civil társadalma – mondta.

Sólyom László eszmecserét folytatott Tőkés László püspökkel, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnökével is. A találkozásról a püspök elmondta: a romániai magyar politikai helyzetről és az európai parlamenti képviselőről, ezen túlmenően az egyetem-ügyről és a partiumi egyetem akkreditációjáról, a határ menti partiumi regionális ügyekről beszéltek.

A püspök beszélt a romániai magyarság politikai megosztottságáról is, hangoztatva véleményét, amely szerint e megosztottságnak az az oka, hogy Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ), illetve Szász Jenő, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnöke nem találta meg a közös hangot. Sólyom László későbbi sajtótájékoztatóján hangsúlyozta: a romániai választások kérdésébe egy magyar államfő nem avatkozhat be, csak egy tanácsot adhat: a romániai magyarság minél nagyobb számban menjen el szavazni. A politikai aktivitás mindig jellemző volt erre a közösségre – tette hozzá.

Sólyom László szerint a magyar nemzet kulturális egységet alkot

– A magyar nemzet kulturális egységet alkot, a kulturális nemzet fogalma nem áll ellentétben a politikai nemzet fogalmával – hangsúlyozta pénteken Csíkszeredában tartott sajtóértekezletén Sólyom László köztársasági elnök, aki – mint fogalmazott – mostani székelyföldi látogatásán ezzel az üzenettel érkezett a romániai magyarsághoz.

„A magyar alkotmányunk és személyes felfogásomnak is az alapja, hogy a magyar nemzet kulturális egységet képez, a kulturális nemzet fogalmát igyekszem elfogadtatni egész Európában” – mondta Sólyom László.

Megállapította, hogy a földrészen sok olyan nemzet él, amelynek különböző részeit államhatárok választják el egymástól. A kulturális nemzet fogalma nem áll ellentétben a politikai nemzet fogalmával, lehet valaki a politikai nemzet lojális tagja, miközben kulturálisan egy másik nemzethez is tartozik – mondta. Ha valaki egy kulturális nemzet tagjaként egy másik államban él, nyilvánvalóan a számára otthont adó államnak a gazdaságát igyekszik fejleszteni, annak a kultúráját is gazdagítja, annak a politikai életében vesz részt, és integrálódnia kell abba a közösségbe is – fejtette ki az államfő. Hangsúlyozta: örömmel fogadta Traian Basescu román elnöknek az előző napi ünnepségen mondott szavait, miszerint a Romániában élő minden nemzetnek joga van az identitásához, a nemzeti szellem megőrzéséhez.

A romániai magyarság önálló léte érték Románia számára, mint ahogy az is érték, hogy Magyarországon létezik egy román, egy szlovák és több más nemzetiségű világ, úgy tekintjük, hogy ez gazdagít minket – mondta Sólyom László.

Látogatásának másik célja – folytatta -, hogy Székelyföldön ünnepelje az 1956-os forradalom évfordulóját. Ez a forradalom nemzeti egységet teremtett a magyarok között, akárcsak a szabadságra vágyó más népek között is. Emlékeztetett arra, hogy sok román áldozata is volt az akkori események utáni megtorlásoknak. Ismételten utalt arra, hogy korábban már kérte a román államot, hogy rehabilitálja az akkor meghurcolt elítélteket. Ezt a kérését megismételte most is, Basescu pedig arról tájékoztatta őt, hogy megindult ezzel kapcsolatban a munka – mondta Sólyom László. „Nagyon örülnék, ha Romániában az ötvenhatosokra vonatkozó ítéleteket megsemmisítenék, s az egykori áldozatok legalább szimbolikus kárpótlásban részesülhetnének” – hangoztatta a köztársasági elnök.

Politikáról, oktatásról, magyarságtudatról, a kulturális nemzet fogalmáról egyaránt beszélt Csíkszeredában és Sepsiszentgyörgyön Sólyom László – összefoglaló

Politikáról, felső- és közép szintű oktatásról, magyarságtudatról, a kulturális nemzet fogalmáról egyaránt volt alkalma beszélni pénteken Sólyom László köztársasági elnöknek, aki székelyföldi programja keretében ezen a napon Csíkszeredában és Sepsiszentgyörgyön járt.

A köztársasági elnököt székelyföldi magánlátogatásának második napján az Erdélyi Családszervezetek Szövetségének és a Csíkszeredai Egyesület a Nagycsaládokért szervezet vezetői, nagycsaládos szülők és gyermekek fogadták. A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) csíkszeredai karán az államfő a diákokkal és az egyetem vezetőivel találkozott. Örömmel nyugtázta, hogy a Partiumi Keresztény Egyetem nemrég megkapta az akkreditációt, remélve, hogy a Sapientia is elnyeri majd ezt az elismerést. Nagy szeretettel fogadták az elnököt a Márton Áron Líceumban is, amely egy épületben működik a Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium több osztályával.

A köztársasági elnök külön megbeszélést folytatott a Székelyföldi Városok Szövetségének tagjaival, öt polgármesterrel és két megyei tanácselnökkel. Ezen a találkozón szóba került a székelyföldi egységes fejlesztési régió jövőbeni kialakításának a témája, akárcsak a székely megyék összehangolt fejlesztése.

A székelyföldi tömbmagyarság és az erdélyi és partiumi szórvány-magyarság gondjai terítékre kerültek a Tőkés László püspökkel, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnökével lezajlott találkozón is. Szó esett a romániai magyar politikai helyzetről, az európai parlamenti képviselétről, a romániai magyar oktatásról.

A püspök beszélt a romániai magyarság politikai megosztottságáról is, hangoztatva véleményét, amely szerint e megosztottságnak az az oka, hogy Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség

(RMDSZ), illetve Szász Jenő, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnöke nem találta meg a közös hangot. Sólyom László későbbi sajtótájékoztatóján hangsúlyozta: a romániai választások kérdésébe egy magyar államfő nem avatkozhat be, csak egy tanácsot adhat: a romániai magyarság minél nagyobb számban menjen el szavazni. A politikai aktivitás mindig jellemző volt erre a közösségre – tette hozzá.

A nap második felében a köztársasági elnök Baróton a Szabó Dávid iskolában megkoszorúzta a Moyses Márton emlékére állított domborművet. Moyses Márton is egyike volt azoknak a romániaiaknak, akik rokonszenveztek az 56-os magyar forradalommal. Tizenöt éves korában átszökött a román-magyar határon, de nem sikerült csatlakoznia a magyar forradalmárokhöz. Romániában később többször is bíróság elé került, elítélték, majd a későbbiekben a rehabilitálásához vezető út valóságos kálváriának bizonyult. Mindebbe belefáradva Moyses 1970-ben önkézzel vetett véget életének.

Apáca községben a köztársasági elnök koszorút helyezett el Apáczai Csere János szobránál.

Este az elnök és kísérete Sepsiszentgyörgyre érkezett, ahol megtekintette a Székely Nemzeti Múzeumot, rövid látogatást tett a Magyar Köztársaság Kulturális Koordinációs Központjában. Ezen az estén értelmiségi fórumon is részt vett.

2008. október 25.

Románia, Székelyföld

Székelyföldi látogatásának második napján Sólyom László köztársasági elnök csíkszeredai programokon vett részt, valamint Csíksomlyóra, Barótra és Apácára látogatott. Sólyom László Apáca faluban megkoszorúzta Apáczai Csere János szobrát.

Az MTI tudósítása Sólyom László székelyföldi látogatásának harmadik napjáról

A történelmi Székelyföld helyszíneit kívánja végiglátogatni Sólyom László

A történelmi Székelyföld helyszíneit kívánja végiglátogatni Sólyom László köztársasági elnök, aki erről a szándékáról a szombaton Kézdivásárhelyen tartott sajtótájékoztatóján beszélt.

Az államfő elmondta: mostani utazásán szeretne a lehető legtöbb helyre elmenni, a lehető legtöbb emberrel találkozni. Hangsúlyozta: igyekezett olyan településeket is felkeresni, amelyek a történelmi Székelyföld részét képezték, vagyis nem csupán a mai földrajzi felosztás szerinti Székelyföldre korlátozza útját.

Emlékeztetett arra, hogy ennek a látogatásának az egyik célja az 1956-os forradalom évfordulójának megünneplése volt. Ennek szellemében szombaton Felsőcsernátonban Rákossy Árpád egykori bíró emlékműve előtt tisztelgett. Felidézte, hogy ez a bíró nem volt hajlandó arra, amit számos kollégája megtett az 1956-os forradalom után, vagyis arra, hogy a magyar eseményekkel szimpatizálókat utólag meghurcolták. Romániában ugyanis 1956 után sokakat börtönbe zártak, húsz halálos ítélet született, összesen 14 ezer évi büntetést szabtak ki. Volt, akit több évre is elítéltek pusztán azért, mert fekete szalagot hordott – emlékeztetett az elnök. Rákossy Árpád a jogászok becsületét is megvédte a vérbírákkal szemben – tette hozzá.

Egy újságíró azzal kapcsolatosan tett fel kérdést, hogy bukaresti körökben állítólag elterjedt a gyanú: Sólyom látogatása „politikai és választási célokat szolgál” (Romániában november 30-án parlamenti választások lesznek, a tud.). A köztársasági elnök válaszában elmondta: látogatása során tanácskozott Markó Bélával, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnökével, Tőkés Lászlóval, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnökével, valamint a Székely Nemzeti Tanács képviselőivel. Meghallgatta elképzeléseiket a romániai helyzetről, a választási előkészületekről. Határozottan leszögezte azonban: Magyarország köztársasági elnökeként óvakodnia kell attól, hogy beleszóljon e kérdésbe. Hangsúlyozta: választási ügyekben otthon, Magyarországon is őrizkedik bármilyen állásfoglalástól. “Itt külföldön pedig végképp nem lehet egy másik ország elnökének a szándéka, hogy bármiféle választási küzdelembe beavatkozzon” – hangoztatta.

Sólyom László elmondta: az SZNT vezetőivel Sepsiszentgyörgyön folytatott szombati megbeszélésén maga is kifejezte, hogy támogatja az autonómiát. Emlékeztetett tavaly februári hivatalos állami látogatására, amikor a Traian Basescu román államfővel folytatott tárgyalásai után tartott bukaresti sajtóértekezleten kifejtette: magától értetődik, hogy Európában a kisebbségeknek joguk van az autonómiához, amelynek különböző formái léteznek (személyi, kulturális és területi autonómia). Az adott kisebbségtől függ, hogy ezek közül melyiket követeli, és mit képes megvalósítani belőle – tette hozzá.

2008. október 26.

Románia, Székelyföld

Székelyföldi látogatásának negyedik napján Sólyom László köztársasági elnök Gyergyószentmiklósról, Mádéfalvára és más településekre látogatott.

Az MTI tudósításai Sólyom László székelyföldi látogatásának negyedik napjáról

Magyar vonatkozású emlékműveket koszorúzott, a székelyföldi kultúra értékeivel ismerkedik Sólyom László

Magyar vonatkozású emlékműveket koszorúzott, a székelyföldi magyarság problémáiról tájékozódott és a székelyföldi kultúra értékeivel ismerkedett szombaton Sólyom László köztársasági elnök. Vasárnap Gyergyószentmiklóson és a Gyimesekben folytatja programját.

Szombaton Kézdivásárhelyen megtekintette Gábor Áron szobrát, Gelencén az 1245-ben épült római katolikus templomot látogatta meg. Sósmezőn az első világháborúban elesett magyar, német és román hősök közös temetőjében felállított emlékmű előtt tisztelgett. A Nyerges-tetőn a szoros védelmében 1849-

ben esett székely hősök emlékművénél és tömegsírjánál helyezt el a koszorút, megtekintve az ottani kopjafákat is.

Csíkszentmártonban a helyi gyermekotthon vendége volt, ugyanitt a Csibész Alapítvány által működtetett leányanyaotthonban fogadták. Megtekintette az e helyen rövidesen megnyíló Korai Fejlesztő Központot is. A szombati program fénypontja volt a csíkszeredai Művelődési Házban, az erdélyi magyar hivatásos néptáncgyűttesek gálaelőadása volt. A Háromszék Néptáncgyűttes, a Maros Művészegyüttes, a székelykeresztúri Pipacsok néptáncgyűttes, a Nagyvárad Néptáncgyűttes és a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes színvonalas produkciói után felszólították az elnököt a színpadra, ahol fel is öltötte a szervezők ajándékát, egy székely mellényt.

Az elnök szombat este Gyergyószentmiklóásra érkezett, ahol vacsorán vett részt a környező települések polgármestereivel, vasárnap reggel pedig megnézte a gyergyószentmiklósi örmény templomot, a főtéren pedig a Szent Miklós szobrot. Ezután folytatta útját látogatásának következői állomásai felé. A nap folyamán Szárhegyen tesz látogatást, Madéfalván koszorút helyez el a székely szabadságjogokért 1764. január 7-én életüket vesztett székelyek emlékművénél. Gyimesközéplokon ebédet vesz részt a Moldvai Csángó Magyarok Szövetségének vezetőivel és a helyi polgármesterrel. Gyimesfelsőlokon az Árpádházi Szent Erzsébet Líceumot keresi fel, ahol gyimesi és moldvai csángó gyerekekkel találkozik, Gyimesbükkön pedig az ottani csángó-magyar gyerekekkel és szüleikkel beszélget.

Sólyom László szerint a magyar nemzet egységet alkot, Székelyföldnek meg kell őriznie megbonthatatlan egységét

– A magyar nemzet egységet alkot, azonos a nyelve, a történelme, az öntudata és a jövője – mondta vasárnap Madéfalván Sólyom László köztársasági elnök.

Az államfő elhelyezte koszorúját az egykori „madéfalvi veszedelem” idején, 1764-ben lemészárolt székelyeknek, a Mária Terézia uralkodása alatt a császári-királyi katonaság által elkövetett vérontás áldozatainak állított emlékműnél.

A székely nép mindig szabadságszerető volt, a székelyek soha nem voltak szolgák, szabadságukat vérük árán is megvédték. A román állam tekintse értéknek, hogy területén egy magyar világ létezik, ne akarják azt fellazítani – hangsúlyozta az elnök, kifejezve reményét, hogy Székelyföld megőrzi megbonthatatlan egységét.

A magyarság egészét a sokféleség jellemzi, Székelyföldnek sajátosak a gondjai, mint ahogyan más és más gondokkal küszködik a kárpátjai. a bácskai vagy a bánáti magyarság is – folytatta gondolatmenetét Sólyom László, leszögezve: kevés nép van a világban, amely ennyire szétszórtan él a világban, és mégis ennyire egy a nyelve.

Hangsúlyozta: azért utazott Erdélybe, hogy tanúságot tegyen a magyar nép egységéről. A magyar nemzet egységet alkot, „azonos a nyelve, történelme öntudata, és azonos a jövője is” - hangoztatta. Otthon is belátják, hogy Erdély nem egy „néprajzi múzeum, nem egy skanzen”, itt van egy élő hatalmas nemzetrészes – mondta Sólyom László köztársasági elnök.

2008. október 27.

Románia, Székelyföld

Székelyföldi látogatásának zárónapján Sólyom László köztársasági elnök Székelyudvarhelyre és Nyárádszeredába látogatott.

Az MTI tudósításai Sólyom László székelyföldi látogatásának ötödik napjáról

Sólyom László Székelyudvarhelyen folytatta székelyföldi látogatását

Helyi önkormányzati, intézményi és cégvezetők fogadták hétfőn délelőtt Székelyudvarhelyen Sólyom László köztársasági elnököt, aki székelyföldi látogatásának utolsó napján megtekintette az ottani református kollégiumot, majd Nyárádszereda felé folytatva útját megáll Orbán Balázs, a „legnagyobb székely” síremlékénél.

Az államfő a Gyimesekből érkezett Székelyudvarhelyre, miután több településen megismerkedett a magyarság helyi problémáival. Gazdag ismeretanyagot szerezhetett a gyimesfelsőlaki Árpád-házi Szent Erzsébet Líceumban, amely egy egykori falusi közösségházból nőtt ki. Ezt 1994-ben harminc diákkal indította el Berszán Lajos plébános, hogy biztosítsa a magyar nyelv oktatását az anyagilag nehéz helyzetben lévő magyar gyermekeknek. A közösségi ház szűknek bizonyult, ezért 2002 májusában az akkori magyar kormány támogatásával megkezdtek a ma álló épület felhúzását. Jelenleg a gimnáziumnak 368 diákja van, és 25 fős a tanári testület. A diákságot gyimesi csángók, moldvai csángók és székelyek alkotják. Sólyom László találkozott Gyimesbükkön az ottani csángómagyar gyerekekkel, szülőkkel, a község elöljáróival.

Szimbolikus értékűnek tekinthető az a látogatás, amelyet az elnök Gyimesbükkön tett a nemrég felújított egykori utolsó magyar vasúti őrháznál. A határokon átívelő civil összefogással újították fel a hajdani Magyar Királyi Államvasutak legkeletibb őrházát, amely ma vasúttörténeti kiállításnak ad otthont. A Tatros

folyó és a vasútvonal itt hagyja el Erdélyt, és lép át Moldvába. Sólyom László ezen a helyen újságíróknak nyilatkozva emlékeztetett, hogy ez az őrház az ezeréves határnál helyezkedik el. Látogatása több korábbi állomásán is megállapította, hogy útján szándékosan kereste fel azokat a településeket, amelyek ma már nem tartoznak ugyan a „hivatalos” Székelyföldre, de egykor az eredeti, történelmi Székelyföld határát jelentették. Két nappal korábban úgy fogalmazott, hogy látogatásának színhelyeivel ki akarta jelölni a történelmi térség határait.

Az elnök a nap folyamán megáll Orbán Balázsnak, a „legnagyobb székelynek” a sírjánál. Nyáradszeredán koszorút helyez el a Bocskai-szobornál, és megtekinti az ottani református templomot. Sólyom László délután Marosvásárhelyről utazik haza repülővel.

Sólyom László édes és keserű tapasztalatokat egyaránt szerzett Székelyföldön

– Tanulságban gazdag volt a székelyföldi látogatás, amelynek során édes és keserű tapasztalatokat egyaránt lehetett szerezni – mondta hétfőn Székelyudvarhelyen Sólyom László.

A köztársasági elnök újságíróknak adott nyilatkozatában kifejtette: ötnapos székelyföldi látogatása rendkívül gazdag és tanulságos volt, édes és keserű tapasztalatokkal egyaránt szerzett. „Ezeket fel kell dolgozni, helyet kell adni a kritikus értelemnek, és utána mindent pontosan elemezve, átgondolva kell meghatározni, hogy az egységes nemzeti stratégia milyen alapokon és merrefelé épüljön ki” – mondta az államfő.

Kifejezte örömét, hogy az 1956-os forradalom évfordulóját ezen a tájon ünnepelhette. Emlékeztetett: majdnem mindenütt találkozott ötvenhatosokkal. Utalt arra, hogy Romániában sokakat börtönöztek be a forradalommal való rokonszenvezés megtorlásaként. Ötvenhat hagyománya az emberek között itt talán előbb, mint otthon – tette hozzá.

Az elnök útja minden állomásán hangsúlyozta: egy nemzet rész megmaradása szempontjából nagyon fontos az anyanyelvi iskoláztatás, valamint a lehető legigényesebb egyetemi képzés. Még akkor is – fűzte hozzá –, ha ez ellentétbe kerül azokkal a helyi igényekkel, amelyek szerint minden kis helyen legyen egyetemi kar. A helyi érzékenységtől függetlenül mindenképpen a minőségnek kell előtérbe kerülnie – mondta az elnök, kimondatlanul is a Sapientia egyetemre és a Babes-Bolyai egyetem kihelyezett karaira utalva.

Mint mondta, útja során alkalma volt eszmét cserélni Székelyföld gazdasági elmaradottságáról. Vendéglátói jelezték, hogy itt az anyaország segítségét várják, beruházásokra is szükség van. Magyarország uniós tapasztalatait is szeretnék átvenni, például azokat az ismereteket, amelyek a pályázatok benyújtásához szükségesek. Számítanak a szellemi együttműködésre is az anyaországgal – mondta Sólyom László.

2008. december 6.

Szlovákia, Érsekújvár

Sólyom László köztársasági elnök munkalátogatást tett a Szlovák Köztársaságban, Érsekújváron.

Az MTI tudósítása Sólyom László érsekújvári munkalátogatásáról

Kisebbségvédelmi törvény kezdeményezésére szólította fel a szlovák államfőt Sólyom László

Egy szlovákiai kisebbségvédelmi törvény megalkotásának kezdeményezésre kérte a szlovák államfőt Sólyom László szombaton Érsekújváron a két köztársasági elnök találkozója utáni sajtóértekezleten.

„Kértem elnök urat, hogy kezdeményezze a parlamentnél egy kisebbségi törvény megalkotását. Ez az itteni magyarságnak régi kívánsága” – mondta Sólyom László a tárgyalás után. A törvény tisztázhatná a kisebbségek státuszát, egységesen szabályozhatná a lehetőségeiket – tette hozzá.

Sólyom László azt is kérte, hogy gyorsítsák fel a közös történelemkönyv mielőbbi megvalósítását és támogassák a kisebbségek kapcsolattartását az anyaország civil- és állami szervezeteivel.

A magyar államfő emellett megfontolásra ajánlotta a kisebbségi ombudsman intézményének bevezetését. Egy külön biztos nagyobb súlyt adhat a kérdéseknek – érvelt Sólyom László.

Ivan Gašparovič szerint nincs szükség a kisebbségi ombudsmanra, de ennek ellenére még lehet beszélni a kérdésről.

„A szlovák államfőnek nincs olyan jogköre, amely lehetővé tenné, hogy törvényeket kezdeményezzen a parlamentben” – reagált a kisebbségi törvény kérdésére a szlovák államfő.

Ivan Gašparovič az MTI kérdésére kiemelte: egyet ért azzal, hogy a kisebbségi tankönyvekben kétnyelvűek legyenek a földrajzi megnevezések. Csak néhány település neve kétséges, azoké, amelyeknek a nevét a XIX. században magyarosították – tette hozzá.

Ugyanakkor kiemelte: a szlovákiai magyar tankönyvek ellen politikai szempontból lehetnek kifogások, de jogi szempontból a kifogásolt tankönyvek rendben voltak.

Arra a kérdésre, hogy aláírja-e a szerdán a parlament által elfogadott jogszabályt, Ivan Gašparovič azt mondta: még nem kapta meg a dokumentumot, így nem is olvasta azt.

Sólyom László szerint „legfőbb ideje” volt elfogadni ezt a törvényt.

„Azzal, hogy ezt a törvényt meghozták semmilyen kegyet nem gyakoroltak, egy korábbi normális állapotot állítottak helyre” – hangsúlyozta a magyar államfő. Hozzáteve: arra kérte szlovák partnerét, hogy minél előbb írja alá a törvényt.

A két elnök a találkozásuk után elítélte a szélsőségeket a határ mindkét oldalán. Sólyom László ugyanakkor elmondta: fel kell tární, hogy ezek a megmozdulások honnan jönnek, azaz vajon egyes marginális csoportoktól, vagy egy politikai körből eredeznek-e. S leszögezte: nincsenek szlovákellenes érzelmek Magyarországon, sem az itteni szlovák kisebbség, sem a Szlovák Köztársaság ellen. Gašparovič ennek kapcsán azt hangsúlyozta, hogy a szélsőséges elemek a múltat idézik, s Szlovákia jogszabállyal bünteti a szélsőséges megnyilvánulásokat.

Kérdésre válaszolva Sólyom László kiemelte: Magyarországon nem kérdőjelezi meg a trianoni szerződés érvényességét, ezért nem érti, miért lenne szükség a magyar álláspont újabb hivatalos megerősítésére. A magyar-szlovák alapszerződésben benne van, hogy a két állam elismeri a mai országhatárokat és nincs területi követelése egymással szemben. Egy Trianont megerősítő magyar nyilatkozat szükségességét Mikulás Dzurinda volt szlovák kormányfő vetette fel a héten az MTI-nek adott interjújában.

Ivan Gašparovič szerint a jövő szempontjából alapvető követelmény, hogy gyakrabban találkozzanak. Sólyom László meghívását elfogadja, de csak a szlovákiai elnökválasztás után kerítene rá sort – tette hozzá, azt követően, hogy a magyar elnök megerősítette korábbi meghívását.

Sólyom László magyar újságíróknak azt is hangsúlyozta, aggasztó, hogy miniszterelnöki tárgyalás után folytatódtek a magyarság elleni kirohanások, aggasztó az a stílus, ahogyan elutasították Gyurcsány Ferenc hat pontos javaslatát. Ennek ellenére még mindig jobb találkozni egymással, mint az, ha nem beszélne egymással a magyar és a szlovák fél – tette hozzá.

Először egymás között kell tisztázni a félreértéseket, csak a jogi panaszokat lehet adott esetben nemzetközi fórumok elé vinni – húzta alá konkrét példát nem említve.

A héten a Fidesz szakpolitikusa, Németh Zsolt vetette fel, hogy a kétoldalú egyeztetés mellett nemzetközi szintre kell vinni a Magyarország és Szlovákia közötti vitás kérdéseket.

A két államfő eredetileg egy órán át tárgyalt volna a dél-szlovákiai Érsekújváron, a találkozó azonban körülbelül kétórásra bővült, amelyet egy hosszú sajtótájékoztató követett. A kétoldalú megbeszélés után Sólyom László tárgyalt a Magyar Koalíció Pártjának képviselőivel is.

Fontosnak tartja a Sólyom-Gašparovič találkozózt a szlovákiai Magyar Koalíció Pártja

Fontosnak tartja a szlovák-magyar államfői találkozózt a szlovákiai Magyar Koalíció Pártja (MKP) – nyilatkozta az MTI tudósítójának Csáky Pál, az MKP elnöke szombaton Érsekújváron azt követően, hogy a párt vezetése találkozott Sólyom Lászlóval köztársasági elnökkel.

„Bár tudatosítjuk, hogy egy ilyen találkozó nem hozhat áttörést a két ország kapcsolatában, de mégis jó jelzés a lakosság felé, hogy a politikusok képesek tárgyalni, tárgyalnak és legalább igyekeznek körülhatárolni a problémákat” – fejtette ki Csáky. Hozzátette: reméli, lesz folytatás.

Csáky üdvözölte, hogy mind a három legfelsőbb szintű szlovák-magyar találkozó után a magyar politikusok tájékoztatták az MKP-t a tárgyalásokról. „Ez számunkra azt jelenti, hogy partnernek tekintenek bennünket” – jelentette ki a politikus. Megjegyezte, hogy az MKP örömmel venné, ha hasonló módon találkozhatna a szlovák politikusokkal is.

Arra a kérésre, hogy értékelje összességében az elmúlt hetekben lezajlott három magyar-szlovák csúcstalálkozózt, Csáky az MTI-nek elmondta:

„A szlovák fél nyolc héttel ezelőtt azt próbálta elhitetni Szlovákia lakosaival és Európával, hogy Közép-Európában egyetlen probléma van: Magyarország állítólagos faszálódása, túlzott nacionalizálódása. Közben a három közigazgatási méltóság találkozásán kiderült: magyar részről mind a három esetben felkészült, jóakarátú, tárgyalóképes és konkrét témákat megoldani akaró partner tárgyalt egy felkészületlen, általánosságokat mondó, nem igaz érveket használó szlovák politikai vezetéssel.”

Csáky szerint ezen a helyzeten úgy lehetne javítani, hogy a szlovák fél komolyan veszi a magyar javaslatokat. „A megoldások keresésében az MKP mindkét oldal számára partner akar lenni” – fejtette ki a politikus.

A jövő szempontjából az MKP fontosnak tartaná, ha az újonnan megválasztott szlovák köztársasági elnök első vagy második külföldi útja Magyarországra vezetne. „Ennek fontos, szimbolikus jelentősége lenne” – vélte Csáky

2009. január 19.

Szlovákia, Révkomárom

Sólyom László köztársasági elnök részt vett és beszédet mondott a Selye János Egyetem jubileumi ünnepségén.

Sólyom László beszéde a révkomáromi Selye János Egyetem jubileumi ünnepségén

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!

Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr!

Tisztelt Rektor Úr! Tisztelt Kollégák és egyetemi hallgatók!

Hölgyeim és Uram!

Köszöntöm a révkomáromi Selye János Egyetemet ötödik születésnapján. A 2004-es induló tanév óta az egyetem fizikailag és szellemileg kiépült. Új épületbe költözött, hallgatói száma megnégyszereződött, mindhárom karán magiszteri, a teológián doktori képzést is nyújt. Kibocsátotta első diplomásait.

S bár nyilván még nagy fejlesztések állnak az egyetem előtt, különösen a nem-tanári szakok indítása terén, most már úgy kell helytállnia a szlovákiai, a magyarországi és az európai egyetemek versenyében, s nemkülönben a küszöbön álló, szigorú akkreditációs eljárásban, mint eme egyetemi hálózat teljes jogú, egyenlő, és minden követelményt teljesíteni köteles tagjának. S amikor az eddigi eredményekhez gratulálok, egyben kifejezem reményemet, és jókívánásaimat a folytatáshoz.

Ha tehát azt mondom, hogy a szlovákiai Selye János Egyetemnek ama sajátossága, hogy magyar nyelvű egyetem, kisebbségi intézmény, semmilyen tekintetben nem ad felmentést a minőségi követelmények alól,

azt is hangsúlyozni szeretném, hogy ez a sajátosság – tehát az egyetem magyar nyelvű volta – minden más tekintetben döntő jelentőségű.

A Selye Egyetem léte mind a Szlovákiában élő magyarság helyzete, mind a Szlovák Köztársaság és a Magyar Köztársaság viszonya szempontjából fontos, pozitív tényező.

A szlovák kormány és a szlovák törvényhozás Magyarország szomszédai közül elsőként ismerte el a kisebbségi magyar közösség egyetemalapítási szándékának fontosságát. Öt évvel ezelőtt a Szlovák Nemzeti Tanács által elfogadott törvény alapján jött létre a révkomáromi Selye János Egyetem. Ezt a tényt Magyarország rendkívül nagyra becsüli és méltányolja. A szlovák és az itteni magyar politikai elitnek ezt a közös döntését példamutatónak tartom. Napjaink eseményeit figyelve különösen kívánatos és folytatandó ez a szellemiség és gyakorlat. A Selye János Egyetem megalapítása és működése tanúságtétel arról, hogy lehet építkező, a többségi és a kisebbségi nemzet érdekeit összhangba hozó oktatáspolitikát folytatni.

Hölgyeim és Uraim!

A rendszerváltás utáni évtizedben elsősorban az anyaországban kínáltunk egyetemi képzést a szomszédos országok magyar fiataljai számára. Ma már ezek a magyar közösségek szülőföldjükön akarnak, anyanyelvükön oktató egyetemeken tanulni. Így jött létre a két erdélyi magyar egyetem, továbbá a kárpátaljai és a vajdasági magyar főiskolák.

Európa-szerte ma körülbelül 50 kisebbségi egyetem működik, de ezeknek kisebbik fele állami egyetem. Szlovákia az első szomszédunk, amely e tekintetben csatlakozott azon kisebbségbarát országokhoz, amelyekben állami költségvetésből működtetett egyetemek tanítanak kisebbségi nyelven. A finnországi svéd, a spanyolországi katalán tannyelvű egyetem, a dél-tiroli német egyetemek a legismertebb párhuzamok.

A kisebbségek egyetemeivel lesz teljessé az alapvető jogként mindenkinek feltétlenül járó anyanyelvű iskola-rendszer. Ezt a különleges szerepet az egyetem további sorsát illető állami döntéseknél nyilván nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Néhány nappal ezelőtt, január 14-én mondta ki az Európai Parlament az alapvető jogok helyzetéről az Európai Unióban készített jelentésében, hogy „az anyanyelv használatához és az anyanyelvi oktatáshoz való jog a legalapvetőbb jogok közé tartozik”. Ugyanez a jelentés azt is leszögezi, hogy a kisebbségi jogok biztosításában az öngazgatás elve jelenti a leghatékonyabb megoldást. Az önálló anyanyelvi egyetem éppen ezt a többletet, az anyanyelvi közösség általi vezetést nyújtja többletként egy többségi nyelvű egyetem keretében működő magyar nyelvű szakokhoz képest.

A nemzeti kisebbségek nyelvén működő egyetemek – az esetleges felszínes vélekedésekkel ellentétben – nem az elkülönülést szolgálják, hanem éppen az integrációt. Az állampolgárok sokat emlegetett egyenjogúsága akkor lesz a mindennapi tapasztalatban egyenrangúság, ha egy nyelvileg és kulturálisan más

nemzethez tartozó állampolgár szabadon megélheti és kibontakoztathatja nemzeti identitását. Csak ekkor tudja őszintén és felszabadultan vállalni sorsát, a kettős kötődést, amelybe beleszületett.

A többségi nemzetnek is alapvető érdeke, hogy az országában élő más nemzetekhez tartozó kisebbségek közösségeit értéknek tekintse, ne pedig tehernek. Én mindig is úgy éreztem, hogy Magyarországot gazdagítják a világosan felismerhető más nemzeti közösségek; szívesen nevezem úgy, hogy a Magyarországon belüli külön kis szlovák, sváb, horvát világok. S nagyon nagy veszteségnek tartom, hogy ezek a korábban területileg is határozottan kirajzolódó külön kis világok, sajátos társadalmak, például a németek világháború utáni elűzése, vagy a békés megyei szlovákok esetében a hazatelepítés következtében meggyengültek. Adja Isten, hogy a Magyarországon belüli kis szlovák világ ne csak fennmaradjon, hanem gyarapodjon.

Ahhoz, hogy egy kisebbségben élő nemzetrész más nyelvű környezetben fennmaradjon, ma már nem elég egy-egy zárt vidék, vagy falu közössége. Saját értelmiségre van szükség. Olyan értelmiségre, amely a legmagasabb és legbonyolultabb szakmai kérdéseket is ki tudja fejezni anyanyelvén. Csak így nem satnyul az anyanyelv konyhanyelvvé, másrészt, és ez még fontosabb: így marad az anyanyelv versenyképes a többségi országban, és a világban is.

Ezért van tehát feltétlen szükség arra, hogy a kisebbségi magyarság egyetemi tanulmányokat, méghozzá minden szakon magyarul végezessen. Ez ma már a megmaradás kérdése. A szakmai és társadalmi versenyképesség pedig – ami szintén a megmaradás záloga – pedig úgyis kikényszeríti, hogy a diplomás ember a maga szakmájában legalább kétnyelvű legyen. Egészen pontosan: tudja, hogy amit magyarul tud, azt hogyan kell használnia és kifejeznie szlovákul, és remélhetőleg még angolul is, vagy más elterjedt nyelven.

A Selye János Egyetemnek ezen kívül van még egy fontos feladata. Tudjuk, hogy a dél-szlovákiai magyarok képzettségi mutatói tartósan nagyon rosszak voltak. Sok évtized alatt felhalmozódott hatalmas lemaradást kell most behozni ahhoz, hogy Dél-Szlovákiában az őshonos magyarság megfelelő számú és felkészültségű szakemberrel rendelkezzen a közoktatásban, a kutatásban, a területfejlesztésben, a közgazdaságban, informatikában, a teológia területén, és mindenhol, ahol erre szükség lesz.

A Selye János Egyetem ebben az összefüggésben a két ország, a két nemzet kapcsolatának korábban hiányzó, fontos láncszeme. Az innen kikerülő szakemberek a sok tekintetben hátrányos helyzetű dél-szlovákiai térség helyzetén fordíthatnak, s a szomszédos magyarországi határ régiókkal közösen a szlovák-magyar határ mentén fel tudják számolni a korábbi korszakokban kialakult periféria-lét negatívumait.

Magának az egyetemnek, tisztelt rektor úr, szintén létérdeke a minél szélesebb együttműködés mind a szlovákiai, mind a magyarországi egyetemekkel, s ezeken túl a kiváló más külföldi egyetemekkel is. Tudományos színvonal e nélkül elképzelhetetlen. De a tanárok közös kutatásain és kölcsönös meghívásain

kívül a hallgatók mobilitására is gondolok itt. Egyrészt az ösztöndíjakra, a másutt hallgatott szemeszterekre. Viszont lényegileg a beiskolázásra is.

Kívánom, hogy legyen a Selye Egyetemnek regionális vonzereje, járjanak ide minél többen Magyarországról is, és legyen minél több szlovák hallgatója. A magyarországi szlovákság részére pedig különösen ajánlanám, hogy legalábbis itt kezdjék meg egyetemi tanulmányaikat; használják ki Komárom páratlan adottságait a közvetítő szerepre.

Az egyetem jövőjéhez a szlovák kormány támogatása mellett, amelyért köszönetet mondok, a magyar támogatás is hozzájárul, sőt szükséges. De a legfontosabb, hogy a szlovákiai magyar értelmiség és fiatalság büszkén magáénak vallja és támogassa az egyetemet.

Szeretném megköszönni Albert Sándor alapító rektor úrnak áldozatos, ügyszerető és elkötelezett tevékenységét, s az egyetem minden oktatójának és munkatársának az eddig elvégzett hatalmas munkát.

Köszönetet mondok Komárom város vezetésének, a polgármester úrnak, a Nyitra megyei önkormányzatnak ennek a zöldmezős egyetemalapításnak a támogatásáért. Kívánom, hogy a város, dicsőséges katonai múltja után, a Jókai Mór által is megörökített kereskedelmi, hajózási, polgári tradíciói mellett most, valódi egyetemi és diákvárossá is váljék.

A komáromi egyetem hallgatóinak pedig azt üzenem, mindig jusson eszükbe, nagyrészt rajtuk múlik, hogy ez az egyetem Szlovákia és Közép-Európa egyetemi hálózatának elismert tagja legyen.

Rendkívül fontos tehát az, hogy az egyetem megújuló vezetése, élén Tóth János megválasztott rektor úrral, akinek megválasztásához gratulálok, legyen kérlelhetetlen az oktatás és kutatás magas színvonalának megkövetelésében.

Az lesz az igazi siker, ha Komáromban megjelennek a magyarországi, cseh, romániai vagy ausztriai diákok és a külföldi vendégprofesszorok is. Európa egyetemei között csak a nyitott, együttműködő egyetemek lehetnek versenyképesek. Ebben a reményben várjuk a tizedik születésnapot.

2009. március 14.

Románia, Székelyföld

Sólyom László köztársasági elnök Romániába, Székelyföldre látogatott, ahol a Csíkszereda melletti Nyergestetőn részt vett és beszédet mondott az 1848/49-es Forradalom és Szabadságharc emlékére rendezett megemlékezésen

Sólyom László köztársasági elnök ünnepi beszéde az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékére rendezett megemlékezésen a Nyergestetőn

Tisztelt Ünneplő Közönség!

A legfontosabb, hogy együtt vagyunk. A legfontosabb, hogy minden akadály ellenére együtt ünnepelünk. Március 15-ét, augusztus 20-át és október 23-át az egész világon megünnepelik a magyarok. Ez mindig az együttlét, közösségünk megélésének örömteli alkalma. Ilyenkor felemelő érzés átélni magyar voltunkat. Sosem fogom elfelejteni, amikor egy ilyen ünnepszeg után – akkor éppen Szlovákiában – szinte önkéntelenül kiszakadt egy idős emberből a mondat: „de jó magyarnak lenni!”. Én is ezt érzem most – jó magyarnak lenni, itt a Nyergestetőn, a magyar szabadság megszentelt emlékhelyén, ahová ilyen sokan eljöttek a székelyek Csíkkászomból, Csíkszeredából, egész Csíkból. Jó itt lennünk, mert mindnyájan ünnepi lélekkel vagyunk itt együtt.

Nemzeti ünnepet nem lehet államilag elrendelni. Az csak akkor lesz ünnep, ha a nép a szívébe fogadja. Nemzeti ünnepet nem lehet eltörölni. Be lehet tiltani, feketére lehet cserélni a piros betűt a naptárban. Lehet akadályokat gördíteni az ünneplés útjába. Mindezt lehet – de a nemzeti ünnepet a szívekből

semmilyen külső hatalom nem tudja kitörölni. Éppen ezért csakis mi őrizhetjük meg az ünnep fényét, csakis mi adhatjuk tovább az ünnep melegét gyermekeinknek. Március 15-e éppúgy ránk van bízva, mint magyarságunk.

Amíg tehát szívből ünnepeljük március 15-ét, addig minden falunak, minden vidéknek meglesz a maga 1848-as emléke, s ápolni fogja azt. Szerte a Kárpát-medencében a Kossuth- és Petőfi szobrok sokasága mellett az odaválói hősöké is áll, mint itt a közelben Gál Sándoré vagy Gábor Ároné. S mindenféle emlékezetben tartják a hidakat, szorosokat, csatamezőket, épületeket, amelyek az 1848-as forradalomban és szabadságharcban szerepet játszottak.

Elgondolkoztam azon, milyen erős vágy, mekkora készítés sarkallta az ezernyolcszázas évek végén a Csikkászomból Bukarestbe elszármazottakat, hogy itt, szülőfalujuk mellett magas emlékkeresztet állíttassanak az elesett székely hősöknek. Milyen elemi igényük volt arra, hogy messze látható jelét adják annak, hogy bár nem itt élnek, nem szakadtak el. Hogy a nyergestetői csata emléke, és főleg annak tanulsága egységbe fogja a csíki székelyeket, s erőt ad. Hiszen már Orbán Balázs azt tanácsolta a Kászonszék leírásában, hogy aki itt a harcok emlékeivel találkozik, ne szomorodjon el: „a szent szabadság érdekében kiontott vér biztonnyal gyümölcsözni fog”.

Egyes emlékhelyek pedig kimagaslanak a többi közül, jelentésük szinte észrevétlenül egyre gazdagabb lesz. Itt, Nyergestetőn, az 1897-ben állított keresztet, hála Istennek, nem bontották el. Az út másik oldalán pedig, az akkor még álló fenyőerdőben, fél évszázaddal ezelőtt elkezdtek kis kereszteteket állítani azok, akik idejöttek, hogy noha rejtekben, de szabadon ünnepeljék március 15-ét. Ezek a kereszték és kopjafák pedig egyre szaporodnak, s mára már ez a megrendítő, különös emlékhely jött létre, amely mellett nem lehet elmenni, s amelyről mindenki érzi, hogy több mint egy egyszerű emlékmű csata helyén.

Kányádi Sándor 1965-ben írta meg híres versét a Nyergestetőről, amely közismertté vált, sokan ismerik, szeretik és szavalják. Ő nevezi Nyergestetőt székely Termopülének. A termopüléi szorosban elesett spártai hősök emlékét már két és félezer év óta hirdeti a híres sírvers, amely emlékművükön állt: „Itt fekszünk, vándor, vidd hírül a spártaiaknak / Megcselekedtük, amit megkövetelt a haza”. A nyergestetői hősök emlékműve mégis más. Egyre nő, mintha élne. S a honvédek sosincsének egyedül. Mindig van itt valaki, mindig jár erre vándor, aki hírül viszi a spártaiaknak, azaz nekünk: Ők megcselekedték, amit megkövetelt a haza.

Szokták mondani, hogy a magyarok vereségeiket ünnepelik meg. Nem így van: itt is arra emlékezünk, hogy vannak helyzetek, amikor nem lehet tovább visszavonulni. Amikor neki kell vetni a hátat egy sziklának, egy fenyőnek, s szembe kell fordulni az ellenséggel. Itt azonban még többről is szó van. Hiszen Nyergestetőn nemcsak a csata évfordulóján, augusztus elsején ünnepelnek, hanem ide jönnek a környékeliek március 15-én és augusztus 20-án is. S ide jönnek az emberek folyamatosan az egész évben,

hozzák és elültetik a kopjafákat, a keresztek. Sokkal több lett ez a hely, mint hősi temető. Sokkal több fájdalmat hordoznak az ide hozott keresztek, és sokkal több reményt is kifejeznek.

Március 15-én mi is reménnyel telve gyűlünk itt össze. Tudjuk, hogy 1848. március 15-én esett az eső – de ez a nagy ünnep minden magyar szívében napfényes, vidám, lelkesítő napként él. Annyira lelkünk része lett, hogy örök mintát adott minden magyar forradalomnak. 1956-ban is 12 pontokat fogalmaztak, a diákok és a fiatalság ment először az utcára, legelőször a sajtó szabadságát akarták: akkor a nyomdát, most a rádiót akarták.

De ne feledjük 1848 másik arcát sem: a jogi utat, a törvényeket, amelyekkel a pesti forradalommal egy időben ment az országgyűlés küldöttsége az uralkodóhoz. Ezek teremtették meg a birodalmon belül Magyarország önálló kormányzását, és mindenki számára a jogegyenlőséget. Ez is örök minta számunkra.

Minden nagy mű akkor képes hatni századokon át, ha az utódok mindig a megfelelő kérdéseket teszik fel. Ha nem tudnak kérdezni, idegen marad a kép, a zenemű, az épület – nem mond nekik semmit. Ilyen a nemzeti ünnep is. Aki nem tudja megszólítani, annak üresen kong. Itt, Erdélyben mindig azt tapasztaltam, hogy az emberek tudnak ünnepelni, mert szívügyük mindegyik nemzeti ünnep. Az erdélyi magyarság körében én is könnyebben tudok feltenni kérdéseket.

Március 15-e közös ünneplését két évvel ezelőtt kezdtük el, a kolozsvári Magyar Operában. Ott, 2007-ben, Románia uniós csatlakozásának évében, arról a reménységről beszéltem, amelyet Európai Unióhoz fűzünk a kisebbségi jogok teljes kibontakozása terén, ameddig csak más európai példák elérnek. Tavaly, október 23-án Csíkszeredában Székelyföldnek arról a méltánylandó igényéről is szóltam, hogy gazdasági fejlődéséhez történelmi egységének megfelelő igazgatási keretet kapjon.

Idén, március 15-én a nemzet egységét szeretném hangsúlyozni, amely közös ünneplésünkben is kifejeződik. Ezzel kezdtem beszédemet, s egy örömteli példájával szeretném zárni.

Holnap az Országházban átadom Kányádi Sándornak Magyarország legmagasabb állami kitüntetését: a Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztjét. Egyedül ő részesül ebben a kitüntetésben. S senki nem teheti föl a kérdést: itthon nem találtak érdemes költőt? Ugyanis Kányádi Sándor itthon van. Itthon van a magyar nyelv, a magyar kultúra és magyar történelem alkotta közösségben, abban a gazdag örökségben, amelyet közösen birtokolunk.

Ez a magyar nemzet alapja.

De a nemzet része az is, hogy legyen közös szándék arra, hogy ezt az örökséget folytatni akarjuk.

Itt, Nyergestetőn, ezen a helyen, a honvédek sírja felett, az élő emlékmű mellett, különös súlya van, ha kimondjuk: a nemzet az élők, a holtak, és a még meg nem születettek szövetsége.

Köszönöm, hogy ezt a szövetséget itt együtt idézhetjük fel.

Köszönöm Petres Lajos nyugdíjas tanár úrnak, hogy szép kopjafát faragott számomra, amellyel én is építhetem az emlékművet, a nemzetet alkotó szövetség jeleként.

2009. augusztus 19.

Fertőrákos

Sólyom László köztársasági elnök találkozott az ausztriai magyar szervezetek képviselőivel.

2009. augusztus 21.

Komárom

Sólyom László köztársasági elnök sajtónyilatkozata a komáromi Erzsébet hídon.

– *Elnök Úr mit gondol a szlovák fél reakciójáról?*

– Itt a határon ért utol minket a Szlovák Külügyminisztérium jegyzéke, amelyben az én számomra, név szerint, éjfélig megtagadják a belépést a Szlovák Köztársaság területére.

Ez egy példátlan, és két szövetséges állam viszonyában megmagyarázhatatlan és kimenthetetlen lépés. Különös tekintettel a kitiltás indoklására, amely azt mondja, hogy biztonsági kockázatot jelentene a jelenlétem.

Örülök neki, hogy Önök mindannyian a híd másik oldaláról jönnek, a szoborállítás helyszínéről. Ott saját szemükkel láthatták, hogy semmiféle biztonsági kockázat nem áll fenn, nem gyülekeznek szélsőségesek, nem akarnak verekedni. Ez egy nagyon méltóságteljes ünnep lett volna.

Kérem a sajtót, hogy az igazság terjesztésében legyen a segítségemre; fényképezzenek, készítsenek interjúkat! Semmiféle kockázat nem állt fenn.

Hozzá kell fűznöm, hogy a szlovák fél hivatalosan több mint két hónapja tudja ennek a látogatás tényét. A legutóbbi napokig mindenben együttműködést tapasztaltunk a szlovák hatóságokkal. Remélem, hogy az utolsó két napban kitört hisztéria a legfelsőbb állami szinteken nem a szlovák nép érzelmeit tükrözi.

Nagyon sajnálom, hogy nem tudom elmondani beszédemet a túlsó oldalon, amely éppen azt ünnepelte volna, hogy Szent István közös királya a szlovák és a magyar népnek. Megkértem a Nagykövet Urat (Heizer Antal, pozsonyi nagykövet), hogy olvassa fel a beszédemet. Kérem Önöket, és kérem a komáromiakat, hallgassák úgy, mintha a magyar államfő mondta volna. S engedjék meg, hogy a beszédem két utolsó mondatát idézzem itt: „Szent István hatalmas műve a maga gazdagságában nemcsak a magyarok javát szolgálta. Mélyen remélem, ez a szobra, amellyel Szent István számunkra jelent, ezt is hirdetni fogja.”

Kívánom, hogy a szobor a két nép valódi érzelmeit és valódi közös jövőjét példázza, nem pedig a politikai hisztéria keltését. Visszafordulok, mert nem tudnak engem egy tudatos jogsértésbe behajszolni, hiszen jogász vagyok, államelnök vagyok. Remélem, hogy a komáromiak ezt a látogatást így is megőrzik szívükben. És visszajövök még.

– *Mit gondol Elnök Úr, ez a mostani incidens mennyire fogja az egyébként is „kényes” szlovák-magyar viszonyt befolyásolni?*

– Nyilván egy ilyen lépést nem lehet válasz nélkül hagyni. Meg vagyok győződve róla, hogy a magyar diplomácia minden elkövet; egyrészt, hogy ennek a lépésnek a súlyát éreztesse nemzetközileg is, ugyanakkor azt hiszem, hogy ettől függetlenül törekedni kell a jó viszonyra.

– *Tájékoztatja erről a helyzetről a magyar kormányfőt, és hozzáfűzi majd véleményét a kialakult helyzetről a két ország között?*

– A jegyzéket egy órával ezelőtt pozsonyi konzulunk vette át, ő ezt a kormány felé hivatalos úton továbbítja, s a további lépéseket a kormánynak kell mérlegelnie.

– *Mi az, amit tisztességes és elfogadható válaszlépésként értékelne?*

– Először is azt, hogy hasonló stílusban nem válaszolunk erre a lépésre. Megőrizzük méltóságunkat. Nagyon remélem, hogy a beszédemet az egész szlovák sajtó közölni fogja.

– *Az Európai Unió szerepvállalását fontosnak tartja-e Köztársasági Elnök Úr, tehát hogy ezt a kérdést valamilyen formában az Unió keretein belül rendezzék?*

– Ahogy a nyelvtörvény ügyében is, ebben az ügyben is minden olyan nemzetközi kérdésben fellépünk, ahol szükséges. De ettől függetlenül szeretném hangsúlyozni, hogy szeretném, ha a jogi lépések mellett történne valami a lelkekben is, történne valami a két nép közötti szemlélet megváltozásában is.

– *Elnök Úr mit gondol, milyen lépéssel lehet a mai helyzetet visszafordítani?*

– Szerintem türelmes lépésekkel lehet. Attól függetlenül, hogy a napi belpolitika Szlovákiában milyen lépéseket kíván tenni, én tudom, hogy azért a légkör enyhült. Elég szapora kapcsolataim vannak az itteni magyarsággal. Egyértelmű, hogy az emberek között megszűnt az ellenséges légkör, amely a Mečiar-érában még tapasztalható volt.

Az én feladatom nem az, hogy élezzem a feszültséget, hanem éppen ezen a szinten, az emberek között, segítsen a közeledést. Azt hiszem a szlovákok is úgy érzik, hogy a magyarok az a nép, amely mentalitásában, karakterében a legközelebb áll hozzá. Nekünk lenne a legkönnyebb szót érteni.

Meg kell érteni, hogy a magyarok szeretik a szülőföldjüket, ezen a város északi felét értem, Szlovákiának pedig többnemzetiségű államként meg kell értenie, hogy nem viselkedhet úgy, mint egy tiszta nemzetállam. Ez a 19. században volt szokásos.

2009. október 9.

Szlovénia

Szlovéniai látogatásának második napján Sólyom László köztársasági elnök ljubljanoi, maribori és lendvai programokon vett részt.

Az MTI tudósítása Sólyom László szlovéniai látogatásának második napjáról

Szlovéniában nem csökkentik a magyar nemzetiség támogatására szánt összeget

Borut Pahor szlovén kormányfő a Sólyom Lászlóval folytatott pénteki ljubljanoi találkozóján kijelentette, hogy a magyar nemzetiség támogatására szánt összegeket a gazdasági helyzet ellenére sem fogják csökkenteni – számolt be újságíróknak a tárgyalásról Lendván a magyar államfő.

A kétnapos szlovéniai látogatást tett köztársasági elnök kettejük megbeszélését úgy jellemezte, hogy azon főleg gazdasági kérdésekről volt szó, „a recesszió ellenére is lehetséges nagy üzletekről”.

Sólyom László a nap folyamán felkereste a Maribori Egyetem magyar tanszékét is, amelynek magyar nyelvű könyveket ajándékozott. A tanszékét úgy jellemezte, hogy az az egyetlen az országban, ahol a magyar és a szlovén diákoknak lehetőségük van felsőfokú magyar nyelvű tanulmányokat végezni. Hozzátette, hogy onnan kerül ki a szlovéniai magyar értelmiség utánpótlása.

A köztársasági elnök felhívta arra is a figyelmet, hogy bár a tanszéknek már akkreditált doktori programja is van, mégis veszélybe került a léte, mert beszűkült a finanszírozás. Közölte: megtudakolták, hogy milyen minősítést kell a tanszéknek kapnia ahhoz, hogy a további finanszírozását meg lehessen oldani.

Elmondta azt is, hogy a diákokkal beszélgetve megtudta: közülük többen is a lendvai középiskolából kerültek a maribori egyetemre. Felhívta a figyelmet, hogy Szlovéniában elvileg az az egyetlen középiskola, amelyet magyarul is el lehet végezni, mert elvileg magyar és szlovén nyelven is tanítanak minden

tárgyat. „Azért mondom feltételes módban, mert kiderült, hogy az iskola egyre inkább csak a nevében kétnyelvű” – közölte Sólyom László.

Magyarázként hozzátette, hogy az iskolaigazgató és a tanárok nagy része nem tud magyarul, s úgy vettek fel a közelmúltban egy csak szlovénul beszélő oktatót, hogy volt magyar nyelvű pályázó is. Kijelentette, hogy ez a két ország nemzetiségi politikáját érintő alapvető probléma, és Magyarországnak mindent meg kell tennie azért, hogy valóban legyen kétnyelvű oktatás Szlovéniában. Megjegyezte, ha ez nem valósul meg, akkor más megoldást kell találni arra, hogy magyar nyelven lehessen tanulni középiskolában is.

2009. október 21.

Ausztria

Sólyom László köztársasági elnök az Ausztriai Magyar Szervezetek Központi Szövetsége meghívására Bécsben részt vett az ausztriai magyarok 1956-os megemlékezésén.

Sólyom László beszéde az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulóján az ausztriai magyarok közös megemlékezésén

Tisztelt Ünneplő és Emlékező Közönség!

Örülök, hogy október 23-át együtt ünnepeljük az ausztriai magyarokkal. Arra törekedtem, hogy elnökségem alatt minden nemzeti ünnepünket rendre egy határon túli magyar nemzetrésszel közösen is megüljük. Ezzel is szeretném kifejezni összetartozásunkat, a magyar nemzet egységét. S bár nem az első alkalom között jöttem el Ausztriába, semmiképpen sem maradt volna el, hogy Magyarország államfőjeként ne demonstráljam, az itteni magyarok is a magyar nemzet részei.

Engedjék meg, hogy előljáróban arról a nemzetkonceptióról szóljak, amelyet tevőlegesen képviselek, és amelyet igyekszem az Európai Unióban is elfogadtatni. Ez annál is inkább fontos, mert az ausztriai magyarság helyzete sajátosan kettős, a szomszédos és az ún. nyugati magyarság, másrészt az őshonosság és bevándorlás között. S jól tudom, milyen érzékenyen – jogos érzékenységgel – reagáltak annak idején a státus-törvényre, amelynek hatálya az ausztriai magyarokra nem terjedt ki.

A nem politikai, nem az állampolgárságra alapozott, hanem a kulturális értelemben vett magyar nemzet tagja mindenki, aki magyarnak vallja magát. A kulturális nemzet alapja a magyar nyelv, a közös történelem és kultúra, a magyar identitástudat. Ezt a nemzetet nemcsak a közös örökség tartja össze, hanem a közös

akarata is arra, hogy együtt folytassuk és kamatoztassuk osztatlan örökségünket. Ez a nemzet valóságos létező. Ugyanakkor lényeges különbség van az anyaországban élő, és az azon kívüli magyarság helyzete között, akiket idekint a más országba, nyelvbe és nemzetbe való integráció, a kettős kötődés, az asszimilációs nyomás terhel. A különböző országok magyar társadalmi „szétfejlődnek”, saját megmaradási stratégiájuk van, saját politikai és kulturális utat járnak. Magyarország nem irányítani akar, de felkínálja magának az anyaország létezésének tényét, nagyságát és erejét, önálló nemzetközi fellépésének lehetőségét az összmagyarság és bármely külföldi nemzet részének érdekében. A szándékot nemzetünk folytatására azonban csakis együtt és együttműködve határozhatjuk el és valósíthatjuk meg.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Ez a hosszú bevezető nem független az 1956-os forradalom ünneplésétől; attól, hogy az Ausztriában mit és hogyan ünnepelnek a magyarok. '56-ban Ausztriát kivéve, az összes többi szomszédos állam kommunista uralom alatt volt. Az ottani magyaroknak, akik kifejezték szolidaritásukat a magyarországi forradalommal, csak a megtorlás jutott. Romániában 1460 elítélt, ebből 20 halálos ítélet és összesen több mint 14 ezer évnyi börtön. 10 év egy fekete szalag viseléséért. Retorziók Csehszlovákiában, Ukrajnában. És mégis, ezeken a helyeken öröm és büszkeség hatja át a megemlékezéseket. Ők érzik, hogy '56 miatt jó magyarnak lenni.

Ausztriában, és mindenütt a világban jó magyarnak lenni, ötvenhat miatt. Még mindig ez szerez megbecsülést a magyar névnek. S mint láttuk az ötvenéves évfordulón, az egész világ velünk ünnepelt. Ünnepezték magukat: akkori lelkesedésüket, nagylelkűségüket és áldozatkészségüket, amellyel a menekültek mellé álltak.

Ausztria szerepe kettős volt. Nyugati határunkként innen érkezett humanitárius segítség, és ez volt a kapu a világ közvéleménye felé. Óriási az értéke Otto Pammer tudósításainak és fényképeinek a forradalom eseményeiről, majd a menekültekről, és ugyanígy Erich Lessing fotóinak is. De Ausztriának a mi forradalmunk elsősorban saját segítségnyújtását jelenti, a 160 ezer menekült befogadását és ellátását. Nemcsak a mindig szívből jövően megismételt köszönettel, de csodálattal kell szólnunk arról a feltétel nélküli segítőkészségről, együttérzésről, amely a lakosság részéről megnyilvánult; és másrészt a kormányzat óriási anyagi és szervezési teljesítményéről. A menekültek megsegítése fontos eseményként rögződött a kollektív emlékezetben és a hivatalos történelemben is; az osztrák nemzetépítés tényezője lett. Azonban ne kerülje el figyelmünket, hogy a 20. évfordulón a sajtó magyarokat illető fő szövege a sikeres integráció volt.

Kérdezhetnék, tisztelt Ünneplők, mikor jutunk már az ötvenhatos forradalomhoz. De hiszen ott vagyunk! '56 és a többi nemzeti ünnep megünneplése része nemzet mivoltunknak. Az első közös megemlékezésünkön azonban fel kell vázolni a fenti háttérrel. Ugyanis az ausztriai magyarság ötvenhatja

nem függetlenedhet attól, ahogy a forradalom az osztrák emlékezetben és önértelmezésben él. A magyaroknak ebbe is integrálódniuk kell. Másrészt viszont az ausztriai magyaroknak több közülük van Magyarország ötvenhatos problémáihoz is, mint az ún. nyugati magyarságnak.

Ausztriában ugyanis az ötvenhatos emigráció nem olyan meghatározó, mint más, nagy nyugati magyar csoportokban. Kevesen, mintegy tízezren maradtak itt. Az '56-osok dokumentációs és véleményalakító szerepe a világban igen fontos volt. Ők őrizték és tartották fenn a forradalom szellemét messzi országokban. De eközben nem voltak élő kapcsolatban az itthoni fejleményekkel, s természetesen a rendszerváltás után is megtartották ezt a megőrző és hősi szerepet. Akik az októberi napok égő lelkületével mentek börtönbe, amikor kijöttek, idegen világot találtak, amelyben nem értették őket. Messziről hazlátogató ötvenhatosok talán érezhettek így 20-30 év után. De ez nem áll Ausztriára.

A mindig is itt lakó, őrvidéki magyarokat nem érinthette úgy a forradalom, mint a kommunista országbelieket. Az ausztriai magyarság bevándorló része pedig folyamatosan nőtt és nő, nemcsak az anyaországból, de Erdélyből, Délvidékről és a Felvidékről is. Az utóbbi 20 évben végképp eltűnt a politikai motiváció.

Az ittenieknek tehát más, és több közülük van ötvenhat teljes történetéhez, ők közlőül követték, vagy átéltek annak utóéletét is. Máshogy ünnepehetünk együtt, más, megértést és aktivitást várhatunk az ausztriai magyarságtól abban is, hogyan alakul majd 1956 története és jelentése a közös nemzeti emlékezetben. A megindító ünnepély a szavatokkal, az ötvenhatosok visszaemlékezéseivel, a népi tánccsoporttal – mint Melbourne-ben, Torontóban – Bécsben nem lenne elég. Itt az Őrség magyar lakói mellett az egész kárpát-medencei magyarság frissen képviselve van. Nem zárkozhatnak a múltba. Közelségünk és sokban hasonló sorsunk miatt reméljük, megértik a még mindig folyó küzdelmet '56-ért, és reflektálnak rá.

Magyarországon '56 az utóbbi években fontos vonatkoztatási pont volt, nemcsak az ötvenedik évforduló miatt.

Az ötvenhatos forradalom alapélménye és legnagyobb ajándéka a nemzeti egység volt. Az egész nemzet akarta a függetlenség visszaszerzését, és az önkényuralom helyett a szabadságjogokat. Ezeket a rendszerváltás megvalósította – de vajon a nemzet egysége valamely hasonlóan nagy érték akarásában illúzióvá vált-e? A forradalom híre a környező országokban élő magyarokban egy pillanatra felcsillantotta a reményt, hogy lehetséges a felszabadulás, s magyarságukban is jogaik lehetnek. Ma a magyarság, mint kulturális nemzet egysége, intézményekkel, jogokkal ellátása, a nemzet közös fenntartása az ehhez fogható, méltó feladat.

Mindnyájunknak törődnie kell azzal, hogy ne engedjük ötvenhat viszonylagossá tételét. Ne lehessen válogatni a múltból, kivenni a kinek-kinek kedvező mozzanatokot, későbbi érdekeket visszavetíteni. Noha a forradalmat mindenki másként élte át, a sokféle szál, a fegyveres harc, a munkástanácsok, a forradalmi bizottságok, pártok alakulása együtt, elválaszthatatlanul alkotják '56-ot. Amikor Dobi István 1956-ban azt

mondta Bibónak, „sokféle szemüvegen lehet nézni ezt a magyar ügyet”, Bibó István válasza ez volt: „sokféle szemüvegen lehet nézni, de ha az ember leteszi a szemüveget, csak egyféleképpen”.

A forradalom lényege az volt, hogy tagadta az állampárti kommunizmust. Nagy Imre nagysága abban állt, hogy túllépett azokon a reformtörekvéseken, amelyek a szocialista rendszer keretén belül akartak jobbítani. Megértette, hogy ezt várja tőle a forradalmi magyar nép, s inkább meghalt, de nem lépett vissza.

Itt, Ausztriában meg kell, hogy értsék a magyarok, hogy ugyanez, az államszocializmussal való gyökeres szakítás, a folyamatosság tagadása volt az 1989/90-es rendszerváltás lényege, s ezért az '56-hoz való hűség, a forradalomra hivatkozás jogossága áll vagy bukik azon, engedjük-e összemosni a szabad Magyarországot az 1989 előttivel. Nem lehet ötvenhatal is, Kádárral is folyamatosságot vállalni. Hiszen ez felveti a kérdést: akkor most forradalom volt, vagy ellenforradalom. Ezért otthon folyamatosan meg kell küzdeni azért, újra és újra demonstrálni kell, hogy 1956 és annak értékei alkotják a szabad Magyarország alapját.

A forradalomban ünnepehetjük a felkelők hősiességét, a forradalom gyorsan létrejött szerveinek demokratizmusát, tagjainak bölcsességét és emberségét, a bosszúvágy hiányát, a soha nem látott szolidaritást, a vidék gyorsan építkező, csendes forradalmát. És gyászolhatjuk az áldozatokat, a harcban és az orv sortüzekben elesetteket, a kivégzetteket, a tönkretett életeteket és családi sorsokat. Mégis, azt hiszem, a forradalom alapélménye a nemzeti egység mellett a felszabadultság boldogsága volt. Mindenki felszabadult, mert végre, együtt, hangosan és nyilvánosan kimondták az igazságot.

Ötvenhat megünneplésének ezt a felszabadulást, annak elemi és tiszta örömét kell megörökítenie. Ez a magyar nemzet legdrágább öröksége 1956-ból.

2009. december 10.

Szabadka

Sólyom László köztársasági elnök a szerbiai Szabadkára látogatott, ahol találkozott Boris Tadić szerb államfővel, valamint Pásztor Istvánnal, a Vajdasági Magyar Szövetség elnökével.

Az MTI tudósítása Sólyom László szabadkai látogatásáról

Sólyom László: példaszerű a nemzeti tanácsokról szóló szerbiai törvény

Példaértékűnek nevezte Sólyom László köztársasági elnök csütörtökön vajdasági látogatásán a kisebbségi öngazgatás szerveinek, a nemzeti tanácsoknak a megalakításáról szóló szerbiai törvényt.

A jogszabály „óriási lehetőséget ad az itteni kisebbségeknek a teljes kulturális öngazgatásra; ez az autonómiának rendkívül jelentős teljesítménye” – jelentette ki az államfő a sajtónak adott nyilatkozatában, miután látogatást tett a szabadkai püspökségen.

Előzőleg a püspökség gimnáziumában elhangzott köszöntőjében kijelentette: „Példaszerű, hogy a határon túli magyar közösség megkapja ezt a lehetőséget az öngazgatásra, hiszen ez több más országban, ahol nemzetrészeink élnek, elképzelhetetlen”.

Az államfő azt mondta, biztatja, és kéri a magyarokat, iratkozzanak fel a nemzeti tanácsok megválasztásához szükséges választói névjegyzékbe, „vallják meg magyarságukat”. Mint mondta, „hihetetlen intenzitással” zajlik a választói névjegyzék összeállítása, „úgy néz ki, karácsonyra meglesz az a létszám, amelyet a törvény megkíván”. Sólyom László szavai szerint ez „óriási demonstrációja a vajdasági magyarság eltökéltségének és félelemmentességének”. Este ünnepélyes keretek között kerül rá a százezredik aláírás a névjegyzékre. Nagyjából 118 ezer aláírás szükséges ahhoz, hogy a vajdasági magyar közösség közvetlenül választhassa

meg a 35 tagú magyar nemzeti tanácsot. Március 11-ig lehet gyűjteni a jelentkezéseket; a nemzeti tanácsokat nyár elején választják majd meg.

Sólyom László előzőleg a határ menti Hajdújárason ellátogatott a szociálisan rászoruló gyerekek napközi otthonaként működő Lurkóházba, este pedig a Szabadka melletti Palicson találkozik Boris Tadić szerb államfővel.

* * *

Tadić: Szerbia megteremti a Vajdaság új hatásköreinek anyagi alapját

Néhány hónapon belül a szerb törvényhozás elé kerül az a törvény, amely megteremti a Vajdaság kibővülő hatásköreinek anyagi alapjait – jelentette ki a szerb elnök csütörtökön a vajdasági Palicson.

Boris Tadić Sólyom László köztársasági elnökkel tárgyalt a vajdasági kistéleplésen.

„A hatáskörök finanszírozásáról szóló törvény nyomán biztosítani tudjuk majd, hogy a vajdasági intézmények a kapott hatásköröknek megfelelően működjenek” – mondta a szerb elnök az MTI-nek arra a kérdésre, hogy a Vajdaság hozzájut-e többletforrásokhoz a központi költségvetésből, hiszen a január 1-jén életbe lépő új törvény jelentősen kiszélesíti a tartomány hatásköreit, ugyanakkor nem rendelkezik az új jogkörök ellátásához szükséges forrásokról.

Boris Tadić egyúttal „politikai csatározások közepette terjesztett álhírnek” nevezte és cáfolta azt a gyakran emlegetett adatot, hogy a Vajdaságnak járó juttatás a központi költségvetés hét százaléka. Ezen az összegben felül ugyanis a központi költségvetésből finanszírozzák a tartomány oktatási és egészségügyi rendszerét, és ebből folyósítják a vajdasági köztisztviselők, közalkalmazottak bérét is – mondta.

Sólyom László elmondta a háromnegyed órás megbeszélés után, hogy „a legnagyobb elismeréssel adózik” a szerb kisebbségi politikának, és annak, hogy a szerb parlament elfogadta a nemzeti tanácsokról szóló törvényt. Megerősítette: elkötelezett amellett, hogy a magyarországi nemzeti kisebbségek, köztük a Magyarországon élő szerbek is parlamenti képviselőkhöz jussanak.

A kisebbségi kérdéssel kapcsolatban szó esett az oktatásról is. Sólyom László megjegyezte a sajtótájékoztatón, rendkívül fontos lenne, ha – okulva a magyar tapasztalatokból – Szerbiában visszaállítanák a kétszakos ötéves tanárképzést. A magyar államfő gratulált Szerbiának ahhoz, hogy polgárai december 19-től vízum nélkül utazhatnak a schengeni térség államaiba, és megismételte, hogy Magyarország támogatja Szerbia európai integrációját.

A magyar és a szerb elnök az egynapos látogatás zárásaként közösen részt vett a Lifka Sándorról – egy XX. század elején élt kinematográfusról – elnevezett szabadkai mozi és színház felújított épületének avatónapságán. Az ünnepség keretében Lifka Sándor lánya százazredik magyaroként feliratkozott a Magyar Nemzeti Tanács (a vajdasági magyarok kisebbségi önkormányzati szerve) megválasztásához szükséges névjegyzékre.

A 35 tagú Magyar Nemzeti Tanács közvetlen megválasztásának az a feltétele, hogy a választásra jogosult tagoknak legalább a fele iratkozzon fel a névjegyzékre. Jelen esetben ez azt jelenti, hogy nagyjából 118 ezer embernek kell regisztrálnia magát március 11-ig. A választások a nyár elején lesznek.

